

TARDOR 2006

SUMARI

2	Un nou model integrador de Fira del Llibre
	<i>Alicia Toledo</i>
10	Infantil i Juvenil
42	Narrativa
62	Poesia
78	Assaig
114	Altres Novetats
126	Literatura per a l'oci des d'lbi
	<i>Agustí Hernández Dolz</i>
136	Editorials valencianes

Un nou model integrador de Fira del Llibre

La trenta-setena edició de la Fira del Llibre de València introduïx canvis en el model de certamen que fins ara s'havia celebrat. Els llibreters han volgut recuperar l'espai propi que identifica i cohesiona el certamen i que, a partir d'ara, siga la «Fira de les Llibreries»: un nou model integrador per evitar d'excloure'n ningú.

En la Fira del llibre de València tradicionalment es podien trobar expositors –coneguts tradicionalment com *casetes*– de llibreries, d'editorials, de distribuïdores i també dels anomenats placistes, és a dir, de venda d'enciclopèdies i de volums a terminis. Enguany, però, els llibreters han volgut recuperar

l'espai i reconduir el model del certamen per tal de dedicar-lo als llibreters i reivindicar, així, el seu paper en la cultura. La decisió, però, es covava de feia un temps, ja que segons Glòria Mañas, presidenta del Gremi de Llibreters de València: «en els últims anys, cada vegada hi havia més casetes d'editorials i de distribuïdores i menys de llibreries». La pèrdua de protagonisme preocupava el gremi llibreter i el feia sentir incòmode a casa seua, ja que el certamen és l'acte de l'any més important per als llibreters. D'ací la decisió de canviar de model que Glòria Mañas qualifica com una estratègia per tal de reconduir el certamen, precisament –comenta Mañas– per evitar d'excloure'n ningú: «Volem que tots estiguen presents, ara bé que ho facen a través de les llibreries». Això ha significat modificacions en el reglament: a més de la desaparició dels placistes, les editorials i les distribuïdores han deixat de tenir caseta pròpia, de manera que els seus llibres s'han venut als expositors de les llibreries, encarregades de gestionar la venda i els beneficis.

La decisió del Gremi de Llibreters ha tingut, des del principi, la comprensió dels editors valencians, explica Rosa Serrano, presidenta de l'Associació d'Editors del País Valencià (AEPV): «Ens hem emmotlat, amb sentit col·laborador, per tal d'acomplir amb l'objectiu de visibilitzar el punt de venda del llibre per excel·lència, és a dir, la llibreria». No obstant això, Rosa Serrà apunta que les reticències entre els dos gremis, llibreters i editors, existixen i continuaran existint, perquè venen donades per la penúria del mercat: «Els llibreters volen vendre llibres i els editors valencians també volem que venguen els nostres llibres, que, en moltes ocasions, paradoxalment, no trobem a les llibreries».

La trenta-setena edició en xifres

Els resultats quantitius de la trenta-setena edició es resumixen, segons Mañas, en menys casetes —enguany només hi havia 84 expositors i tots de llibreries—, menys ingressos en quantitats absolutes, però més guanys per a la indústria del llibre, ja que s'han venut més llibres. El parer dels editors és semblant, pel que fa a la facturació de la Fira del Llibre d'enguany a València. Els editors han triplicat, durant la primera setmana de fira, les vendes que havien previst fer durant tot el certamen al seu expositor. A més, segons fonts dels editors, s'han menejat molt títols, la qual cosa s'ha valorat molt positivament. I tot això, seguint el nou criteri de gestió dels organitzadors. En definitiva, un millor resultat de

vendes per a tots, respecte les edicions anteriors, tot respectant l'espai natural de cada agent, sense envair territoris productius ni comercials aliens. És per això que Rosa Serrano afirma que «el que és bo per als llibreters és bo per als editors». Sembla doncs, que la trenta-setena Fira del Llibre de

València obre un camí de futur que apel·la a l'esperit de concòrdia i a l'interés que unix a tots els sectors per a la promoció del llibre.

El gran envelat de les editorials valencianes

Una altra novetat de l'edició 2006 de la Fira del Llibre de València ha estat el reforçament de la presència dels editors valencians amb la instal·lació de l'envelat de les editorials valencianes, per part de l'Associació d'Editors del País Valencià (AEPV). En l'interior del gran expositor hi havia representat una àmplia mostra de la producció valenciana actual, de manera que, apunta Rosa Serrano «la trenta-setena Fira del Llibre de València ha tingut la major representació de l'edició valenciana de la seua història». Amb cinc-cents metres quadrats d'exposició, l'envelat ha ofert una gran selecció de més de 3.000 títols del bo i millor dels catàlegs de

Taules redones organitzades per l'AEPV durant la trenta-setena Fira del Llibre de València.

44 editorials valencianes de tots els gèneres, llibre tècnic i de divulgació, literatura per a infants i joves, manuals i diccionaris i joies de bibliòfil. Segons Rosa Serrano: «Contar amb un espai major ha permés una visió àmplia de tota la producció, i ha posat a l'abast dels visitants la varietat de gèneres i la qualitat editorial». La iniciativa ha estat molt ben rebuda, tant pels editors com pel públic, i més encara davant

la notícia de la desaparició momentània del Saló Valencià del Llibre. El Saló que se celebrava a la tardor des de feia cinc anys, representava el segon espai valencià de contacte del públic amb el llibre. L'objectiu del Saló, comenta Rosa Serrano, «No era prestar atenció tan sols a les novetats sinó al fons viu de les editorials i escriptors valencians en una data que feia de contrapunt a la de la Fira del Llibre». En este sentit, la presidenta dels editors explica que el canvi d'ubicació del Saló, primer a la Beneficència, després al monestir de Sant Miquel dels Reis i l'últim any al Museu de les Ciències Príncep Felip, no havia afavorit gens la creació d'un hàbit i una tradició cultural i literària: «No s'ha visibilitzat que a finals de la tardor els lectors i lectores tenien una nova cita amb els llibres». Serrano, afirma que, des de l'AEPV, «hem pogut constatar com és de difícil aconseguir la capacitat de convocatòria que preteníem i hem deixat reposar la iniciativa a la recerca d'un nou for-

mat o d'unes estratègies que ajuden a fer-la més reixida, des de tots els punts de vista i, especialment, al voltant de la importància del llibre i de l'increment d'hàbits lectors en el panorama cultural».

La implicació dels editors en la Fira

A més, la participació de l'AEPV en la Fira del Llibre de València d'enguany ha inclòs la corresponsabilitat econòmica en la campanya de difusió i publicitat, l'aportació de patrocinadors propis i l'organització de conferències i taules redones, que han tingut la col·laboració del CEFIRE de València, que les ha oferit com a mòdul de formació del professorat. En coordinació amb el Gremi de Llibrers de València –organitzador de la Fira– i amb la col·laboració de la Direcció General del Llibre i Biblioteques, «l'AEPV –apunta Rosa Serrano– ha fet un gran esforç per millorar la presència de les editorials valencianes». En este sentit afegix Ser-

La Fira del Llibre és una oportunitat extraordinària de contactar amb els gustos i les demandes del públic lector.

rano que «la participació col·lectiva dels editors valencians en la Fira del Llibre de València 2006 ha suposat moltes novetats que busquen donar una nova embranzida a la festa del llibre més important de les que se celebren a terres valencianes». No podem oblidar que la primavera i la ubicació de la Fira del Llibre són un reclam perfecte per als visi-

tants i també per als compradors habituals. A més, la cita ja està consolidada al llarg dels anys i cada primavera hi acudix gent que busca una novetat o una recomanació. D'altra banda, per als editors valencians –comenta la seua presidenta–, «la Fira del Llibre és una oportunitat extraordinària de contactar amb els gustos i les demandes de grans i menuts i per a constatar si han encertat les noves col·leccions». Hi ha, doncs, tota una sèrie d'elements que ajuden a consolidar la Fira del Llibre en benefici de tots els professionals que hi tenen una estreta vinculació.

La llibreria com a protagonista

Així doncs, la llibreria tradicional es convertix, a partir d'ara, en la vertadera protagonista del certamen, tot seguint la reivindicació tradicional que els llibres es venen a les llibreries i denunciant, així, la venda directa de llibres que fan les editorials i els descomptes abusius que practiquen les grans superfícies.

La ubicació de la Fira del Llibre és un reclam perfecte per als visitants.

Al capdavant, apunta Gloria Mañas, «és una reivindicació de la relació directa que el llibreter manté amb el lector i, per tant, una reivindicació de l'ofici de llibreter». Amb esta iniciativa el Gremi llibreter pretén, tal i com explica la seua presidenta, «acabar amb la competència deslleial i amb altres tècniques de venda agressives, però també volem contribuir a cohesionar tots els agents que intervenen en el procés que conclou amb un bon llibre en mans del lector».

D'altra banda, Rosa Serrano considera important propiciar una sessió de treball, aclaridora i constructiva, on cada sector pugua trobar un punt d'encontre i d'equilibri atenent la seua realitat. La presidenta dels editors valencians considera que quan parlem del món editorial no es pot generalitzar, ja que «per dimensió, per facturació, per maneres de fer i d'actuar el món editorial es convertix en molts móns i hem d'encarar la realitat de manera objectiva i plural». I explica com els editors i els llibreters han intentat parlar moltes vegades, però puntualitza que «encara ha d'arribar la reunió aclaridora que ens permeta una major i recíproca comprensió dels punts de vista i que ens ajude a trobar com solucionar les diferències». Mai es resoldrà del tot –comenta Rosa Serrano– la disparitat de criteris, però podríem avançar un poc, sempre per millorar.

En definitiva, tots els implicats semblen estar d'acord en què la preocupació per delimitar els espais en la Fira del Llibre de València respon a l'interés de satisfer més i millor el lector.

Alicia Toledo

TÀNDEM EDICIONS

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
PUBLICACIONS

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
PUBLICACIONS

Tratado de Caza
Siglo XI

- Edición facsímil de la edición de 1963.
- El Tratado de Caza del siglo XI.
- El Tratado de Caza del siglo XI.
- El Tratado de Caza del siglo XI.
- El Tratado de Caza del siglo XI.
- El Tratado de Caza del siglo XI.

La vida en el laberint

Jordi García Vilar i Felip Baldó, en *El laberint i la lluna*, voldrien anar més enllà d'un conte il·lustrat i fer una proposta estètica amb finalitats educatives cap a la integració social dels discapacitats i de totes aquelles persones que dins dels laberint experimenten més dificultats que la resta.

El laberint i la lluna, escrit per Jordi Garcia Vilar i il·lustrat per Felip Baldó, continua la línia de treball de les darreres publicacions, lligades a experiències pedagògiques.

Concretament este llibre naix amb el propòsit de recuperar una experiència realitzada a València, l'any 1983, de educació no formal i sensibilització cap a la integració social, escolar i laboral dels discapacitats, perquè el tema «continua estant d'actualitat com ho estava fa més de vint anys, quan el vaig concebre per primera vegada», escriu Jordi Garcia Vilar a la fi del conte.

Continua parlant sobre la campanya de sensibilització: «Va consistir en la instal·lació d'un gran laberint de tres-cents metres quadrats. Estava decorat amb pintures inspirades en diverses escenes i personatges del laberint de la mitologia clàssica, el del minotaure. En ell, un grup d'animadors hi posaven els visitants en situacions de dificultat semblants a les que podien viure persones amb discapacitats motores, psíquiques o sensorials. Des d'aleshores s'han fet alguns avanços, però lamentablement no els suficients. La integració real dels discapacitats és encara avui un repte».

«Cocolibre guaitava la lluna silenciós i feliç [...]. Una nit clara i tranquil·la la lluna li va confessar a cau d'orella una singular història que ella mateixa havia viscut. Una vegada, fa molts anys...». Així comença el que serà el centre de la narració d'*El Laberint i la lluna*, escrit amb un estil que recorda els contes clàssics, si bé de vegades pareix que l'autor vol ser

EL LABERINT I LA LLUNA

JORDI GARCIA VILAR

IL·LUSTRACIONS DE FELIP BALDÓ

COL·LECCIÓ «LLIBRES DEL COCODRIL», 3

50 PÀGINES

EDITORIAL DENES, PAIPORTA, 2005

tan explícit amb els seus plantejaments pedagògics que deixa poc marge a la imaginació.

Respecte a les il·lustracions, Felip Baldó ha vol-

gut amb les seues imatges «posar en evidència i manifestar la riquesa i no els entrebancs, que atorga la diversitat de les persones», tot buscant paral·lelismes «amb les obres artístiques que, en gran part, basen la seua eficàcia i el seu valor en la diferència, que més que separar persones, les reuneix i alberga sota el mantell de l'apreciació».

I continua explicant Baldó: «No voldria que aquest llibre anara destinat exclusivament per a lectors d'un sol tram d'edat, i per això també he recorregut a un tractament i ús d'imatges i a constants senyals a la història de l'art, que permeteren un major ventall de lectures».

Una diversitat artística que abraça estils, temps, llocs i artistes molt diferents pels que sempre he sentit estima i als que he volgut fer homenatge, i que van des de Caspar D. Friedrich i la seua visió romàntica de les nits entre arbres fins a S. Delaunay, Meliés, Miró amb les seues llunes i móns astrals...».

Il·lustracions que combinen el dibuix, la fotografia i el tractament d'imatges, creades amb un estil propi i sobretot molta sensibilitat, són el referent visual d'esta narració, una creació molt necessària a pesar del temps transcorregut.

Amb *El Laberint i la lluna*, Felip Baldó va guanyar el premi al llibre en valencià millor il·lustrat de l'any 2005.

Nieves Avilés

Conviure des d'infants

Negre com la xocolata (Tàndem Edicions, 2006) llança un crit a la convivència i la integració entre les distintes cultures del món. Basada en una adopció internacional, la de Lusambo, l'obra s'adreça al públic infantil.

NEGRE COM LA XOCOLATA

TERESA GIMÉNEZ BARBANY

IL·LUSTRACIONS DE TERESA GIMÉNEZ BARBANY

COL·LECCIÓ «EL TRICICLE», 37

24 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

L'argument de *Negre com la xocolata* és real com la vida mateixa, i s'inserix al si de la societat actual. Les adopcions internacionals de xiquetes i xiquets són una realitat innegable que, segons les previsions, continuarà augmentant. Xina, Àfrica, Sud-Amèrica... ens sonen a tots a països de procedència de molts dels infants que veiem per pobles i viles i que considerem igual que els nostres fills biològics. L'emigració i els reagrupaments familiars van conformant una societat cada vegada més variada pel que fa a la procedència de les persones que la formen.

Tàndem Edicions presenta esta obra de Teresa Giménez Barbany, il·lustrada per ella mateixa, i que conta la vida de Lusambo, un xiquet de la República del Congo que és adoptat per una família «blanca». El relat, adreçat al públic infantil, i on predomina àmpliament la il·lustració, narra en poc més de vint pàgines la història d'este congolés, que és, de ben segur, la història a què s'enfronta la majoria de xiquets i xiquetes menors de quatre anys que són adoptats. Por inicial i repulsa, la desaparició d'esta amb l'estima, l'arribada a la nova residència i la progressiva habituació a una nova vida: «Lusambo va somriure d'orella a orella i encara va abraçar-la més fort: –Mare, jo sí que et menjaré... a besadetes!».

El títol triat per al llibre incidix especialment en el trastorn que suposa per a Lusambo comprovar com al seu voltant totes les persones són negres i les que l'adoptaran són d'un altre color, «descolorits» en el seu enteniment. Això el farà dubtar de si l'estima és la mateixa, tot i que ben aviat eixirà de dubtes.

Negre com la xocolata va adreçat als primers lectors, a partir de sis anys, i per això pren suport en la il·lustració de color, la qual adopta la forma quadrada, apaïsada o a tota plana. Els quatre membres de la família adoptant, Teresa, Nelson i Irene, a més de Lusambo, són representats en situacions d'alegria, estima, por, estranyesa, tristor..., que donen constància que a la fi, «les carícies, les besades i les abraçades no són ni blanques ni negres».

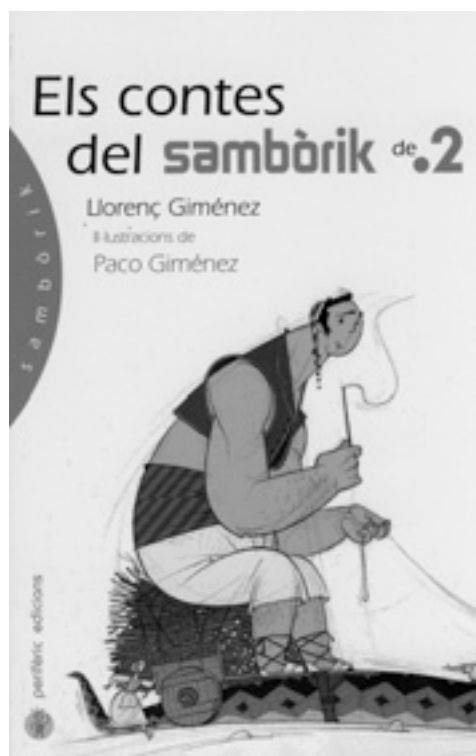
El llibre té un format quasi quadrat, de 19 per 17 centímetres, i és el número 37 de la col·lecció *El Tricicle*, de Tàndem Edicions. També està disponible en llengua castellana. Teresa Giménez Barbany ha publicat, a més de *Negre com la xocolata*, l'obra adreçada al públic infantil *Lladre de melics*, en La Galera Editorial (1999).

Agustí Hernández Dolz

Cuentos de la tradición oral

La Vall d'Alcalà, Alberic, Benigànim y Xixona son lugares de la geografía valenciana donde, junto con la fría y lejana Rusia, se suceden las aventuras y anécdotas de los protagonistas de los cuentos que Llorenç Giménez, de larga trayectoria como cuenta-cuentos, narra ahora por escrito, tras su emisión en el programa de la televisión valenciana Punt 2.

ELS CONTES DEL SAMBÒRIK DE .2
LLORENÇ GIMÉNEZ

IL·LUSTRACIONS DE PACO GIMÉNEZ
COL·LECCIÓ «SAMBÒRIK», I
62 PÀGINES

PERIFÈRIC EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Los cuentos de tradición oral, gracias a la tendencia europea de recuperación y estudio, iniciada a principios del siglo XIX, en pleno movimiento romántico (Charles Perrault en Francia y los hermanos Grimm en Alemania fueron figuras destacadas), pasaron al terreno de lo escrito, lo que provocó su fijación. Ese paso manifestó un corpus literario común, con ligeras variaciones (adaptaciones localistas, etnológicas) que son las que recogen las literaturas folklóricas de cada país.

El gran auge de la cuentística oral actual (se suceden los certámenes y maratones en diversas ciudades españolas), que exige la atención incondicional del oyente, encuentra en la televisión otro medio de difusión. Esta deviene en la sustituta de aquellos mayores que nos transmitían ese acervo cultural popular y que no han tenido continuadores sino en el ámbito profesional.

En *Els contes del Sambòrik de .2* de Llorenç Giménez (1954) se retorna a la oralidad, visible desde el punto de vista formal, en la utilización en cada cuento de una estructura simple, con fórmulas de apertura (con ligeras variantes en la misma) y cierre (siempre distintas); en construcciones sintácticas propicias para jugar con la entonación y la musicalidad de las palabras, con el fin último de atrapar al que escucha. Y el que lee se transporta, por esa especial construcción oral, por ese juego de lo dicho y lo sugerido, al universo de los juglares, de los magos de la palabra. Viviremos en un mundo tecnológico, sí, pero sólo hace falta fijarse en los rostros de aquellos que, embelesados, escuchan a un cuenta-cuentos, a un narrador, a un alquimista del lenguaje, para darse cuenta de que el embrujo de la palabra, su poder de sugestión, permanece incólume.

Los cuentos, como manda la tradición, mantienen su intencionalidad educativa: destacar la importancia de la experiencia y de los valores universales de la prudencia, la previsión, la solidaridad o la generosidad, donde la burla no traspase, en general, los límites de la ofensa o hiera la dignidad.

Cuando nos referimos a cuentos populares, en relación a la literatura infantil,

aludimos principalmente a tres tipos de cuentos: los cuentos maravillosos, los de animales y los que Rodríguez Almodóvar denomina «cuentos de costumbres», protagonizados por humanos, en los que pueden apreciarse temas y peripecias propias de las sociedades agrarias. En *Els contes del Sambòrik de .2* podemos observar esta categorización.

La edición, muy cuidada tanto en el papel como en el diseño, posee una segunda narración: la ofrecida por las personalísimas ilustraciones de Paco Giménez (València, 1954). El gran protagonismo de las mismas procede tanto de su trazo característico donde, en ocasiones, los contornos se continúan en nuevas formas, como de la expresividad que le confiere a los personajes, todo ello haciendo un uso restrictivo del color en cada ilustración, donde juega fundamentalmente con sus matices: Valentina escalando el árbol gigante en «Valentina i les faves màgiques», los tres demonios protagonistas de «El ferrer d'Alberic» o la ambigüedad tan lograda con la raposa protagonista de «El rabosot que volia la luna de Benigànim» (su astucia no está exenta de simpatía), son tres ejemplos de la calidad de este ilustrador valenciano, presente en la exposición «Ilustrísimos» de la pasada Feria de Bolonia 2005.

Ana Isabel Caro

Imaginant sabors...

Que la imaginació potser és la millor qualitat per a fer front a les situacions més difícils de la vida, és el missatge més important que ens transmet la protagonista d'este conte amb la seua experiència.

LA SOPA DE LLETRES

AMAIA CRESPO COSTA

IL·LUSTRACIONS DE RAMON PLA

COL·LECCIÓ «EL MICALET GALÀCTIC», 119

64 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

Al llarg de la nostra vida no és difícil que ens troben amb l'obligació de dur a terme alguna tasca que no ens agrada gens ni mica, o bé que no ens abel·lix realitzar en el moment precís en què cal, i de res servix protestar o ploriquejar... Això, els adults ho sabem ben bé o, si més no, haurien de saber-ho; però els xiquets i les xiquetes han d'aprendre-ho a poc a poc, tal com ocorre a la xiqueta que protagonitza este llibre; un llibre ple d'atractives il·lustracions, originals, expressives, i dinàmiques.

Raquel és una xiqueta que té molt clares les coses que no vol, però sobretot no té cap problema per a trobar, tard o d'hora, les que de veritat vol.

I és que la protagonista de la història que ens narra Amaia Crespo i ens il·lustra Ramon Pla, és una xiqueta curiosa, intel·ligent, amb una gran imaginació i un fort caràcter, que es troba en l'edat d'aprendre a llegir i a menjar de tot.

A Raquel no li agradaven les sopes ni la verdura, però li encantava que els seus pares li contaren històries i que li llegiren contes abans d'anar-se'n a dormir. Fins i tot, alguns dels llibres que tenia a l'habitació, intentava llegir-los ella sola, tot i que encara li costava molt. Tanmateix valia la pena, perquè quan jugava al carrer amb els amics –altra de les seues activitats favorites–, Raquel solia imaginar que es trobaven als llocs fantàstics de les històries dels llibres, i quan volia fugir d'un plat de menjar no desitjat: «En la seua imaginació podia ser una pirata solcant una mar de sopa amb el seu vaixell i esquivant les ones de lletres que intentaven fer-lo naufragar. També podia imaginar que les verdures eren una espècie en perill d'extinció en el planeta i que no se les havia de menjar per a protegir-les».

Fins que un dia els pares es negaren a acceptar cap excusa o ploriqueig: si no es menjava la sopa la tornaria a tenir per a sopar, i si no, a l'endemà. I l'amenaça més terrible de totes era que no tornarien a llegir-li històries! I el que ella més desitjava era que, encara que un dia s'hi ensenyara, abans de dormir, els seus pares li continuaren llegint en veu alta.

Va ser aleshores que va trobar la solució: amb les lletres de la sopa va in-

tentar compondre els noms d'aquelles coses que tenien sabors agradables per a ella, o d'aquelles de les quals li agradaria saber quin gust feien, o de les que no tenien o no sabia si tenien algun sabor... I així, descobrint o inventant sabors nous, va ser com Raquel va aprendre a menjar-se de bon grat els plats que, tan el pare com la mare, amorosament li preparaven.

Una història molt recomanable per a primers lectors i primeres lectores, i per a tots aquells a qui els agrada buscar sabors nous a la vida.

Nieves Avilés

Las horas muertas

Atrapados en Riparia es una novela donde se da cita el mundo real y el imaginario. Xosé A. Perozo nos introduce en el brumoso ámbito de lo inverosímil, allí donde los fantasmas se entrecruzan con personajes de un juego cíclico que aporta nuevos datos para la recreación y el artificio.

ATRAPADOS EN RIPARIA

XOSÉ A. PEROZO

COL·LECCIÓ «ALGAR JOVEN»

TRADUCCIÓ DE MERCEDES PACHECO

132 PÁGINAS

ALGAR EDITORIAL, ALZIRA, 2006

La editorial Algar nos ofrece, dentro de su colección dedicada al mundo juvenil, una serie de novelas de interesante registro. La presente obra recoge una narración de Xosé A. Perozo. El autor, nacido en Extremadura, residente en Galicia, y se nos presenta como escritor y periodista. Según nos comunican, Perozo ha escrito una treintena de libros, circunstancia que le da a todas luces un cierto carácter profesional.

La obra que ahora nos presenta, *Atrapados en Riparia*, cuenta una historia cuya construcción posee una frágil cadencia que llega al lector a través de un lenguaje sin altibajos ni preciosismos innecesarios. Una de sus principales características es estructural, ya que utiliza con acierto el formato narrativo tipo diario.

Contada en primera persona, la narración comienza un viernes uno de agosto. El protagonista escribe sus primeras

sensaciones y con ellas las razones por las que él, Simón Carrera –escritor consagrado y admirado por todos– y su esposa Ana –pintora un tanto mediocre– han decidido alquilar una casa solitaria en la isla de Riparia. Su objetivo: tratar de recomponer un matrimonio desecho sin remedio.

Simón Carrera, número uno de la literatura, posee una personalidad egoísta que sólo entiende la libertad que afecte a su propio yo, quizás por eso lucha contra sus propias contradicciones y los condicionamientos que le vienen del exterior.

Hasta aquí nos encontramos inmersos en un relato que presenta un conflicto matrimonial debido al endiosamiento de un hombre y la personalidad casi plana de una esposa que se debate entre la rabia y la resignación, una esposa que apenas cuenta en la vida del escritor.

Cada día, Simón escribe un retazo de sus pensamientos, actitudes y rutinas que no le llevan a ninguna parte, salvo a la búsqueda de un tema para su próxima novela. Pero de pronto cambia el tono narrativo, el protagonista es testigo de una serie de visiones de ahorcados, de seminaristas y falangistas quienes, atravesando la línea de toda lógica en una pirueta hacia el absurdo, se manifiestan en un mundo de personajes

cuya conciencia crítica es fácilmente soportable. El papel de los fantasmas no es más que el de permanecer como originales testigos de unos acontecimientos vividos en el pasado.

Con las apariciones, un aire de misterio inunda la novela. El lector comprueba como los fantasmas se mezclan con la vida real, esperando que el escritor –Simón Carrera– acostumbrado a crear las situaciones más extravagantes, pueda desentrañar el misterio de unos asesinatos que no se sabe bien si son pasionales o políticos. Los fantasmas no comunican nada, lo dejan todo a la imaginación del escritor, no obstante Simón se siente un tanto perdido con los acontecimientos hasta que aparece en su vida Beatriz, personaje que nunca sabremos si es real.

M^o Teresa Espasa

Sueños y aventuras

Los cuentos clásicos, aquellos que nos contaron o leyeron en nuestra niñez, los mismos que leemos con frecuencia a los más pequeños de la casa, siguen perdurando a través de los años. Y prueba de ello es la magnífica obra de riesgos y aventuras de la editorial Castellnou.

LA ISLA DEL TESORO

ROBERT L. STEVENSON

VERSIÓ DE DAVID FERNÁNDEZ

IL·LUSTRACIONS DE JOSEP RODÉS

COL·LECCIÓ «KALAFATE», I

176 PÀGINES

CASTELLNOU-EDITORIA VALENCIANA, VALÈNCIA, 2005

Sin perder de vista el afán de los jóvenes por las aventuras y con la intención de llevar hasta un público tan exigente la obra de autores clásicos, la editorial Castellnou ha inaugurado una nueva colección de narrativa a la que ha dado el nombre de «Kalafate». Su propósito es sin duda ofrecer a sus jóvenes lectores una literatura de calidad que les sirva tanto de distracción personal como de instrumento para su desarrollo cognitivo.

Con versión de David Fernández, *La isla del tesoro*, novela de aventuras que ha resistido el paso de los años, ha sido la obra elegida para lanzar al mercado esta interesante colección.

La isla del tesoro es una obra dinámica, inspiradora y motivadora, escrita por el autor escocés Robert Louis Stevenson, cuyo título original *Treasure Island* narra en primera persona las aventuras de Jim, joven que ayuda a sus padres en la posada *Almirante Ben-*

how, situada en el camino de la costa que conduce a Bristol.

Un buen día, cuando la lluvia arreciaba y el viento golpeaba furioso los cristales de la taberna, apareció un peculiar marinero de nombre Billy Bones, cuya única posesión era un viejo cofre y su única preocupación la posible visita de un marino ciego a quien temía extraordinariamente.

Cuando Billy Bones muere de alcoholismo, Jim y su madre, después de revisar el enigmático cofre y rescatar el mapa que había en su interior, abandonan la posada por miedo a los piratas.

Sobre esta base inicial, a continuación destacamos ciertas premisas que interesa tener en cuenta en *La isla del tesoro*, sin lugar a dudas una de las obras juveniles más arriesgadas e inteligentes de la historia de la literatura juvenil.

Consideremos en primer lugar el mapa de Billy Bones que se convierte en la clave de la trama de la novela, ya que sin él no existiría la temeraria aventura. También hemos de tener en cuenta la lejana y misteriosa isla que esconde un fabuloso tesoro, isla señalada en el mapa de manera precisa así como el lugar exacto donde se encuentra enterrado el tesoro del capitán Flin, malvado pirata, terror de todos los mares. No podemos olvidar la goleta *La Hispaniola*,

magnífico barco que llevará a la isla a los intrépidos aventureros.

Por otro lado tenemos a los protagonistas necesarios, sin cuya intervención hubiera sido imposible llevar a cabo la expedición. Verdaderamente interesantes y dignos de estudio son los personajes del Doctor David Livesey, persona preocupada por Jim que hace posible la realización del viaje aportando diversos medios.

John Trelawney, aristócrata local que consigue el barco y a su tripulación a través de sus muchos contactos.

El Capitán A. Smollet, cuya experiencia al frente de numerosas naves le hace sospechar de una tripulación que, de alguna manera, le ha sido impuesta.

Jhon Silver, el Largo, aventurero por excelencia, es uno de los piratas que forma parte de la tripulación del capital Flin. Tiene una sola pierna y engañando al doctor Livesey se enrola en *La Hispaniola* como cocinero, aunque en realidad es el bucanero que dirige secretamente a la tribulación; y por último Jim Hawkins, protagonista principal de la obra, considerado desde siempre como prototipo de héroe juvenil.

M^o Teresa Espasa

I després de la tempesta...

La novel·la de la psicòloga i escriptora Dolors Garcia i Cornellà va ser guardonada amb la primera edició del «Premi 10 de Literatura Infantil i Juvenil», que convocaven conjuntament les llibreries valencianes del Grup 10 i l'editorial Alfaguara-Voramar.

LA POR QUE NO S'ACABA MAI

DOLORS GARCIA I CORNELLÀ

«PREMI 10 DE LITERATURA INFANTIL I JUVENIL»

132 PÀGINES

ALFAGUARA/VORAMAR, VALÈNCIA, 2005

Pense que el fet que l'escriptora d'esta novel·la siga psicòloga de formació no és casual. Les seqüeles que deixen els casos –no sé si cada vegada més freqüents, però sí cada vegada més presents– d'assetjament escolar, són una de les rèmores que han de combatre, precisament, psicòlegs i psicopedagogs. Però també mediadors, professors, pares i alumnes. *La por que no s'acaba mai* és la crònica d'uns quants dies en la vida d'un xic adolescent, de tercer d'ESO, que ha arribat al límit de les seues forces i de la seua por. És incapaç d'enfrontar-se a la persecució i la humiliació constants a què el sotmeten els *llops*, com ell anomena la colla d'assetjadors, perquè pensa que ho ha de fer tot sol. El lector observa, però, que hi ha tot un seguit de persones del seu entorn, immediat o no, que detecten comportaments estranys i que, amb xicotetes aportacions, contribueixen a solucionar el problema. Un llibre terapèutic, per tant.

El *bullying*, o assetjament escolar, s'ha convertit en notícia, objecte de debat, en una de les prioritats dels centres, però també en matèria literària i de ficció televisiva. Actualment, este és un dels eixos temàtics d'una coneguda i popular sèrie en la televisió de Catalunya. És important que se'n parle a les aules, a les tutories, etc. La novel·la pot ser un bon pretext per debatre el tema a l'escola. De tota manera, tot i la vigència i actualitat de l'assumpte, no podem defugir l'anàlisi literària de l'obra. Està claríssim, i els qui ens dediquem a l'educació d'adolescents ho comprovem cada dia, que el lector jove potser és un lector inexpert, però no és un lector sense criteri, ni se'l satisfà amb excessiva facilitat.

L'escriptora juga amb dos factors que *enganxen* el lector. D'una banda, manté la tensió argumental a través dels diversos incidents a què s'ha d'enfrontar Joel, el protagonista, i que mostren al lector la cara més crua i despietada de la violència. Esta tensió està reforçada per la incipient història d'amor del protagonista amb l'Andrea, precisament la germana del principal assetjador, el *Sapo* –un nom d'allò més eloqüent–. I també pel conflicte obert de l'agent de la guàrdia urbana, Tere, o de la mateixa professora, Sílvia Soler, amb els *llops*.

Per altra banda, la novel·lista treballa molt encertadament la qüestió formal; així, els tipus de narradors que apareixen en la novel·la donen una visió calidoscòpica del fenomen. Les diferents perspectives aportades (el diari de l'Andrea, el bloc de la professora, els xats del Joel amb el seu millor amic, etc.) tenen un efecte tranquil·litzador per al lector, perquè ell és l'únic que sap que Joel està vigilat per tots aquells que l'aprecien, que en té el suport i que, al final, vencerà esta por infinita. La novel·la, per tant, també reïx en l'aspecte formal i constituïx un repte assumible per al lector adolescent.

Isabel Moll

Un viatge irrepetible

Fi de curs a Mallorca és una novel·la fresca i divertida sobre les vacances de fi de curs d'un grup d'alumnes de tercer d'ESO a Mallorca. És l'edat dels primers enamoraments, d'afermar la identitat personal, d'assenyalar la presència en el nucli del grup d'amics i de passar-ho bé, que és, al cap i a la fi, l'objectiu principal del viatge.

FI DE CULS A MALLOLCA

PASQUAL ALAPONT

COL·LECCIÓ «ESPURNA», 77

176 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

Fi de curs a Mallorca és la manera com pronunciaria «fi de curs a Mallorca» l'alumne xinès Wu Yu-hui, que forma part del grup. La història d'Alapont mostra la diversitat ètnica i de procedències en l'àmbit de l'ensenyament secundari, amb la incorporació al grup d'estudiants, amb absoluta naturalitat, i entre altres personatges, d'un jove de procedència asiàtica els pares del qual són propietaris d'un restaurant xinès. La novel·la també aporta una perspectiva des de l'interior de l'ensenyament. Mostra, a més del punt de vista dels estudiants, amb el narrador adolescent, les circumstàncies en què es poden veure embolicats els professors, les responsabilitats i les dinàmiques de l'ensenyament i les relacions de professors i alumnes adolescents.

Crida l'atenció un principi i un final en concordança. A l'inici, Mariona, des-

preocupada, atrevida i despistada, es queda al port de Dénia mentre els seus companys s'allunyen cap a Mallorca amb el vaixell. Per sumar-se al grup el més aviat possible, l'alumna haurà d'agafar un avió. I quan arriba el moment del regrés, Mariona torna a repetir, com si estigués presa, maleïda per la seua forma de ser, cau en les mateixes circumstàncies i es queda al port de Mallorca mentre la resta de companys tornen a casa, perquè hi ha coses que no canvien.

El cambrer del vaixell té un paper d'eix que introduïx una idea clau en la novel·la, repetida a l'inici i al final: en la vida és important tenir una història que contar. I respecte a esta idea hi ha una evolució al llarg del relat. Mentre per al cambrer la història que contar es troba en paradisos exòtics necessàriament llunyans, per a Víctor, que inicialment pensa igual, en acabar el relat, el paradís està ben a prop de casa, al costat d'un mateix, i no cal anar-se'n massa lluny per trobar-lo. La reflexió és fruit de l'evolució del pensament inicial del cambrer, des de la perspectiva del jove Víctor. L'adolescent es troba amb el cambrer en el viatge d'anada i després en el de tornada. I en eixos dies de vacances entre la primera i la segona trobada es produïx, a més dels moments de diversió i de les aventures típiques de

l'edat, un procés de creixement, una evolució. Víctor, a més, trenca el discurs sexista i caduc del cambrer, que identifica el fet de formar parella amb una dona amb lligams desagradables, com ara una hipoteca a trenta anys o perdre l'oportunitat de viatjar lluny a la recerca de somnis –per al cambrer sempre llunyans–, i desfà també la idea del cambrer que parla de viure la vida i d'estimar una dona com a opcions incompatibles.

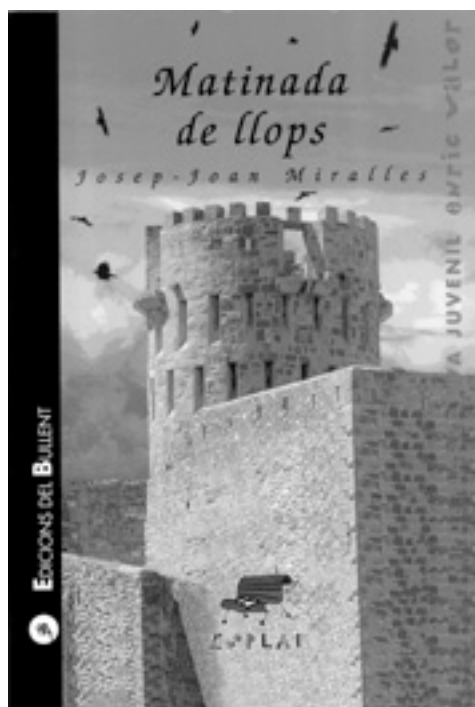
La iniciativa de seguir les aventures d'un grup d'adolescents pel seu viatge de final de curs a Mallorca, servix a Alapont de marc per a tractar un procés i parlar de l'amistat, l'amor, la comunicació i el sentit de la vida.

Anna Gimeno

Misteri a Vilafamés

Un assassinat és el punt de partida d'este relat encisador localitzat en el poble de Vilafamés a l'estiu de 1528. La narració de Josep-Joan Miralles, d'ambientació històrica, s'endinsa en el particular món rural del segle XVI i aconseguix submergir el lector en una trama ben lligada a través de personatges, relacions i interessos complexos al voltant de la violenta mort d'un membre del Consell de la vila.

MATINADA DE LLOPS

JOAN-JOSEP MIRALLES

COL·LECCIÓ «ESPLAI», 33

«25^É PREMI DE NARRATIVA JUVENIL ENRIC VALOR»

136 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2006

Matinada de llops ha sigut guardonada amb el 25^é «Premi de Narrativa Juvenil Enric Valor», i és una d'eixes novel·les curtes que transcendeix l'etiqueta de *literatura juvenil* perquè, a més de ser encertada per a un lector jove, també ho és per a l'adult, i, sobretot, per a aquells que gaudixen de les trames amb misteri, secrets, estranys encreuaments de relacions personals, odis inexplicables, mentides i grans amors.

L'autor ha aconseguit teixir una trama que lliga fets i sensacions sense ruptures, fent ús de la tècnica de les múltiples veus que, a través de diferents capítols, van apropant el lector, cadascú des de la seua particular percepció, a nous detalls que contribueixen a esclarir les sospites i els equívocs al voltant de la mort d'un dels homes principals de la vila. El lèxic crida l'atenció per la riquesa, la varietat i la precisió amb què acom-

panya les imatges construïdes per l'autor. Són freqüents les detallades descripcions de situacions i d'espais, i és correcta la creació de tensions i d'expectatives, tot i que s'ha d'assenyalar un lleuger excés d'informació en els primer capítols que obri un camí massa clar –com es comprova al final– cap a quin serà el desenllaç.

L'equilibri d'un poble menut i aïllat tremola si en unes vides de misèria, un fet posa en perill la supervivència de les famílies que hi viuen. Secrets, enveges, prejudicis i també grans afectes es manifesten amb una força que no sempre atén raons.

La història arranca a l'estiu de 1528, quan Joan Rovira troba mort Jaume Mateu als afores de Vilafamés. Jaume Mateu havia sigut designat pel Consell de la vila, com a home principal que era, per portar a València els diners que el poble de Vilafamés havia de pagar al rei en concepte de multa per haver participat en el moviment agermanat. Camí de València, el portador de la bossa amb més de dos mil sis-cents sous, més de deu anys del salari d'un jurat, i que han costat anys de recollir entre els veïns del poble, ha sigut assassinat sota un figuera i els diners han desaparegut.

La por s'apodera dels habitants de la vila. No sols poden haver perdut els sous

enviats a València amb Jaume, sinó que hauran de tornar a recollir-los per pagar el deute. Els diners i l'assassí han de ser trobats. I en eixa tasca l'escrivà, el justícia i mossén Roc seran elements clau per anar deslligant el nus de la trama. Tot i que les sospites inicials assenyalen un jove morisc, Adil, l'amor i la confiança d'una dona, a més dels esbrinaments i de les observacions del capellà Roc, ajudaran a descobrir la veritat dels fets.

Amb este relat d'ambientació històrica, Miralles parla d'una lluita entre cultures i religions, dels sentiments més primitius dels humans, de les misèries, dels temors, de les enveges i també dels sentiments més nobles, en situacions extremes de por, de soledat, de necessitat, i deixa una porta oberta a l'esperança a través de la confiança, l'amistat i el rebuig dels prejudicis.

Anna Gimeno

Elegant i colpidor comiat

Un jove que acaba de perdre la família en un accident de trànsit escriu un diari per tal de trobar el sentit de la vida. Un relat amé, un cant a la vida i a l'esperança, bastit amb l'estima al proïsme. La mort de l'autor l'ha convertit en un comiat colpidor, alhora que elegant.

El protagonista de la novel·la és un jove anomenat Oriol qui, després d'haver perdut els seus pares i la seua única germana en un tràgic accident de trànsit, escriu per tal de no tornar-se «boig entre tanta solitud».

Ficció i realitat, literatura i vida, hi van de la mà. De lectura fàcil, la complexitat es troba en un doble eix: realitat/ficció, passat/futur s'entremesclen. L'autor va donant pistes en un itinerari narratiu traçat prèviament, posant en boca dels personatges tot allò que necessitava expressar, fent l'ullet a determinats lectors, donant pas a una lectura, en molts casos, individualitzada. No sols són les persones del seu entorn més immediat les que s'hi poden veure al·ludides, conhortades o instruïdes; també vol homenatjar els seus llocs vitals (la Universitat Jaume I o l'institut de secundària on exercia d'ensenyant), així com els seus escriptors i poetes admirats. En este itinerari l'autor fa un viatge interior, en «dies de cendra i incertesa»; no vol estar malalt, i escriu-

DAVALL DEL CEL

MANEL GARCIA GRAU

COL·LECCIÓ «NARRATIVA», 10

117 PÀGINES

PERIFÈRIC EDICIONS, CATARROJA, 2006

re li val de «vàlvula d'escapament». Amb la mirada del poeta, ens diu: «ara òbric els meus espills interiors».

En la veu del protagonista, l'autor es rebel·la contra la malaltia triant l'opció d'afrontar la vida amb esperança; ens ho dirà així: «no tot són malvestats i problemes en este tros de cel sota el qual vivim». El paral·lelisme ficció-realitat no causa cap interferència a la lectura; si de cas, potser es percep una certa pressa per tal d'acabar-lo a temps. Tanmateix, la intuïció de la mort se'ns fa evident en frases com ara: «l'únic ésser vivent que veia el cel rogenic i rúfol d'un nou dia com si este només podria apunyalar-lo per l'esquena».

Contràriament al que resa el refrany, Manel no és el ferrer amb tenalles de fusta. *Davall el cel* és un testimoni d'estima a la pròpia gent i a la literatura mitjançant l'eina de l'escriptor: la paraula. El poeta benicarland adopta la forma en prosa per bastir un elegant i colpidor text, assumint que pot esdevenir un comiat, davant la possibilitat que la realitat siga tan cruel com sembla i haja de «marxar».

És colpidora la naturalitat amb què tracta el tema. L'elegància la trobem en el fet de deixar per escrit que «cada dia pots delatar els teus pesars per tal de combatre'ls i vèncer-los [...]», fent-nos pensar que vol donar ànims als seus a seguir endavant, venent el dolor que pugua produir-los la seua pròpia absència.

Una valerosa actitud que planta cara a la malaltia, que la supera amb un escrit llegat al futur. D'esta manera, Manel García Grau se'ns fa present, que no passat, en un text que traspua autenticitat, sinceritat i una empena admirable. El fet de llegir-lo, contràriament al que puga pareixer-nos, i una volta superat el primer moment d'angúnia per haver de llegir-lo pòstumament, ens eixuga les llàgrimes. Amb llenguatge directe i la versemblança que dóna el diari personal, incorpora diàlegs vius i àgils. És un cant d'esperança, a la recerca del sentit vital en les coses més senzilles, en la literatura, en la solidaritat, en la lluita contra la injustícia, en el sentit crític i, sobretot, en la importància de les relacions humanes. L'autor, sempre amable, només manifesta la ira davant comportaments polítics indecents, en la seua visió crítica amb esdeveniments com ara la guerra «il·legal» d'Iraq, solidaritzant-se amb la gent que patix.

La joventut, edat dels sentiments en estat pur, pot establir connexió directa amb este text que aplega els sentiments més profunds, impregnats de sinceritat i bonhomia. Novel·la que pot ser llavor per conrear en els lectors joves uns esperits honests, compromesos amb la pròpia cultura i amb els valors solidaris, i, per damunt de tot, amants de la vida.

(Tant de bo ara mateix, Manel, estigues trepitjant cels més grats).

Isabel Marín

Imagina que...

Les aventures de Carlota i el seu gat Erizo ens transporten a móns llunyans on la fantasia i l'amor a la música són les grans protagonistes de la història.

L'Araña continua el seu camí editorial amb una nova col·lecció «Araña Fantasia». La inicia amb un llibre d'Héctor Fernández, *La partitura màgica*. Este llibre, coincidint amb el nom de la col·lecció, ens conta una aventura fantàstica i imaginativa.

La protagonista principal és Carlota, una xiqueta de nou anys, acompanyada del seu gat, Erizo. A Carlota li agrada molt la música, tant com a la seua família. Però la nostra protagonista no sols dedica el seu temps a aprendre a tocar el saxo, el seu instrument favorit, sinó que també ha d'estudiar llenguatge musical, una matèria imprescindible si vol ser una bona intèrpret. Ella sap que només l'esforç i la constància li poden fer assolir els seus objectius, i encara que al principi les coses no li ixen massa bé, continua assajant i estudiant tots els dies.

El seu gran somni és tocar el saxo tan bé com ho fa la seua professora de saxo, Ángela. Esta és una dona jove i simpà-

LA PARTITURA MÀGICA
HÉCTOR FERNÁNDEZ
IL·LUSTRACIONS D'HÉCTOR FERNÁNDEZ
COL·LECCIÓ «ARAÑA FANTASÍA», I
62 PÀGINES
ARAÑA EDITORIAL, VALÈNCIA, 2006

tica, enamorada des de xiqueta de la música, que no sols dóna classes, sinó que també toca en un grup de jazz. Àngela intenta que els seus alumnes estimen el saxo igual que ella l'estima. Carlota sent per ella una gran simpatia i admiració. Però Carlota també té un altre professor que li avorrix, el vell senyor Victoriano que els «tortura» amb notes, teories i dictats avorrits sempre acompanyats del seu mal humor.

Els millors companys de Carlota són Erizo, el seu gat, i Mar, la seua millor amiga que comparteix amb ella l'afició a la música.

El pare de Carlota viatja molt, i quan torna dels seus freqüents viatges a causa del seu treball, sempre arriba carregat de regals per a la seua filla. En un dels seus llargs viatges va entrar per casualitat en una botiga de música i un venedor li va oferir un regal molt especial per a la seua xicoteta Carlota. Es tractava d'una partitura per a saxo tenor en si bemoll. Una bella i desconeguda peça sense títol. Carlota rep el seu regal entusiasmada i decidix intentar tocar-la sense esperar més temps. En tocar els primers compassos, la melodia comença a sonar d'una manera especial, és una partitura màgica. Un dia, mentre assaja la peça, es veu transportada a un lloc on reina la

fantasia i la imaginació. Este lloc és el món musical.

Allí coneix una altra xiqueta que, igual que ella, també toca el saxo. Juntes viurán una sèrie d'aventures que les portaran pel «tossal desafinat», el «riu harmonia», la «gola del contrapunt», fins a arribar al «temple musical».

Carlota, per a arribar al final del camí, haurà d'esforçar-se per a aconseguir tocar molt bé la bella partitura.

La història està acompanyada d'unes il·lustracions en color fetes en aquarel·la i realitzades pel mateix autor del text.

La partitura màgica és un llibre on es ressalten valors importants per als xiquets i les xiquetes com ara la constància, el treball dia a dia i la necessitat de fer les coses ben fetes per aconseguir els nostres objectius.

Segurament es tracta d'un regal, després d'algun llarg viatge, que l'autor fa a una persona molt volguda.

Un objecte molt especial perquè que et regalen una aventura fantàstica, francament, no passa tots els dies.

Beatriz López

Caminando hacia los clásicos

En la producción editorial más reciente se observa un incremento muy notable de adaptaciones de los grandes clásicos de la literatura, una opción que muchos aplaudimos por considerarla un camino necesario hacia el conocimiento de estas obras, patrimonio cultural. Un acercamiento que, junto con la mediación necesaria posterior, hará disfrutar al lector de la obra magna original.

JO TIRANT, TU CARMESINA

ENRIC LLUÇ

IL·LUSTRACIONS DE TONI CABO

COL·LECCIÓ «EL MICALET GALÀCTIC», 120

85 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

I com li diuen?

Carmesina.

Com?

Carmesina.

Quin nom!

«Nadie niega que hay que leer a los clásicos pero, ¿cómo se pueden acercar a esos aprendices de lectores? La única forma de abrir las páginas de los clásicos es quitar las barreras que impiden la entrada en ellas al niño, al adolescente, evitándole unas trabas que les hacen pensar que su lectura es un castigo», reflexionaba Rosa Navarro en CLIJ 192. En este marco, pues, podría encuadrarse *Jo Tirant, tu Carmesina* de Enric Lluç (Algemesí, 1949), aunque el libro no sea realmente una adaptación de *Tirant lo Blanc*, sino, en puridad, una «sensibilización hacia esta obra cumbre de la literatura valenciana y universal.

Carmesina es una alumna nueva del colegio al que acuden Carles, Joan, Marta y Mamen. Su nombre suscita una atención especial entre sus nuevos compañeros, que aclara su profesora: Carmesina era una princesa, la amada del héroe Tirant, y murió de amor. A partir de ese centro de interés, Enric Lluch construye una historia sencilla y anecdótica, con ciertos momentos de ligera tensión, para acercar a los pequeños lectores hacia el conocimiento de la obra de Martorell. Los niños inventan un juego: «Tirant y Carmesina», donde cada uno adopta el rol de los protagonistas de la novela, con las lógicas desviaciones provocadas, por un lado, por su desconocimiento del texto original y, por otro, por su arrolladora imaginación. No importa, se está jugando y, a la vez, suscitando interés: ya conocemos a Tirant, a Carmesina, a Plaerdemivida, a la Viuda Reposada, al rey de Inglaterra, al Emperador de Constantinopla, situada en la lejana Turquía...

Jo Tirant, tu Carmesina es, sin embargo, una historia no exenta de un ligero didactismo, como es habitual en aquellas obras que se saben, desde el inicio, destinadas a ser herramienta escolar: la necesidad de ser acogedores, respetuosos y solidarios con los compañeros recién llegados, por ejemplo.

La obra esconde, además, una sorpresa: se narra otra historia de otra Carmesina que pone de relieve, a los niños, a todos, que existen experiencias similares vividas por personajes, por personas diferentes; o dicho de otro modo: que las vivencias son universales, como el amor de la señora Marcela por su novio Martí.

Editada en la colección «El Micalet Galàctic», de buena factura, requeriría, no obstante, una mayor atención en lo referente a la calidad de sus ilustraciones. No debemos olvidar que para el tramo de edad a la que está destinada la publicación, la ilustración no sólo cumple una función de apoyo y refuerzo a la narración paralela, sino que aún ejerce una función de sensibilización artística del lector en ciernes, sensibilización iniciada en su etapa prelectora a través de los álbumes ilustrados. Cuidemos, pues, ese detalle.

Ana Isabel Caro

El plaer de l'escriptura

Jordi Sierra i Fabra, un dels més prolífics escriptors de literatura juvenil –amb més de dues-centes obres publicades–, ens oferix una història que advertix dels perills de la incultura, de la importància de la lectura i de la màgia de l'escriptura. Tot comença amb un misteri: en un tranquil poble, on gairebé mai passa res, als llibres de la biblioteca els comencen a caure les lletres.

LA BIBLIOTECA DE LOS LIBROS VACÍOS

JORDI SIERRA I FABRA

COL·LECCIÓ «CALCETÍN AZUL», 21

148 PÀGINES

ALGAR EDITORIAL, ALZIRA, 2006

A la biblioteca del poble hi ha passat la cosa més estranya: les lletres dels centenars de llibres que omplen les prestatgeries han caigut de les seues pàgines i ara s'amuntanyen pertot arreu. Tadeo, el cap de l'estació del poble, és qui descobreix la situació i avisa l'alcalde, qui, immediatament convoca una reunió urgent en el consistori. La biblioteca del poble, tancada durant anys –des que l'encarregada, Virtudes, s'havia jubilat més per avorriment que per altra cosa– es trobava en una situació complicada: muntanyes de lletres feien pràcticament impossible l'entrada i el que era més greu: els centenars de llibres que l'habitaven ara eren obres en blanc, amb el seu contingut desordenat i perdut a les diferents sales de l'edifici.

El misteri es resol prompte, amb el diagnòstic de l'home savi que arriba de la ciutat: la incultura que patix el poble ha provocat la pèrdua de les lletres dels llibres de la biblioteca. Com que al poble ningú llig, els llibres s'han assecat, han perdut el seu contingut i mai el retrobaran. Una vegada descobert el misteri, i mentre al poble la desesperació és cada vegada major, seran els xiquets els qui trobaran la solució d'una manera sorprenent, una solució que els canviarà la vida per sempre i que retornarà la lectura i els llibres al poble.

La biblioteca de los libros vacíos és un cant als llibres i la lectura, però també una reflexió al voltant del plaer de l'escriptura, fins i tot per als més menuts. Sierra i Fabra aconseguix, amb un estil àgil, introduir-nos en la història, marcada pel misteri de la desaparició de les lletres dels llibres. La solució que imagina l'escriptor davant una situació que sembla irreversible és imaginativa i prou sorprenent, i fa que siguem els xiquets els protagonistes de l'obra, ja que en les seues mans es troba la solució al problema de tot un poble. El llibre fomenta valors com ara el de la lectura, la importància fonamentals dels llibres i de la literatura com a font de diversió i plaer personal, així com la necessitat de donar als llibres un valor que sembla que estan perdent entre els més joves. Sierra i Fabra ens parla del plaer de llegir, de l'interès que pot arribar a tenir un llibre per a un xiquet, amb les seues mil històries, però, sobretot, vol subratllar la màgia de l'escriptura, que serà la que finalment salve el poble de la incultura que s'ha endut per davant la seua biblioteca amb tots els seus llibres.

Sònia Martínez Icardo

L'aigua blava i l'albufera neta

Aiguablava (l'albufera de València) és un regne natural, un ecosistema fràgil en perill. Celeste (la princesa Almar) i Nico (el cavaller Vermell), dos xiquets de deu anys, seran els encarregats de preservar l'equilibri natural que es veu amenaçat per quatre calamitats.

AIGUABLAVA

JESÚS MOLLA

IL·LUSTRACIONS DE LOLA BOSCH

«III PREMI DE NARRATIVA INFANTIL VILA DE PATERNA», 2005

COL·LECCIÓ «LA BICICLETA NEGRA», 22

174 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Aiguablava és una novel·la pensada i escrita per a infants per moltes raons. Podríem dir que la raó principal i bàsica per a qualificar-la com una narració infantil és el fet que ha rebut el Premi de Narrativa Infantil Vila de Paterna. Es tracta, evidentment, d'un fet ben fàcil de reconèixer –entre altres coses perquè a la portada ens ho fan saber– i d'inqüestionable validesa. Però hi ha altres elements que poden validar l'apreciació inicial que estem davant d'un llibre de literatura per a infants. Per exemple, el fet que els personatges principals siguin xiquets de deu anys, la qual cosa ajuda als lectors que tenen una edat semblant, entre vuit i dotze anys, a sentir-se plenament identificats amb els personatges de ficció per allò de les coincidències en els gustos i en els interessos dels que formen part d'una mateixa generació. Però la veritat és que allò que elimina qualsevol dubte sobre el tema en qüestió i el

clou de manera taxativa és que la història d'*Aiguablava* és plena a vessar d'aquella mena d'imaginació i de màgia que només els xiquets són capaços d'admetre com a possible o, almenys, probable. Només ells poden considerar, sense ser titllats de bojos, que el que es relata és versemblant.

L'aventura s'inicia d'una manera que podríem qualificar de crua, per no dir cruel. Perquè el detonant de l'acció és una discussió acalorada entre la protagonista, Celeste, i els seus pares. El pare, un home rude i extremadament protector, es nega a deixar que la seua filleta se'n vaja d'acampada amb l'escola. I per refermar la seua decisió aduïx un argument d'aquells que posen els pèls de punta per ridícul i masclista: «una acampada no és un lloc per a una xiqueta... si fores un xic seria una altra cosa». La reacció de Celeste davant d'una injustícia d'una incorrecció política tan paorosa es pot resumir amb una seqüència d'infini-tius: enrabiarse, plorar i fugir.

La fugida la portarà al reialme d'Aiguablava, d'ací el títol de la novel·la, un lloc meravellós enclavat al bell mig de l'albufera de València, on la fauna endèmica l'acull il·lusionada, perquè, com resa una antiga profecia, ella podria ser la princesa Almar d'Aiguabla-

va, i per tant, la seua salvació. Celeste, feta princesa, serà la dipositària de totes les seues esperances perquè els alliberarà de les calamitats que els assetgen de nord a sud, i esdevindrà una autèntica heroïna, capaç de resoldre els enigmes que s'amaguen darrere dels mals que amenacen l'equilibri natural de l'albufera. Per dur a terme la seua missió tindrà la inestimable ajuda de Nico, el cavaller Vermell, i d'alguns dels animals de l'albufera. A tots plegats els unix l'ànima d'aventura i la voluntat de demostrar el seu valor, sobretot a Celeste, que es mostra molt dolguda per l'actitud injusta del seu pare, però també un compromís solidari amb la natura.

Sergi Verger

Els Bocagrossa complixen anys

La família Bocagrossa es prepara per celebrar molts aniversaris. Però no tots reben els anys amb el mateix esperit: l'Ot vol fer-se gran massa ràpidament; la Irene vol fer una celebració exclusivament per a nines; l'Artur es preocupa per Dic, el gos que complix nou per set anys, i la mare voldria anar cap enrere i tornar a tenir vint anys.

TRES CONTES D'ANIVERSARI

ENRIC GOMÀ

IL·LUSTRACIONS DE MERCÈ CANALS

32 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

Els tres contes d'aniversari als quals fa referència el títol del llibre van dedicats a cadascun dels germans Bocagrossa, la Irene, l'Ot i l'Artur. En el primer conte, el germà mitjà, Ot, complix set anys, però realment ell desitja complir-ne huit. Gràcies a l'aparició d'un fat que li fa veure les coses interessants que li queden per viure durant tot el llarg any que li espera, Ot decidix gaudir de la seua celebració d'aniversari. La Irene, la germana menuda i la més original, vol convidar a la celebració dels seus cinc anys de vida les joguines de les seues amigues i així fer més feliç la seua estimada nina, Rialletes, que complix la seua mateixa edat. Tot va bé fins que les convidades es tornen boges i comencen a barallar-se entre elles, fins i tot la senyora Bocagrossa ha de llevar les piles, una per una, a totes elles.

Per últim, celebrem un aniversari doble: l'Artur i en Dic, el gos dels Bocagrossa, complixen anys, concretament nou, el mateix dia. El problema és que en Dic cau en una profunda depressió en adonar-se que no té nou anys, com ell pensava, sinó nou per set, és a dir seixantatres, d'acord amb el càlcul de l'edat dels gossos i dels gats. Els tres germans es dediquen aleshores a solucionar el problema d'en Dic i tracten de fer allò que a ell més li agradaria: ser pilot de Fórmula 1. Enric Gomà aconseguix fer riure fins i tot els mes majors. Es tracta d'un

conte molt divertit i original que, gràcies a les il·lustracions –molt ben aconseguides– de la Mercè Canals, de segur que captarà l'atenció dels més menuts i els aproparà una mica més al món de la lectura. Especial menció mereix el segon conte (*Quatre més un*), protagonitzat per la germana menuda, en el qual es relata una molt divertida –gairebé surrealista– festa de nines. Tots els contes destaquen per este subtil sentit de l'humor que ens fa mantenir un somriure durant el temps dedicat a llegir-los.

Els xiquets són els absoluts protagonistes de les tres històries d'Enric Gomà; de fet, la figura de la mare apareix de manera molt discreta en cadascuna de les tres històries. En elles, la fantasia i la quotidianitat es barregen en un intent per captar l'atenció del públic al qual va adreçada l'obra: un gos que enraona i té coneixement –com si fora un membre més de la família–; nines autosuficients que protagonitzen una revolta molt particular; fets que s'apareixen i fan prediccions sobre el futur dels xiquets, fins i tot gossos capaços de pilotar un cotxe d'una atracció de la fira. Llibres com el d'Enric Gomà són els que fan falta per a apropar la passió pels llibres als més menuts de la casa.

Sònia Martínez Icardo

Una misteriosa desaparición

Escrito en clave de misterio *Los demonios de Pandora* es una historia ambientada en la ciudad de Alcoy. El robo de una pieza arqueológica de gran valor y una serie de misteriosas muertes a su alrededor, son las piezas del puzzle que finalmente y con la ayuda de un profesor de instituto podrá resolverse.

LOS DEMONIOS DE PANDORA

SILVESTRE VILAPLANA

TRADUCCIÓN DE CRISTINA GARCÍA

COL·LECCIÓ «ALGAR JOVEN», 24

160 PÁGINAS

ALGAR EDITORIAL, ALZIRA, 2006

En torno a la desaparición de una valiosa pieza del museo arqueológico de Alcoy, el Plomo de Alcoy, y una serie de extraños suicidios en diferentes partes del mundo, Silvestre Villaplana, autor alcoyano, construye una trama de intriga en la que también nos describe la vida de la ciudad, las relaciones entre profesores en un instituto local, y el talante de la policía.

El Plomo de Alcoy tiene una serie de inscripciones que nunca han podido ser descifradas, son un misterio oculto desde hace millones de años. El profesor Jaume Clos, que llegó a Alcoy, precisamente en busca de ese misterio, se suicida en extrañas circunstancias. Un poco raro y con pocos amigos entre los compañeros del instituto en el que trabaja, sólo se lleva medianamente bien con Enric Solé. Clos envía un enigmático correo electrónico a Enric antes de suicidarse y por este motivo el joven profesor, que ha enviudado recientemente, se verá implicado en seguir la pista al extraño suicidio de su compañero. Enric se enfrentará incluso a la policía local y en concreto al comisario Moreno, personaje reaccionario y distante que tiene muy mala sintonía con Enric.

Enric irá deshilando una sutil madeja hasta dar con la clave de todo el asunto, el librero que mantenía una buena amistad con Jaume Clos, será también la pieza clave que le ayude a descubrir

el secreto que atormentó al viejo profesor, al que muchos consideraban extravagante y un poco loco.

Los demonios de Pandora es una historia bien escrita que tiene todos los ingredientes del género negro y las novelas de misterio, tiene trama bien pensada, los personajes bien definidos y la intriga se mantiene a lo largo de todo el relato. Resulta además bastante verosímil a pesar de estar situada en la localidad de Alcoy, al tiempo que nos describe algunos aspectos de la vida en una localidad con bastante actividad industrial y de gran relevancia en la Comunidad Valenciana. Muy adecuada y bien hecha la traducción por Cristina García, el lector tiene, sin embargo, la impresión de que en valenciano la historia tiene aún mucho más fuerza.

Silvestre Vilaplana (Alcoi 1969), es filólogo y profesor, y ha publicado varios libros de poemas y novelas. Destacan, sobre todo, *El último caballero*, primera biografía novelada de la figura de Joanot Martorell, un trabajo muy exhaustivo y documentado con el que el autor ha conseguido prestigio y reconocimiento. El relato que ahora publica Algar, tienen todos los indicios para pensar que Vilaplana, puede llegar a ser un escritor de fuste.

Lourdes Rubio

Escapçat

Viatge a contrallum explica la història d'un jove que, a conseqüència d'un accident de trànsit, veu la seua vida escapçada. Haurà de viure en cadira de rodes i sense alguns dels pilars que, fins aleshores, li havien fet fàcil l'existència.

El darrer Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira, escrit pel gironí Eloi Sala, conta la història d'un jove que, després

d'un greu accident de trànsit que li destrossa la vida, enceta una nova etapa autodestructiva en què la paraplegia que patix i el dolor de la pèrdua d'éssers estimats l'aboquen a una estranya existència.

El millor de la novel·la és precisament això, el comportament, inexplicable en certs moments, que emprén el protagonista, incapaç de relacionar-se amb naturalitat amb el món i amb les persones que l'envolten. Retrata bé esta deixadesa d'un mateix que senten els qui viuen la tragèdia en l'estat més pur. La novel·la, dividida en capítols curts, hauria merescut més pàgines, per tal que es pogueren desenvolupar alguns detalls que queden agafats amb pinces, com ara la veritable personalitat de l'acompanyant indi del protagonista; els veritables sentiments de David envers les dones que va trobant pel camí; les veritables troballes d'un metge que accepta un home de carn i ossos com a conillet d'índies, o els sentiments de David en tornar a Girona, la terra de sa mare. Durant la primera part de la novel·la, el tema és prometedor i ens en-

VIATGE A CONTRALLUM

ELOI SALA

«PREMI CIUTAT D'ALZIRA», 2005

COL·LECCIÓ «L'ECLÈCTICA», 126

173 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

ganxa, per l'agilitat, per l'estil quasi cinematogràfic de l'aparició, a petites dosis, dels records del protagonista, a tra-

vés dels *flashbacks*. El cos central de la novel·la trontolla una mica, perquè no s'acaben de perfilar les relacions de David amb el món que l'envolta. Hi ha personatges que apareixen en alguna escena contada amb molt de detall i després desapareixen sense gaires miraments. El final és frenètic, ben contat pel que fa a l'estil. David, que, d'una banda, comença a trobar-se bé amb les dones, no accepta l'abast de la seua paraplegia. Vol viure'n, d'alguna manera, al marge. Però, per a això, haurà de fer un pacte simbòlic amb el dimoni que es resol, al nostre parer, massa d'hora. *Viatge a contrallum* és la primera novel·la d'un contista amb veu de missatge audiovisual, directe i entretallat. Eloi Sala, però, haurà d'aprendre a endinsar-se en les idees, a escorcollar més els personatges, a oferir al lector de narrativa llarga els detalls i els matisos amb què espera trobar-se. Ha estat un bon començament prometedor, però.

Maite Insa

París evocado

Como «un largo paseo sin objetivo». Así definió el escritor francés Julien Green (1900-1998), uno de los clásicos modernos de las letras francesas famoso por su *Diario* y sus numerosas novelas, este libro en el que rindió homenaje a su ciudad de nacimiento.

PARÍS

JULIEN GREEN

TRADUCCIÓ DE TOMÁS FERNÁNDEZ AÚZ
I BEATRIZ EGUIBAR

COL·LECCIÓ «COSMÓPOLIS»

153 PÀGINES

PRE-TEXTOS, VALÈNCIA, 2005

No es en absoluto extraño que alguien como Julien Green, francés de padres norteamericanos, marchara de tanto en tanto a la tierra de sus antepasados. Como el autor de *Manhattan Transfer*, John Dos Passos (lo cuenta en su libro *Años inolvidables*; ed. española en Seix Barral, 2006), Green se enroló en el Servicio de Ambulancias Americanas en la capital francesa en 1917 para, dos años más tarde, acudir al país de origen de sus padres, donde acabó sus estudios universitarios en Virginia. Más tarde, con ocasión de la segunda guerra mundial, trabajaría para la *Office of War Information* en Nueva York.

París en el corazón

Aun así, cuenta Julien Green en este libro que escribió en torno a París, su ciudad de nacimiento, que «muchas veces me he preguntado, durante los largos años de guerra que pasé lejos de París, cómo podía haber, en una peque-

ña casilla del cerebro humano, una ciudad tan grande», porque «París se había convertido para mí en una especie de mundo interior por el que vagaba en las difíciles horas del alba, cuando la desesperación merodea en torno al durmiente que se desvela». La evocación constante de ese escenario querido desde infinitas perspectivas recorre estas páginas, que incluyen veinte imágenes tomadas por el autor.

Julien Green como *flâneur*, como ese paseante que describió Baudelaire y quiso para sí Walter Benjamin: sin rumbo fijo, a la busca de todo y de nada. El paseo como un delicioso placer. Así se nos muestra en estas páginas: describiendo un París hechizado por el que transita sin perder detalle, sin esa angustia existencial que teñirían su monumental *Diario* o sus novelas, tan autobiográficas como personales. Un recuerdo, el de París, que le salvaría de la miseria para reflotar su mente y desear volver a sus calles, a sus mismas entrañas. «Un día volví a sentir el deseo antiguo, casi un deseo de infancia, de subir a lo más alto de París para verlo con la perspectiva más general posible. Cuántas veces, en América, me reprochaba yo no haber visitado nunca la cúpula del Sacré-Coeur». Un Trocadéro reconstruido antes de su demolición parcial; un río, el Sena, or-

gulloso, lleno de rabia; el Palais Royal en un día de primavera... Leyendo este libro, uno desearía ampliar esta serie con algunos rincones propios: los castaños junto a la tumba de Marcel Proust en el cementerio del Père Lachaise en un día lluvioso de octubre, una esquina en la rue Joubert camino de la Opéra Garnier, un puesto de libros viejos de la margen izquierda del Sena donde se apilaran un buen montón de tomos de La Pléiade, una luz encendida en torno a la mesa de un restaurante en la rue Blanche mientras dos personas se miran frente a frente...

En cualquier caso, con la lectura de este libro Julien Green logra meternos de lleno en una ciudad que es, seguirá siendo eterna, pese a los temores del escritor, que la sentía «frágil, amenazada». Por suerte para nosotros.

Rafael Martínez

El legado de Pere Esteve

Gozos, parábolas, poemas políticos, símiles y otras prosas y poesías conforman el legado literario del padre franciscano Pere Esteve. Vicent Josep Escartí las ha recogido, ordenado y anotado en una esmerada edición divulgativa que ayudará a conocer mejor a este clérigo que predicó y escribió en valenciano en el siglo XVII.

ESCRITS VALENCIANS

PERE ESTEVE I PUIG

EDICIÓ I PRÒLEG DE VICENT JOSEP ESCARTÍ

106 PÀGINES

INSTITUCIÓ ALFONS EL MAGNÀNIM, VALÈNCIA, 2006

Tras la edición de obras como el *Tirant lo Blanc*, la *Història de València* de Pere Antoni Beuter o *El cortesano* de Lluís del Milà, el escritor, historiador y filólogo Vicent Josep Escartí nos entrega con esta esmerada edición de los escritos en valenciano de Pere Esteve una muestra más de su interés por los textos valencianos antiguos.

Pere Esteve fue un padre franciscano nacido en Dénia en 1582. Perteneciente a una familia que aportó diversos de sus miembros a la Iglesia, a los dieciocho años ya había entrado como fraile en la orden de San Francisco. Bien dotado para la predicación, menester al que dedicó la mayor parte de su vida, alcanzó el cargo de comisario de la Santa Casa de Jerusalén en Valencia, una actividad que le llevó a pedir limosnas por todo el antiguo Reino de Valencia. La predicación y la solicitud de ayudas para liberar los Santos Lugares se alter-

naron con la fundación de diversas cofradías. Tras encontrar ayuda para sus empresas en la nobleza y de la Casa de los Austrias, fue promovido por Felipe IV a un obispado de Galicia, pero renunció a tal dignidad para seguir predicando por los caminos, tal como cuenta su coetáneo Vegeu Mercader.

La presente edición se abre con una amplia y documentada introducción que resultará de gran utilidad en adelante para los estudiosos de Esteve, seguida de una antología de sus textos dividida en dos partes claramente diferenciadas: La poesía religiosa y política por una parte y la prosa por otra. La poesía política y a la prosa de Esteve resultan de mayor interés que su poesía religiosa. Entre la poesía política llaman la atención sus versos destinados a defender la causa de los Austrias, entonces al cargo de la monarquía española, contra la sublevación de catalanes y franceses conocida como Guerra dels Segadors. Esteve formó parte, con el cargo de «maesse de campo» del tercio de valencianos que fue a sofocar la revuelta en defensa de la Corona española. En su valenciano casi coloquial y entreverado de castellanismos, Esteve relata, entre otras cosas, el éxito de la misión: «En lo port de Dénia / entra nostra esquadra / alegre y contenta / ab tan gran has-

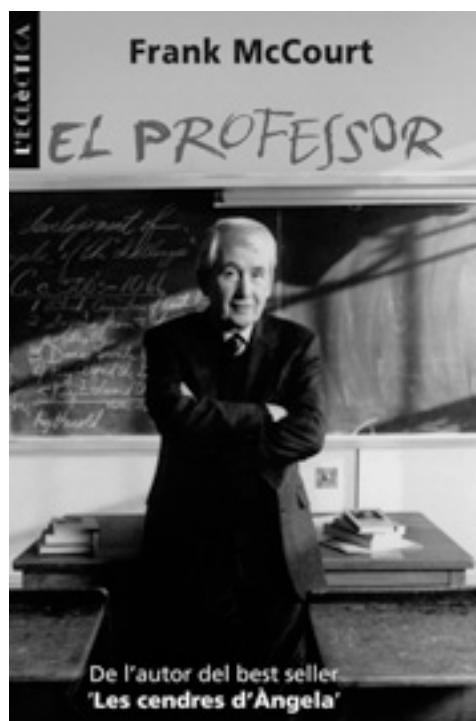
sanya. / L'armada francesa / troba's afrontada, / en lo cap trencat / i sens capitana / No pot curar-se / ab teles de aranya. / Bé serà que es diga / lo valor i hassanya / de la mia gent, / que és la valenciana», y también sus antecedentes: «Pensava el Francés / i qui l'acompanya / entrar saquejant / Maestrat i Plana; / mas, vent que no el reben / així com pensava, / de passar avant / li passa la gana, / perquè el primer poble / li carda la llana». Esteve presenta el conflicto en términos políticos, pero también religiosos: la «gent lluterana» con que alude a los franceses intervinientes. Cierra el libro un interesante sermón predicado por Bonaventura Guerau en las exequias del padre Esteve donde podemos columbrar, entre líneas de hagiografía, algunos rasgos de su personalidad.

Miguel Catalán

La vida a les aules

El professor és un retrat impagable de la realitat dels docents que han d'encarar-se, dia rere dia, a la dura realitat de les aules dels instituts.

EL PROFESSOR

FRANK MCCOURT

COL·LECCIÓ «L'ECLÈCTICA», 125

317 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

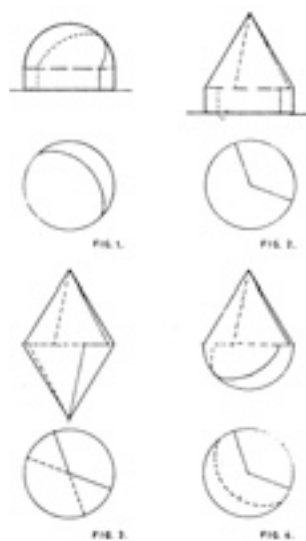
¿Fins a quin punt es pot llegir, lliure de prejudicis, la nova entrega d'un escriptor que ha venut quinze milions d'exemplars del seu primer llibre? ¿Fins a quin punt poden, escriptor i lector, desfer-se del llast que suposa la condició de *best-seller*? Potser fóra altre el lloc per a debatre els límits –sovint difusos– que separen la literatura d'alta volada del mer producte comercial. Tot amb tot, no es pot negar que, a l'hora de fer-ne la lectura, la consideració de *best-seller* és un factor que, en major o menor mida, influïx de manera inevitable. El cas de Frank McCourt és, si més no, un cas inhabitual dins del món literari: va publicar el seu primer llibre, *Les cendres d'Àngela*, als seixanta-sis anys. Després vindria el segon, *I tant*, i ara ens arriba el tercer, *El professor*. Tots tres componen una trilogia autobiogràfica a través de la qual l'autor –americà d'origen irlandès– mostra el seu itinerari vital en diferents períodes temporals. *El professor* és, en concret, una evocació del seus trenta anys de dedicació a l'en-

senyament en diferents instituts de Nova York. El relat s'estructura al voltant d'un diàleg que manté una veu narrativa en primera persona amb la memòria viscuda. És en este sentit que es pot afirmar que McCourt fa seu allò de *vi-vir para contarla* de García Márquez. Amb un estil força assagístic i farcit de frases curtes i directes, l'autor va confegint una visió crítica i, en alguns passatges, àcida del sistema educatiu americà. No s'està en cap moment de fer valoracions políticament incorrectes sobre els mètodes d'ensenyament tradicionals ni tampoc sobre la seua pròpia vàlua com a docent. És, per este motiu, la veu de McCourt, una veu autocrítica i dotada del més genuí humor anglés que, en no poques vegades, s'empara en l'escepticisme i la ironia com a mecanismes de defensa. *El professor* és, al capdavant, un retrat impagable del docent que ha d'encarar-se, dia rere dia, a la dura realitat de les aules dels instituts: alumnes desganats, famílies desestructurades, vides que transiten per l'ensopiment i el desencís més absolut, i un llarg etcètera de quotidianitats agrisades que impediexen la realització de les autèntiques vocacions dels estudiants i dels mateixos professors. Tanmateix, *El professor* és un exemple de la lluita constant d'un docent per tal de moti-

var amb mètodes enginyosos, innovadors i quasi inimaginables, els seus estudiants adolescents. És ací on cal cercar els millors passatges del llibre, aquells en què es pot copsar una veu sincera, i molt sovint humorística, que aconsueguix alliberar-se dels tòpics irlandesos i dels sentimentalismes sobre la seua dura infància. És en estos fragments on McCourt es mostra com un escriptor amb una capacitat sintètica envejable a l'hora de contar les petites històries quotidianes que han anat construint la seua vida com a professor.

Salvador Ortells Miralles

Otras identidades

La primera novela de Juli Capilla (Valencia, 1970) resulta sorprendente por su innegable fuerza alegórica y a la vez por lo elaborado de su argumento. En ella Joseph Schiffer, un hombre que lleva cuarenta años siendo australiano, regresa a la ciudad que abandonó durante su infancia bajo el nombre de Josep Sifre.

L'HOME DE MELBOURNE

JULI CAPILLA

«PREMI BENVINGUT OLIVER», 2005

COL·LECCIÓ «ESCRITURES», 5

192 PÀGINES

PERIFÈRIC EDICIONS, CATARROJA, 2006

En casi toda la primera mitad de *L'home de Melbourne* asistimos a lo que parece un pausado relato del regreso de Schiffer/Sifre a la ciudad que le vio nacer, dándonos en muchas ocasiones la impresión de estar ante una sola idea alargada hasta convertirse en novela ganadora del «Premi Benvingut Oliver» 2005; es decir, ante más de lo mismo. Pero por suerte, como tantas otras cosas en este libro, eso no es lo que parece. Porque entonces, más o menos hacia la mitad, se produce un giro revelador y una de las mejores secuencias de la novela: el protagonista descubre atónito, durante una casual visita al cementerio de la ciudad a la que ha vuelto después de tanto tiempo, su propia tumba... o, más exactamente, una lápida con su nombre que afirma que él mismo murió a los catorce años. A partir de entonces nos damos cuenta de que, además de ser un retrato del pro-

tagonista y de la identidad humana –y una velada metáfora de cierta identidad colectiva–, la novela no renuncia a una intriga bien trabada que se resuelve sin insultar a la inteligencia del lector, atando todos los cabos que plantea con brillantez, de modo que esa primera mitad supuestamente contemplativa que ya habíamos leído –con Schiffer siendo en apariencia ignorado por sus antiguos compañeros de colegio o viendo lo que de forma presuntamente casual es su perfecto reflejo en un niño– se ve reforzada al adquirir pleno sentido en la segunda. Sin querer destripar nada, basta con decir que es muy de agradecer que, lejos de caer en el habitual error de usar mecanismos «de género» como mero pretexto –en este caso, elementos de la ciencia-ficción como la reproducción clónica y sus implicaciones o de la novela policíaca como el desarrollo en forma de investigación–, el autor se preocupa por trabajarlos igual o más que el dibujo del protagonista y sus connotaciones psicológicas o filosóficas, haciendo que esta primera novela suya sea ya algo completamente distinto a lo que suele hacerse por estos lares y algo, también, de un mérito literario más que notable. Incluso quizá haya algún guiño a Umberto Eco y otros más extraliterarios,

empezando por el hecho de que sean precisamente cuarenta los años de ausencia. Muy pocas cosas parecen discutibles: por una parte, el abuso de la intervención directa del narrador en tercera persona apelando directamente al lector, algo que llega a ser gracioso cuando se nos anuncia una «escena impetuosa», pero que también resulta cargante cuando se utiliza de modo fácil para librarse de explicar ciertos detalles del argumento, por muy irónico o mordaz que se sea; por otra, la desconcertante proliferación de errores tipográficos hacia el final del libro. Ello no impide que *L'home de Melbourne* sea, con total sinceridad y sin pretender hacer en esta reseña con el autor lo mismo que hace la exuberante Hermínia con el protagonista –que «li premia els ous i li'ls llevava amb la punteta esmolada i humida de la llengua»–, una de las mejores novelas valencianas, y una de las mejor escritas, que quien firma estas líneas ha leído jamás.

Felip Tobar

Contes de la vella Praga

Poeta, assagista i narrador, Jan Neruda va ser un dels escriptors més destacats del renaixement literari txec del segle XIX. En els *Contes de Malá Strana*, la seua obra més coneguda, Neruda presenta tota una galeria de personatges inoblidables del vell barri de Praga, amb un humor amable i amarg alhora.

CUENTOS DE MALÁ STRANA

JAN NERUDA

354 PÁGINES

EDITORIAL PRE-TEXTOS, VALÈNCIA, 2006

Praga deu ser una de les ciutats d'Europa amb un imaginari literari més ric. L'atractiu de la seua realitat física, arquitectònica, d'una gran bellesa, impregnada de la presència aclaparadora i suggestiva del passat, i el seu ambient social, ple de tensions i de contradiccions fins fa ben poc, han constituït una excel·lent matèria primera per als escriptors. La imatge literària de Praga més popular entre el públic lector, la de la ciutat mítica i espectral que apareix en Meyrink i Kafka, en Werfel i Rilke, va ser escrita, bàsicament, en alemany, i reflectia en paral·lel la situació decadent i igualment espectral de la minoria alemanya de Praga. Encara que fins a la caiguda de l'imperi austrohongarès va detenir el poder polític i econòmic sobre la majoria txeca, la seua posició, aïllada i desconnectada de la realitat de l'entorn, que parlava txec, va ser cada vegada més precària, per molt que es van esforçar a mante-

nir una vida cultural d'una gran vitalitat. Esta situació social encara es complicava més perquè dins de la minoria alemanya n'hi havia una altra, d'origen jueu, plenament integrada en la llengua i la cultura alemanyes, però vista amb recel o hostilitat pels alemanys no jueus i pels txecs. Els escriptors d'esta minoria minoritària van ser els qui van expressar en les seues obres de manera més aguda esta sensació d'inseguretat i desconcert. És el tema central de les obres de Kafka.

La recreació literària de Praga per part dels escriptors en txec, en canvi, va partir de la vivacitat de les tavernes, de la diversitat i de l'humor de la vida popular, com en els contes de Jan Neruda. Poeta, assagista i narrador, Neruda va ser un dels màxims representants del renaixement de les lletres txeques durant el segle XIX. La seua obra més coneguda fora del seu país és *Cuentos de Malá Strana*, un recull de contes que descriu el microcosmos bigarrat del barri de Malá Strana: els veïns, els captaires, els botiguers, els taverners i els seus parroquians, un món que Neruda reprodueix i recrea amb els procediments del quadre costumista. Tots els personatges tenen algun tret característic, pintoresc, com la dona que acudix a tots els enterraments del veïnat per, entre llàgrimes, recitar en veu alta davant del difunt tots els seus defectes i malifetes.

O el senyor Rysánek i el senyor Schlegel, que de fa anys es troben enemistats i no es parlen i, al mateix temps, s'asseuen tots els dies a la taverna un enfront de l'altre, o aquell que fa anys que es dedica a corregir les partitures de Mozart. O aquell altre, encara, que, a la taverna, hi fa de mosca o de botifarra que es rostix a la brasa... Neruda presenta estos personatges en situacions que a penes tenen desenvolupament narratiu, i els sol tractar amb un humor amable; d'altres vegades, però, este humor pren un to més amarg, més sarcàstic, que actua com un contrapunt del primer, cosa que conferix profunditat i complexitat a este retaule narratiu. Estos personatges tan individualitzats compartixen, però, una característica comuna: tots són uns xerraires impenitents, de finestra a finestra, damunt d'una teulada, a la taverna. Són els personatges que retrobarem, un segle més tard, en les novel·les del gran Hrabal. Una última nota: el llibre conté un conte breu *Los tres lirios*, que és una joia. Un relat eròtic, estrany i intens alhora. L'acció transcorre durant una tempesta d'estiu, a la nit, al jardí d'una taverna, on abans hi havia un cementeri.

Enric Iborra

Pastís de regust agredolç

La festa d'aniversari i *El porter*, de Harold Pinter, són una mostra excel·lent del bo i millor de la producció dramàtica d'este autor britànic recentment premiat amb el Nobel. Unes obres, per a aquells que no coneixen encara Pinter, poc complaents amb una recepció simple i directa i que ens obliguen a repensar-les.

LA FESTA D'ANIVERSARI / EL PORTER

HAROLD PINTER

INTRODUCCIÓ D'IMMA GARÍN

COL·LECCIÓ «BROMERA TEATRE», 36

218 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

Hauria de començar la meua ressenya reconeixent un fet que, justament per estar davant d'un autor tan gran (Premi Nobel 2005), no resulta segurament allò més recomanable. El teatre de Harold Pinter m'impactà i m'entusiasmà molt fa uns anys en descobrir-lo, juntament amb altres autors europeus dels anys cinquanta i seixanta, més que ara en tornar a llegir-lo (potser es tracta només d'aquelles coses de la novetat). No obstant això, a l'hora d'escriure estes ratlles m'he fixat com a objectiu indagar què queda d'aquell impacte i d'aquella petja que anys després l'autor deixà en altres dramaturgs dels anys vuitanta i noranta, els quals han fet seus alguns dels trets de l'estil de Pinter i d'altres autors de l'anomenada avantguarda de la segona meitat del segle XX.

Es podria advertir, en primer lloc, que en estes obres el lector no es trobarà amb dues grans històries en el sentit més tra-

dicional del terme. Ni el temps ni l'espai ni els personatges ni l'acció presentada ens acosten, tot i l'estructura en tres actes, a un relat convencional amb pretensions de deixar satisfet un receptor qualsevol. Tampoc l'opció ficcional és la més típicament realista o naturalista, un tret més accentuat encara en la primera de les peces ací reunides (*La festa d'aniversari*) que en la segona (*El porter*).

El subministrament de la informació esdevé així un element clau en la construcció d'estos móns fictivals. Móns o universos, en diríem, un tant opacs, tot i estar situats en la contemporaneïtat i dins d'una aparent quotidianitat banal, i carregats d'un efecte d'estranyesa. Qui són ben bé aquells éssers, d'on vénen, què volen, què els passa, cap on va la seua vida...? Espais de pas, éssers de pas,contres i desencontres on el llenguatge, la interacció, la comunicació són, i açò ja és tot un tòpic de l'avantguarda, un element central entorn del qual autor i obra semblen interrogar-se.

Així doncs, el llenguatge, la comunicació (o la incomunicació) entre personatges, amb la dificultat d'entendre's, les confusions, els equívocs, les ambigüïtats, la brevetat, o fins i tot el silenci, enfront de l'excés verbal..., s'aixequen com a nucli de la reflexió, com a puntal des

del qual Pinter treballa i ens trasllada uns conflictes, sovint soterrats. El llenguatge com a superfície, però també com a mostra febaent de la dificultat d'esdevenir pantalla a través de la qual accedir a uns personatges, perduts, confosos, mutilats, enigmàtics; i a la vegada tan propers a nosaltres en algunes de les seues actituds primàries (violència, desig, egoisme, desesperança...). I el llenguatge, a més, com a eina, com a força, com a reflex d'unes relacions massa vegades marcades per la voluntat de dominar o per la necessitat de defensar-se. Quantes lliçons tancades en uns móns tan aparentment menors, perifèrics, anecdòtics, mancats de tota grandesa! Móns i éssers que es resistixen a una explicació fàcil, al resum de contracoberta, a la simplificació de les grans paraules. No podem més que dir-los que si no n'han gaudit amb anterioritat, haurien de permetre-se'n un tast. Possiblement cal un paladar que no busque satisfaccions immediates i un reconeixement panxacontent. Els recomanaria gaudir del regust que hi deixa, que hi deixarà. Com si gaudissen d'un record que retorna i interroga. Com una de les vies per a fer-nos pensar en la complexitat en què embolcallem les nostres existències.

Ramon X. Rosselló

Sobre los comienzos

De reconocido prestigio internacional por obras como *El fotógrafo* y *El capitán escarlata* –ambas difundidas aquí gracias a Glénat–, Emmanuel Guibert debutó en el cómic con este álbum «inconcluso» que, siendo mejor que muchísimos otros «completos», Edicions de Ponent ha tenido el acierto de publicar.

BRUNE

EMMANUEL GUIBERT

TRADUCCIÓ DE VALENTINA NICOLETTI

48 PÀGINES

EDICIONS DE PONENT, ONIL, 2006

Se aprecia en las relativamente escasas páginas de *Brune* ese intento tan habitual del autor novel por contar muchas cosas, por querer abarcarlo todo en la primera historia que lleva su nombre, como bien indicaba un maestro del medio, Alan Moore, al hablar de los jóvenes debutantes que, al igual que él mismo en su día, pretenden algo tan absurdo y a la vez necesario para su futuro como comerse el mundo haciendo sus primeros cómics. Es igualmente cierto, sin embargo, que el resultado de esta ópera prima es excelente y que su carácter de obra inacabada –como nos aclara el autor en un breve prefacio, en el que afirma que otro álbum debía seguir a éste y que «no vendrá nunca»– prácticamente no se hace notar para nada; es más, parece que ni se sabría de no ser por ese breve apunte. A través de un dibujo caracterizado por un dominio abrumador del color y un detallismo

casi enfermizo, pero que no olvida ni la eficacia narrativa ni una capacidad innegable para retratar la historia tanto figurada como literalmente –algunas viñetas del Berlín de comienzos de 1933 casi podrían pasar por cuadros del mismísimo Antonio López–, Guibert relata las terribles peripecias de dos jóvenes enamorados, el judío Werner y la joven cabaretera forzosa Nina, que verán sus vidas quebradas por el surgimiento del nazismo. Así, como peones de la intrahistoria, su peripecia particular y la general de Alemania se entrecruzarán constantemente, un recurso muy bien llevado que incluso se vehiculará mediante un personaje específico –un misterioso hombre de negro de satánicas connotaciones que servirá de inquietante nexo entre los protagonistas y el propio Adolf Hitler, siendo una especie de ser sobrenatural que, situado quizá por encima de la historia narrada, recuerda a personajes similares propios del cineasta David Lynch–. Sorprende lo bien que se imbrican esos dos elementos, el contundentemente realista –ejemplificado por secuencias tan crudas como la desesperada huida de la pareja de su propia casa a través de los tejados de la ciudad, ante una muerte inminente a manos de los nazis– y el veladamente sobrenatural –que ya em-

pieza a estar presente desde la primera página, donde asistimos al nacimiento de Hitler–, una imbricación que el autor maneja con total soltura. Sorprende también lo magnífico de la reproducción de las ilustraciones pintadas de Guibert, y más aún cuando nos enteramos de que para esta edición no se dispuso de materiales originales y se tuvo que hacer mediante fotografías digitalizadas de alta calidad, algo que el resultado agradece mucho más que si se hubiese recurrido a los funestos y tristemente habituales escaneados. Pero sorprende, también, que ese extremo cuidado en lo gráfico no se vea reflejado en la reproducción de los textos en castellano, a veces erróneos y a menudo directamente incomprensibles. No obstante, y pese a lo elevado de su precio, las virtudes de la obra –y de esta edición– compensan holgadamente sus defectos y la convierten en una lectura más que recomendable.

Felip Tobar

La Fira del Llibre d'Alacant

El llibre *Relatos urbanos. Relatos humanos*, publicat per l'editorial Club Universitario, ECU, és un recull de seixanta contes escrits per seixanta autors que un bon dia, passejant per la XXXVII Fira del Llibre d'Alacant, foren convidats a participar en la iniciativa.

RELATOS URBANOS. RELATOS HUMANOS

AA.DD

COORDINACIÓ DE JOSÉ ANTONIO LÓPEZ

206 PÀGINES

EDITORIAL ECU, SANT VICENT DEL RASPEIG, 2006

Una iniciativa que va partir del responsable-coordinador de l'edició, José Antonio López Vizcaíno, durant l'any 2005 mentre es trobava a la «caseta» instal·lada a l'esplanada del passeig d'Alacant on tradicionalment, durant el mes de juny, se celebra la Fira del Llibre. Qui haja assistit com a participant a la Fira, tant se val que siga la d'Alacant, Castelló o València, sap que, en moltes ocasions, les hores es fan interminables i cal passar el temps de la millor manera possible. Una bona manera de fer-ho es intercanviant opinions i paraules amb els autors que estan signant llibres o que vénen a visitar-nos; una altra és aconsellar els lectors que s'aproximen a la recerca d'un bon llibre, i altra –per què no?– és pensar en noves maneres d'atraure un públic ben escàs i poc participatiu. Segurament en una d'eixes hores de «reflexió», tal com relata en el seu pròleg Manuel Avilés, se'ls va ocórrer encetar esta proposta: *«En aquel sitio, cerca del mar y del ruido, de los jubilados con pensión máxima y los inmigrantes sin sueldo y sin posibilidades de tenerlo [...] En las mesas de las librerías provisionales, desmontables, [...] había unas hojas vírgenes [...]. Junto a las hojas siempre había alguien [...] que invitaba a leer las primeras líneas: queremos hacer un libro con las cosas que escriban quienes acudan a esta feria. Puede usted escribir lo que quiera. No olvide poner su nombre*

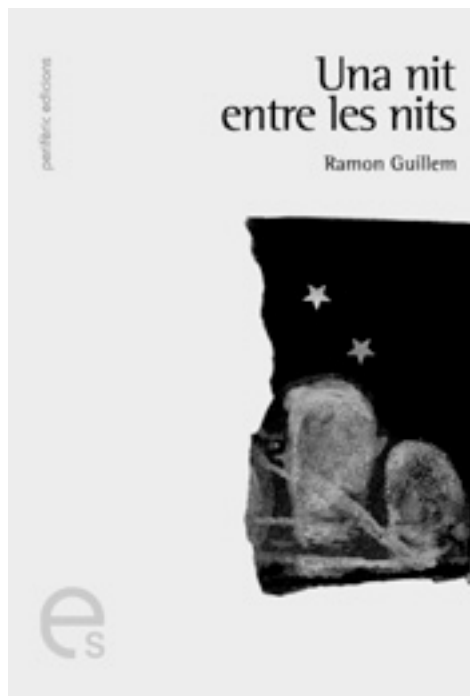
y todos sus datos personales así como la autorización para publicar lo que usted deje plasmado en su hoja, que no queremos líos ni reclamaciones ulteriores [...]». D'ací, doncs, van eixir els relats d'este llibre. Uns relats escrits, entre altres, per Cecilia Burló, Ana Belén Garre, Mª Asunción Esquembre, Sonia González, Diego Carrasco, Javier Murcia, Rubram Fernández, M. Carmen Solanas, Miguel Ángel Izquierdo, Alfredo García, Laura Pérez, Luis Moratalla, Alfredo D. Marco, Sergio Pastor, John Peter, Manuel V. Segarra, Raquel Fernández, i així fins a completar una llista de seixanta autors.

Al llarg del llibre trobem relats d'una gran varietat temàtica i condició, i que tracten temes com ara l'amor, l'aventura, el desamor, la malenconia, l'erotisme, la fantasia, l'humor... Al remat, uns relats escrits per homes i dones, de procedència diversa, que han volgut fer pales el seu gust per la escriptura i també, com no, deixar constància del seu pas per la XXXVII Fira del Llibre d'Alacant. La seua col·laboració és, sens dubte, una manera més de donar testimoni de la seua condició d'amants de l'escriptura i també, de pas, del món de la lectura, perquè tots sabem que no es pot ser un bon escriptor sense ser prèviament un bon lector.

Beatriz López

Qui és el plagiari?

Ramon Guillem proposa una intriga de caràcter filològic en la seua última novel·la. La troballa d'una versió valenciana d'un poema de Pablo Neruda, obra d'un familiar ja mort del protagonista, el porta a intentar resoldre el dubte que l'angoixa: qui va copiar qui?

UNA NIT ENTRE LES NITS

RAMON GUILLEM

COL·LECCIÓ «ESCRITURES», 4

235 PÀGINES

PERIFÈRIC EDICIONS, CATARROJA, 2006

Poca gent no ha llegit el poema de Neruda que comença afirmant «*puedo escribir los versos más tristes esta noche*». El protagonista de la novel·la de Ramon Guillem no sols el coneix, sinó que topa –mentre investiga els boirosos orígens familiars– amb una versió curiosa dels versos més coneguts del poeta xilè: una versió escrita en valencià, obra d'un parent –Josep Pujalt i Martí– i publicada en una revista que va veure la llum a la València de primers de segle. L'enigma sobre l'origen d'aquells versos tindria una resposta senzilla si no fóra que la revista porta una data anterior a la publicació del llibre on s'incloua el poema de Neruda. Aleshores, naix el dubte: va copiar Pujalt a Neruda o Neruda a Pujalt? Qui és el plagiari i qui el geni? Un curiós misteri que fa servir Ramon Guillem per bastir una novel·la que conté tots els elements d'una obra de gènere policíac, però, això sí, trasplantats a un àmbit diferent. Els escenaris, per tant, no seran els baixos fons de qualsevol ciutat de les nostres comarques, sinó la Biblioteca Valenciana, una hemeroteca o un arxiu parroquial. Els personatges, igualment, no provenen d'antres de mala mort ni d'ambients marginals sinó que són professors, àvies o capellans. I, de la mateixa manera, les tècniques d'investigació cauen més a prop de la recerca universitària que d'un manual del bon policia. I ací rau una part important del mèrit

de la novel·la: en el fet que l'autor és capaç, a partir d'un esquer tan acadèmic com el que ens proposa –discernir l'autoria d'un text–, d'atrapar-nos amb la mateixa potència amb què ens poden seduir les peripècies d'un detectiu dels més cèlebres. Guillem, és cert, s'ajuda d'altres elements, per fer-nos atractiva la trama: la relació entre el protagonista i una cosina seua, descendent directa del poeta Pujalt, configura una segona línia narrativa de no menor interès. Un fil que propicia reflexions sobre la condició humana, sobre la necessitat de l'afecte per a sobreviure o sobre el paper de l'atzar. I que, en confluïr amb la principal, desembocarà en un final ben traçat, plenament a l'alçada de l'interés que ens ha generat el desplegament argumental. Un final, a més, tan respectuós amb els requeriments de la ficció com amb els de la Història. Les investigacions faciliten també la immersió en aspectes com l'exili o els primers passos de la literatura en valencià a primers de segle, que, encara que resolt amb unes poques pinzellades, ens recorden algunes de les assignatures pendents dels valencians. Potser un cert to erudit en alguns passatges, que no malmeten la fluïdesa general del text, són l'únic retret a fer a una novel·la que fa créixer una mica més el crèdit com a narrador d'un escriptor que ja compta amb un indiscutible prestigi com a poeta.

Vicent Usó

Entre el goig i el martiri

La Institució «Alfons el Magnànim» treu a la llum una antologia de l'obra en castellà de María Beneyto, una autora que confessa l'ofici d'escriptora alhora com a goig i com a martiri. Escriptora bilingüe, ha estat guardonada amb nombroses distincions, com l'Ausiàs March, el Ciutat de Barcelona o el Premi de les Lletres Valencianes.

El present volum, de tàctil i acurada presentació material, recull una àmplia antologia de l'obra poètica en castellà de l'autora, la qual cosa fa plànyer que l'obra escrita en valencià haja estat negligida car resulta igualment d'un elevada qualitat i limita la visió en conjunt de la seua producció. Maria Beneyto, de sobres coneguda pels lectors, nasqué a València l'any 1925 i en la seua infantesa passà a residir a Madrid, on s'havia traslladat el seu pare a la recerca d'una professionalització com a autor teatral que no s'esdevingué. Al poc de temps, l'esclat de l'alçament militar de 1936 provocà el retorn de la família a València. La postguerra com a «desafectes» no els resultà fàcil, però una sèrie de circumstàncies econòmiques favorables permeteren que Beneyto es dedicara plenament a l'escriptura. Durant la dècada dels anys cinquanta establí amistat amb autors com Alejandro Gaos, Pasqual Pla i Beltran, Ricardo Orozco, Carles Salvador, Francesc Almela i Vives o Xavier Casp. Fou este darrer autor qui l'encoratjà per a escriure en valencià. Maria Beneyto ha publicat més de quaranta obres al llarg de la seua dilatada carrera literària en les dues llengües, entre les quals podem destacar en el camp de la poesia: *Canción olvidada* (1947), *Altra veu* (1952), *Criatura múltiple* (1954), *Tierra viva* (1956), *Poesía (1947-1964)* (1965), *Vidre ferit de sang* (1977), *Ho-*

 EVA EN EL LABERINTO

 MARÍA BENEYTO

 COL·LECCIÓ «ANTOLOGIES POESIA»

 377 PÀGINES

 ED. ALFONS EL MAGNÀNIM, VALÈNCIA, 2006

jas para algún día de noviembre (1993), *Després de soterrada la tendresa* (1993), *Poesia total de María Beneyto [...] (1997)*, *El mar desde la playa* (1999) o *Balneario* (2000). En el camp narratiu, però, és l'autora de la que Josep Ballester considera la més interessant novel·la publicada per un autor valencià als anys seixanta: *La dona forta*, del 1967, on s'emmirallen d'una manera notable els personatges i els ambients del que fou la societat valenciana en aquella època. Després, sota l'estímul de l'enyorat Manuel Sanchis Guarner, publicà un recull de narracions titulat *La gent que viu al món*. Al capdavall, seua obra ha estat considerada en paral·lel junt amb la de les escriptores Carmelina Sánchez-Cutillas i Matilde Llòria per Lluís Messeguer. En els seus versos hi predomina la reflexió en primera persona junt amb un «impressionisme del paisatge negatiu de la ciutat». Un domini vigorós del llenguatge poètic, junt amb l'ús mesurat ensems que vigorós de la metàfora i el símbol, els ressons elegíacs dels darrers llibres o el subjektivisme sempre present de la primera –i adolorida– persona, esbossen una obra que, malgrat els reconeixements rebuts, creiem que no ha tingut el ressò que una aproximació en profunditat requerix. Sense cap dubte, una ocasió excel·lent per a redescobrir, un cop més, Maria Beneyto.

Alexandre Navarro

El rostro del asfalto

Con una mirada cotidiana, personal y atenta Luis Velázquez Buendía transita en sus poemas por sentimientos y reflexiones. Instantes, fugaces y elementos como la luz, el frío, la lluvia, el sol, la niebla, un árbol son los protagonistas de sus versos, en los que el autor refleja, sobre todo, su estado de ánimo.

UNA NUEVA FAMILIARIDAD

LUIS VELÁZQUEZ BUENDÍA

COL·LECCIÓ «POESIA», 790

82 PÀGINES

PRE-TEXTOS, VALÈNCIA, 2006

En *Una nueva familiaridad* Luis Velázquez Buendía nos conduce por su personal universo de sensaciones ante el paisaje urbano que le circunda cotidianamente. Quizá por conocer su anterior poemario *En el extrarradio* (Huerga y Fierro, Madrid 2002), nos da la impresión de que estamos ante la misma situación que en aquellos poemas y es como si acompañáramos al autor en su trayecto diario hacia el trabajo.

En efecto, el lector parece estar mirando tras los cristales de un automóvil y ve las carreteras, el amanecer, siente el frío, permanece envuelto en la niebla o se siente sorprendido por las chispeantes luces nocturnas. Anuncios, aspersores, camiones las carreteras... conviven y se entrelazan con los elementos naturales, la lluvia, el sol, y es en ese paisaje cotidiano en el que irrumpen los versos de Luis Velázquez con una sensación de desaliento, melanco-

lía, y tristeza como cuando exclama en el poema *Bancos de Niebla*: «vivimos en este mundo para nada»; otras la sensación es una especie de temor o de pereza ante lo que se intuye que va a ser el día, así lo manifiesta en *Casca pintada*: «hoy no va a levantar el día pasará agazapado con nosotros».

Entre la pesadumbre, las brumas y el abatimiento nos encontramos poemas de una gran belleza: «Todo el día lloviendo. El pavimento mojado refleja las sobras de otra realidad, inaccesible, nuestra. Sólo estamos seguros de la lluvia, vemos su brillo pálido, sentimos su sonido...» aunque hay más, muchos más poemas hermosos: «Poco antes de las flores –sé que un almendro o cualquier arbusto en flor golpeará la conciencia de mi ser más profunda...–»; pero los poemas de Luis Velázquez, a pesar del tono de desánimo no provocan desaliento, sino que nos remiten a una tristeza serena. No hay en ellos ni un atisbo de alegría, es verdad, pero si nos comunican el contento del que se siente conciente y hasta transmiten cierto disfrute, en esa contemplación atenta y reflexiva hacia el paisaje y la realidad que circunda al autor y a los lectores que desde la primera página se sienten implicados con los poemas de *Una nueva familiaridad*.

Y es que el lector desde el primer poema es un auténtico acompañante del poeta y reconoce las imágenes que Luis Velázquez nos describe, imágenes que nos remiten a sensaciones sentidas, instantes fugaces que quedan y nos pueblan y que el autor ha sabido verbalizar de forma precisa. Los poemas de *Una nueva familiaridad* son como un abrazo, un territorio común, en el que el lector se siente inmerso. *Una nueva familiaridad* son poemas que salen de dentro, precisos como dardos que dan en el blanco, y nos llenan de complicidad con el autor.

Los poemas de *Una nueva familiaridad* no nos muestran solamente un modo de ser, un modo de estar ante la vida, nos hacen partícipes de una reflexión honda sobre el entorno y los paisajes que nos habitan, los paisajes del alma humana, pero también nos ponen ante la evidencia del verdadero rostro del asfalto: la soledad, la especulación, las rutinas sempiternas, la oscuridad, las brumas, las sombras, los fríos, el calor y también las luces de la vida.

Lourdes Rubio

Temps per als mots de llavis amables

En *Compàs d'espera* l'autor es proposa esdevenir l'ull que observa, que limita els apassionaments per tal d'alçar acta poètica de la vivència, este temps breu i esmunyedís en què estem immersos. I ho fa amb sensibilitat, subtileza i ironia distant.

COMPÀS D'ESPERA

EDUARD SANAHUJA

«PREMI VICENT ANDRÉS ESTELLÉS», 2005

COL·LECCIÓ «BROMERA POESIA», 67

88 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

Eduard Sanahuja (Barcelona, 1953) és un poeta que no es dona a l'excés. La seua expressió és subtil en la presentació de reflexions, en ocasions amanides amb ironia o disfressades per permetre-li prendre distància. Però la mesura de l'autor es fa més evident pel ritme lent de publicació. Des de l'any 1981 en què aparegué *El gos del galiot*, ha dosificat els seus lliuraments a impremta, només tres poemaris més: *Mirador* (1983), *Doble joc* (1988) i *En defensa pròpia* (1994). Però això no reduïx la seua activitat, ja que és fundador de l'Aula de Poesia de Barcelona i un dels actuals responsables. La seua obra poètica va començar amb poemes més experimentals, que amb el temps afluïxa i complementa amb uns altres aspectes. Així aconseguix desenvolupar altres temes més lligats a la vida. Encara que sense renunciar a la seua particular aprehensió de l'entorn: «la vida és com un vers que imita una mentida», va escriure.

Compàs d'espera és un llibre amarat de dalt a baix pel pas del temps i per la mort, dividit en tres seccions ben diferenciades. Amb «Entrenament per no ser» presenta una sèrie de poemes que enfronten la quotidianitat amb uns altres ulls, des de la intimitat de qui abandona el tràfec i l'ansia, de qui es desentén d'implícacions innecessàries: «Són allò que no tens i que ja no pots perdre / i que deixa de ser, de sobte, imprescindible». En la segona part, «Cementiri alternatiu», planteja tota una col·lecció de personatges, ja siguin animals o patrons de comportament. Així pretén emprar la deformació per girar l'ull sobre allò essencial, «entre el grotesc i el sublim» i repassa amb perspectiva sentiments i actituds davant la vida. La darrera part conté tres «Epístoles murals», amb què presenta reflexions de denúncia contra les hipocresies, les repressions, les crueltats i els enganys que els humans infringixen a altres humans. És una situació molt arriscada, de manera que s'escola, al meu parer, algun dèficit com certa sobreactuació en la queixa (feta per algú lliure del mundanal soroll) o alguna opinió despitada cap al bàndol més proper. Un altre mínim error d'edició: en la pàgina 3 apareix com a premiat el 2003, quan ho ha estat el 2005.

No passa res, és una obra meritòria que manté la combinació d'ironia, sarcasme, tendresa i sensualitat. S'endinsa en valors ben compartibles, amb una sensibilitat oberta que convida a lligar-hi les pròpies experiències. Connecta amb la generalitat humana, ens guanya per al tema que tracta. Em recorda La Gossa Sorda quan canta: «els senyorets canviaven de llengua / per sentir-se importants [...] / *Can I speak valencian in my country?* / Serà possible un mínim de respecte cap als meus? / *Is possible respect for everybody?* / Ja veus, no demanàvem més / Parlem català, som de la Marina!». També altres ho fan, és clar. Com per exemple N'Eduard Sanahuja, d'El Barcelonés, i l'Eduard que signa este humil comentari, de l'Horta de València. Ja se sap, un entre tants. I quan creus que ja s'acaba... torna a començar.

Eduard Ramírez

Pregària per l'espai furtat

La palabra rabia és una proposta poètica arriscada, poc preocupada per oferir un accés confortable i sí per connectar diversos nivells d'imatge i contingut. Així bastix un dens encant que no ha passat desapercbut, ni ací ni al seu Xile natal.

LA PALABRA RABIA

PEDRO MONTEALEGRE

«PREMI IV CERTAMEN CÉSAR SIMÓN DE POESÍA»

COL·LECCIÓ «CALABRIA / POESÍA», 56

80 PÀGINES

EDITORIAL DENES, PAIPORTA, 2005

La poesia de Pedro Montealegre té un efecte inicial d'atabalament, d'amuntegament caòtic de metàfores, conceptes i personatges. La seua és una poesia d'allau, que arreplega multitud de referències i les barreja, per finalment, després de voltes, xocs i repeses, deixar-ne un ric sediment. Les parts s'encadenen, entre altres coses perquè mantenen la forma. Una forma de consecutius talls, que obliga a crear-nos unes impressions fragmentàries, apeçades, que malgrat les contínues dislocacions ens generen a poc a poc una sensació global: «*Mi lucha es el barro transformado en decir. Mi lucha / es la niña: persigue a un coleóptero / proclamado lenguaje. Uñas de la hora rasguñando mi / uña. La gotita de sangre / llamada País.*»

Frases curtes que s'interrompen a tothora amb qüestions, punts i coma, dos punts, guions... En general, estos recursos jugarien un paper explicatiu, aclariri-

dor, però amb esta profusió produïxen l'efecte de desmuntar el discurs lògic convencional. I així, d'explorar camins alternatius per a l'expressió, amb la vocacitat i el desordre que ens anuncia Montealegre en el vers: «*un poema es hambre, / la letra es consecuencia de la inanición*». Les cinc parts de l'obra (*La rajadura*, *Orden de ciego*, *La palabra rabia* i *Tu no eres verdad*) poden interpretar-se com un itinerari d'aprofundiment des de la prescripció d'abismes en la realitat fins a la desmitificació de l'individu.

A mesura que ens capta la seua xarxa ens fa més efecte la seua capacitat suggeridora: «*La historia: los niños muertos / de hambre soy yo. No hay pestes infecciosas sino pestes / políticas. El miedo es la ciencia / que estudian gramáticos: la usura, la pólvora. Lo que / te comes para siempre.*» Diferents imatges en contacte, més o menys reiterades, contrast entre elles i en la forma diversa de relacionar-se i tornar a lligar-se, per tal d'arrossegar-nos per poemes llargs i discursius. La reflexió al voltant del llenguatge, instrument indefugible per a l'expressió, l'autor la combina amb altres derivades del qüestionament de l'entorn i del propi «jo». Una identitat que, en tot cas, caldrà rescatar també a partir dels fragments dispersos i confusos.

Del web *Manual de lecturas rápidas para la supervivencia* (www.nodo50.org/mlrs), extraïem un comentari de «Quique» molt adient per a les conclusions: «Su poesía –torrencial, tan directa y cervical como hecha a golpes, a forjadas de cuchillo, como troceando la carne só-tano del mundo– está además representada en los volúmenes antológicos *Neruda, la lluvia, el río*» (1996), *Hipocampos* (1998), *Quercipinión* (2000), *Línea gruesa* (2000) y *El decir y el vértigo: panorama de la poesía hispanoamericana reciente* (2005)». Podem acostarnos a l'autor a través del seu bloc (www.montealegropedro.blogspot.com), allí hi ha comentaris d'actualitat, d'intimitat, de literatura i de les vivències que mesclen unes i altres. Una manera, quotidiana i més informal, d'expressar els mateixos impulsos que dominen la poesia de Pedro Montealegre.

Eduard Ramírez

L'home de la tempesta

Marc Granell és un dels noms que inevitablement i gojosament apareixen en primera filera quan hom albira el panorama literari de la república de les lletres de Salses a Guardamar. Poeta extraordinari i animador del gremi des de València, és un autor d'una solidesa i una talla excepcionals, capaç de crear una tempesta entre les mans.

TARD O D'HORA

MARC GRANELL

COL·LECCIÓ «POESIA EDICIONS DE LA GUERRA», 60

76 PÀGINES

EDITORIAL DENES, VALÈNCIA, 2006

Ha estat –i és– un dels animadors de la creació literària més actius i més efectius en els darrers trenta anys a València, exercint sense voler-ho un paper capdavanter de diverses generacions –en forma de director literari de diverses col·leccions i revistes– de joves lletraferits que han acudit a la recerca d'orientació, de consell, d'ànim o de coratge. Com a escriptor, com a crític i antologista, però bàsicament com a poeta, presenta una elevada dicotomia entre la persona, d'una amabilitat i una bonhomia que paraules no basten a dir i la punyent, aguda i tallant capacitat de remoure consciències que té la seua obra. Fou un dels més destacats participants de l'embranchada cultural dels anys 70 i un dels fundadors de la mítica revista *Cairell* o des de l'editorial Gregal. És a les acaballes d'esta dècada quan guanya el premi V.A. Estellés amb *Llarg camí llarg* i publica *Notícia de la tribu*, *Refugi absent* o *Materials per a una mort meditada* (Premi Ausiàs March de Gandia). El 1991 publica *Fira desolada*

i el 1998 *Versos per a Anna*. L'any 2000 apareix la seua *Poesia reunida* on recull tota la producció fins llavors. D'aleshores ençà ha publicat altres obres, en una mena de *crecendo* que evidencia la força del seu *demon* poètic. Ha estat traduït a diverses llengües i abundantament antologat, a més de ser traductor d'autors com V. A. Estellés, Vito Cavallari, Bertold Brecht o Claes Andersson, entre altres. En el present llibre, Granell aplega una cinquantena de poemes (bàsicament la seua producció per a adults des del 1999) dividits en cinc parts: *Poemes del caminant*, *Galeria*, *Mentre el camí*, *In memoriam* i *Quadern de camp*, que tot i el seu caràcter fragmentari –alguna de les parts ja fou publicada en acurada edició de bibliòfil– provoquen una sensació unitària, de veu reconeixible i pròpia amb què el poeta recupera els seus temes propis, cars, que l'han acompanyat. Granell va un pas més enllà en la recerca de solucions noves a les preocupacions de sempre, amb una diversificació d'estils, de respostes a l'estímul amb una evident preocupació per no repetir-se. En la primera part, els *Poemes del caminant*, d'un caràcter breu, quasi epigramàtic, realitza «una indagació sobre el món i sobre un mateix», en paraules ja dites per Enric Sòria, amb un to fosc, dur, tot i que amb rares concessions als moments escassos de felicitat. En *Galeria* segueix amb el to anterior, però amb poemes més llargs i on concreta la particular filosofia

que implica la seua visió del món. *Mentre el camí* pren la metàfora de la vida –justament la que acaba amb el fossar i la mort– per a reflexionar sobre el sentit d'esta. Possiblement siga *In memoriam* la part de l'obra que més responga al vessant social i compromès del poeta; ací trobarem peces absolutament memorables com *Fossa oberta*, *Còndor* (sobre la sinistra repressió xilena, símbol també de totes les repressions) o *Mediterrani*. Finalment, *Quadern de camp* recull l'impacte que diversos viatges han causat en l'autor, sempre, però, trobant lluny allò que portem a dintre nostre, com a esperons per a una reflexió que ens ha calgut cercar a fora nostre però que l'hem portada al nostre interior. Fet i fet, veiem en el present llibre, amb el seu caràcter adventici que a primera vista podria semblar un obstacle, el gran poeta, el colpidor poeta que és Marc Granell: d'expressió encertada com una sageta, i sageta de foc. L'últim poema de l'obra, però, és una porta oberta: justament és titulat *Sequer* i adreçat al seu germà, on potser és anunciada una nova o renovada línia d'escriptura de la recuperació de la memòria, d'una intimitat amb la història d'un mateix. Sense cap dubte, *Tard o d'hora* és un llibre dels que hom incorpora al repertori imprescindible i que no són fàcilment oblidats.

Alexandre Navarro

L'escriptura nua de Montserrat Abelló

Després d'*Al cor de les paraules. Obra poètica 1963-2002* (Proa, 2002), que reünix els set volums de poesia publicats entre estos anys, Montserrat Abelló retorna amb un poemari breu on vellesa, absència i mort no eclipsen un amor immens a la vida.

MEMÒRIA DE TU I DE MI

MONTSERRAT ABELLÓ

PRÒLEG DE FELIU FORMOSA

COL·LECCIÓ «EDICIONS DE LA GUERRA, POESIA» 59

64 PÀGINES

EDITORIAL DENES, PAIPORTA, 2006

Si en algun tret coincidixen aquells que han descrit la poesia de Montserrat Abelló (Tarragona, 1918), és en la nuesa dels seus versos, aquell expressar-se «sense luxes» de què parlava Gabriel Ferrater i que recorda Feliu Formosa en el pròleg de *Memòria de tu i de mi*; una poesia «despullada de tota retòrica, tan senzilla i complexa com ho és la vida», deia ja Marta Pessarrodona en el text que obria *Vida diària / Paraules no dites* (La Sal, Edicions de les Dones, Barcelona, 1981), segon llibre d'Abelló. Han passat més de quaranta anys des del primer poemari, *Vida diària* (Joaquim Horta, Editor, 1963), i continuen vigents les paraules de Joan Oliver per a aquella ocasió: «La màgia d'aquests petits poemes és transparent, l'estil econòmic. Però no són pas paraules fredes, eixutes. El corrent és d'aigua viva i castigada o de vi calent. Hi ha l'anhel d'una aproximació al nervi mateix de la vida, a les arrels i les branques».

De l'existència –difícil, dolorosa i, tanmateix, profundament estimada– també ens en parla ara Abelló en estos poemes nous, els primers després de publicar *Al cor de les paraules. Obra poètica 1963-2002* (Proa, Barcelona, 2002), que reuneix els set volums de poesia de l'autora apareguts entre l'any 1963 fins a l'any 2002, a més d'un recull inèdit i una mostra de les seues traduccions: Margaret Atwood, Anne Sexton, i Sylvia Plath, entre altres autores.

Diversos motius travessen «Enllà de tot somni», primera part de *Memòria de tu i de mi*: solitud, vellesa, desolació i, tanmateix i alhora, l'immens desig de viure, un anhel perenne, malgrat les renúncies i pèrdues, inexorables, del pas del temps, o l'estranyesa del cos propi –«un vell pergami»–, i l'allunyament del que ha estat un mateix: «I llavors, amb un deix / de tristesa, copses / com lentament, / de tu / has començat a / desaprendre't». En la segona part, «Records dins l'ombra», la mort hi és present, n'és el tema central: l'absència de l'ésser estimat, de l'amic i amant. I de nou, tanmateix, «visc amb força / cada cop més / el do de ser / sense recança».

A pesar de mancances, ferides obertes i decepcions, la veu poètica es manté lúcida, serena: «Sols em tinc / a mi ma-

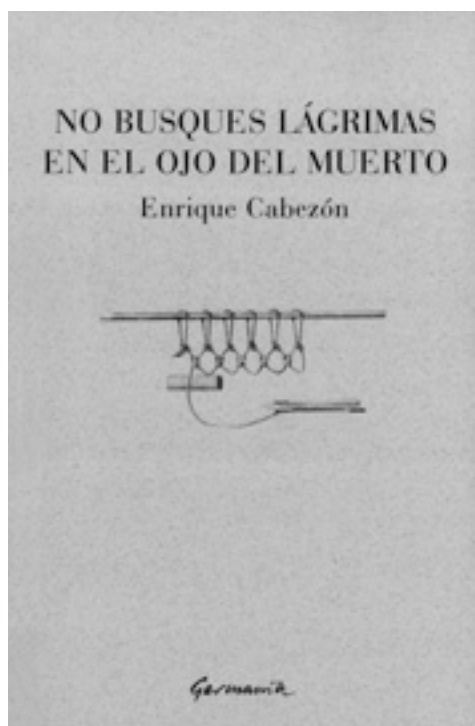
teixa. // Tot el que tenia / s'ha dissolt / dins la nit / més fosca. // Impàvida ho contemplo. // I / no ploro». Hi ha una certa consciència compromesa –la guerra, la fam i la misèria–, però sobretot hi ha la comunió amb la vida, la certesa, el privilegi de formar-ne part: «I aquest sentir com tot / batega al voltant meu. / I fos una altra part de mi». Una vitalitat pregona que supera la por de viure –la guerra, l'exili– i de morir.

Arantxa Bea

Elogio de la intertextualidad

Enrique Cabezón (Logroño 1976) es autor de los poemarios *Territorio de Ceniza* (2003), *El lenguaje de las serpientes* (2005) y *Dios cabalga los lomos de las muchachas* (2005). En su faceta de dibujante ha ilustrado *Cementerio de las horas* (2004). Con *No busques lágrimas en el ojo del muerto* nos descubre un lenguaje deudor de sus lecturas y abierto a lo contemporáneo.

NO BUSQUES LÁGRIMAS EN EL OJO DEL MUERTO

ENRIQUE CABEZÓN

124 PÁGINAS

GERMANIA, ALZIRA, 2006

Este libro constituye un elogio del poso literario, un paisaje tras la lectura que salta a la palestra cromática del poeta para enriquecer su verbo. No en vano, del libro que pregona que en el principio fue la Nada y tras la Creación la palabra se hizo carne es de donde proceden buena parte de las citas que encienden la mecha de los poemas de Enrique Cabezón. *No busques lágrimas en el ojo del muerto* se estructura en tres partes. La primera, «Los labios de la herida», está formada por una veintena de poemas encabezados por citas bíblicas y encadenados por la repetición del último verso del poema precedente. Se rinde culto a la intertextualidad y se ve la vida como una biblioteca cuyas palabras heridas tienen mucho que decir en su lamento. Las voces ajenas, a veces marcadas tipográficamente en cursiva, habrán de ser digeridas como un «forraje para nuestros molares bovinos», huyendo de lo circunstancial,

constatando la sensación enfermiza de un fracaso que sobrevuela la decepción heredada de las falsas promesas. Y, sin embargo, flota la esperanza de «escribir poemas como comprar el pan / esperando que nutran y alimenten / que puedan sobrevivir al reflejo estigio». Los poemas se suceden como mensajes sedientos que buscan una fuente nutricia en la que alimentarse, pero habrán de luchar con la torpeza del cazador que no consigue cobrar la pieza, el trofeo, la salvación, pues las palabras también son engañosas, incluso para quien miente a sabiendas para sacar provecho de ellas. El espejo en el que uno se mira no siempre le devuelve la imagen que espera ver y el deseo se descalabra en el precipicio de la frustración. Por eso hay que seguir indagando, «dibujando caracteres para descubrir el carácter de uno mismo». Es decir, la escritura encierra el conocimiento. Y en este proceso hay que luchar contra el olvido buscando la solución en los poemas, los «crímenes» que pide la palabra para encarnar su contenido.

La segunda parte, «Dar pan al perro ajeno», es una mirada triple en la que se invita a aprender de ciertas «virtudes» animales: buscar, encontrar, enterrar, defenderse: vivir. Lo animal conviene asimilarse como parte esencial de la materia pensante que se deshilvana entre la realidad y el deseo. Pero el adagio encierra la certeza de lo inútil y de ahí que

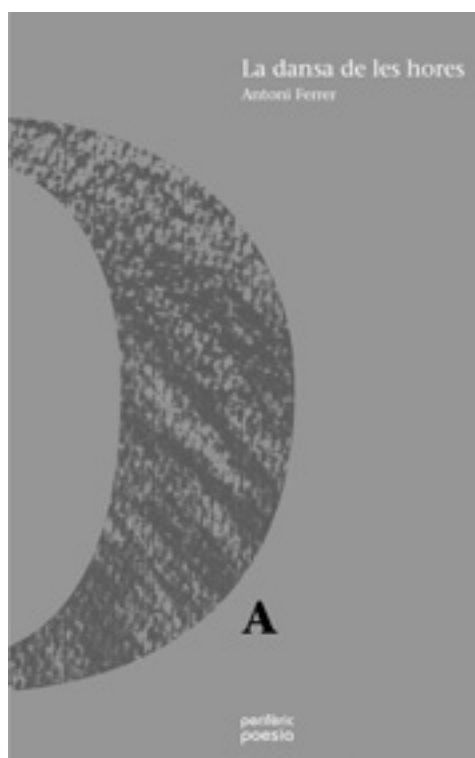
convenga decantarse por un enfoque atinado que huya de la maldad de las palabras. Sin nombrar la *Biblia*, en este apartado está plenamente presente y parece deducirse la cita que advierte sobre los falsos profetas en los «alfabetos para el conflicto».

Y la tercera parte, la que da título al libro, es una cuenta atrás que recalca en la memoria, en los recuerdos, en el pasado sobre el que se edifican las vidas mientras se beben «las aguas turbias de los versos» condenadas a la deriva. Existe en esta parte final un préstamo de erotismo que apuntala un deseo truncado, como también ocurre con la amistad no correspondida. Lo erótico se vehicula por dos caminos, el natural y propio del encuentro sexual y, por otra parte, el que merodea la realidad sin tocarla, sólo seduciendo las palabras. «La poesía se encuentra caminando junto a la lengua», afirma, y de ahí la invitación a la experimentación que luego habrá de traducirse en palabras, «que no caiga en tierra yerma». Al final, un desencanto quevedesco eleva un regusto que sabe a quien se ve condenado a bregar para rehuir una derrota segura. Mientras, Enrique Cabezón, derrota hacia lo hermenéutico y confirma que habrá que meterse en todos los rincones persiguiendo el color, tal vez engañoso, de las palabras.

Pasqual Mas

La poesia essencial

El poeta torna a la Comarca. Recorda o descobreix, commogut, que la Cultura, allò que va aprendre des que se'n va anar, civilització o mite, també existix i ha deixat rastre a la Comarca —«Van Gogh passa devora, camí del ple migjorn»—. *La dansa de les hores*, llibre de maduresa.

LA DANSA DE LES HORES

ANTONI FERRER

COL·LECCIÓ «POESIA» 7

64 PÀGINES

PERIFÈRIC EDICIONS, CATARROJA, 2006

«Plou i fa sol», així comença el bell poemari d'Antoni Ferrer, (L'Alcúdia de Crespins, La Costera, 1943), per confessar-nos, en acabant, que «De sobte, tot s'encén. No-res transfigurat». Entre la primera i l'última estació, el retorn. La Comarca com a punt de vista, finestra per a mirar el món, contra-mítica. El poeta abasta la majoria d'edat quan dialoga amb el País de la Infància. Un poeta no arriba a ser-ho fins que no té la capacitat d'escriure amb esta tendresa diàfana —«Poqueta nit. Per l'ombra, s'acosta el tren de Xàtiva./ Udola el fuig-que-et-xafe el llop de gola fosca./ S'amaguen entre els liles les serres de Montesa./ La mà de l'avi, sàvia, la meua m'arrecera». Tocar la infància? —«Ferrada, pedra tosca, sabó, fregall, tovalla»—. Atmosfera recuperada —«Agost. Fira de Xàtiva. Les tres de la vesprada». Cicatriu antiga —«menstrals del paper i de la pena». Desig antic que es canta —«Volia, per la fira, un

tren groguet de llanda». Hi ha una edat que els somnis no han estat bandejats per la por de la vigília, tot sembla a l'abast de la mà, només anomenar-ho; i eixa imminència de la fortuna cobejada, en forma de pèrdua, ens acompanyarà sempre —«Costava quatre duros un destructor de fusta».

El llibre descriu un paral·lelisme: davall de la terra i dins del poeta fructifica la identitat, només calia despertar-la —«dins l'ànima dormen les hores més intactes»—. No envellix el paisatge, sinó la mirada. No ho sabia encara, el xiquet que esperava, en les terres de l'avi, la tanda nocturna del reg; terroritzava dormir-se i que l'aigua, com oportunitat malbaratada, passara de llarg. Quan canviar d'escola era com canviar de país. Qui ens conhortarà, després de tastar la mel de la infància? Redimix o condemna, nomenar el record? —«El vent em talla els llavis»—. L'epicentre vital del poeta coincidix amb la geografia sonora de la Comarca —cova de la Mà Negra, cova del Corral de Molina, penya del Moro, castell de Xàtiva, el Xúquer, el Cànyoles, Serra Grossa, l'Olleria, les Alcuses—, i aleshores el seu patrimoni sentimental esdevé complexitat col·lectiva.

Quan entra el poeta en el Bosquet de Moixent, hi ha un xiquet que li allar-

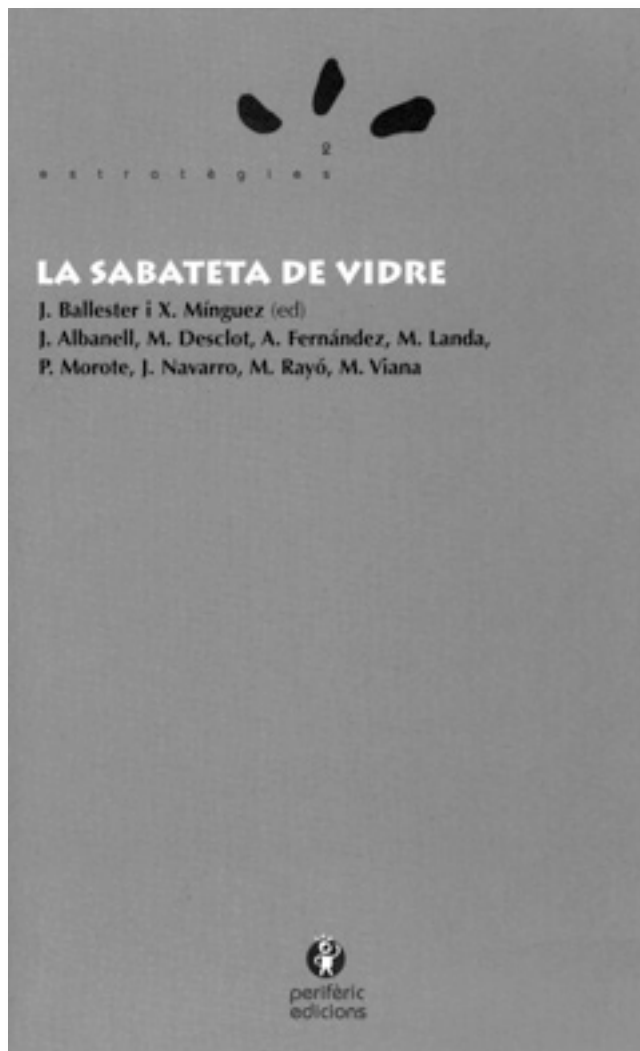
ga la mà. Fa temps que l'esperava —«Les terres, blanques. Negres, els pins i les alzines./ De boira baixa grises, les llomes i fondàries./ El món, parat encara. La llum, inofensiva./ T'has de plantar la tenda damunt i l'espill de l'aigua».

Voltant este territori sentimental fet de camins, camps, castells, fires, trens, carros, coves i muntanyes, una altra dimensió del pas del temps, la cruïlla de civilitzacions, la guerra, els antics greuges (li explica a Felip V el motiu de restar cap per avall: «Que, quan t'arribe l'hora, confongues cel i infern»).

El poeta rescata per al seu fill, per a nosaltres, esta guia espiritual —perquè «els segles desmuntaren les paraules»—. Som també els llocs que estimem.

Miquel Martínez

Una visió polièdrica i didàctica sobre la literatura infantil i juvenil

Una trobada d'autors possibilita l'edició d'un volum amb gran quantitat de reflexions i recursos, des de la literatura de tradició oral fins a la clàssica, amb temàtica fantàstica, el gènere poètic, el fenomen de la creativitat o la dimensió intimista de lector, escriptor i docent alhora.

En el món infantil i juvenil, el panorama és força singular. La introducció de les lectures a escoles i instituts, així com la «professionalització» de l'escriptor, o, per ser més exactes, el trencament del monopoli que tenien els mestres i professors sobre l'autoria literària, també han contribuït a elevar el grau de normalitat al nostre país. Premis, concursos i campanyes a favor de la lectura, i també la perseverança i la il·lusió d'educadors, editors i il·lustradors, han ajudat a difondre este hàbit. I encara que parega mentida, sembla que també Internet ha col·laborat a incrementar la lectura. Tanmateix, hi queden ombres, i una d'elles és si els mestres també llegixen o tan sols manen la compra de llibres i fan exàmens. Però això és un altre tema.

En esta ocasió, el llibre que us presente és fruit del III Congrés de Literatura Infantil i Juvenil Catalana (LIJ), celebrat a la Universitat de València a finals de 2004. Josep Ballester i Xavier Mínguez han estat els editors encarregats de la selecció i l'ordenació d'uns materials de gran qualitat i originalitat que han donat com a resultat un volum que combina les reflexions amb les pràctiques literàries més atrevides i originals. A partir del mite de la sabateta de vidre, inicia la sèrie Mariasun Landa, que aposta per la creativitat com a motor de captació de nous

LA SABATETA DE VIDRE
 J. BALLESTER I X. MÍNGUEZ (ED.)
 COL·LECCIÓ «ESTRATÈGIES», I
 187 PÀGINES
 PERIFÈRIC EDICIONS, CATARROJA, 2005

lectors, després de fer una interessant anàlisi sobre les raons íntimes d'este hàbit. Li seguix tot un clàssic, el

sorprenent Josep Albanell, autor de la mítica Mari Catúfols i de moltes altres aventures, que ens explica els motius de llançar-se al conreu d'este gènere, tot aprofitant per trencar tòpics. Seguidament és el professor Miquel Desclot qui s'atreuix a desmitificar la poesia alhora que desenvolupa una interessant teoria que convertix els versos en autèntics regals musicals. A continuació és la literatura fantàstica la que entra de la mà de Mercé Viana, qui desdibuixa la seua frontera amb el realisme i fa una repàs per les seues arrels universals.

Des de Galícia és Agustín Fernández Paz qui ens oferix la seua experiència personals a través de les diferents problemàtiques com a lector, escriptor i docent; mentre el mallorquí Miquel Rayó aposta per les implicacions afectives de la lectura amb un to més intimista. Per últim, Jesús Navarro ens endinsa en el món de Jules Verne –prenent com a excusa el seu centenari–, i ens aporta el valor educatiu i innovador dels seus escrits, i la professora Morote tanca les aportacions amb la dicotomia entre literatura de tradició oral i literatura clàssica, amb el seu to didàctic tradicional.

Enric Ramiro Roca

Contra els «nous obscurantismes»

Cinc anys després de la seua publicació a Itàlia, la editorial Tirant Lo Blanch posa a la nostra disposició un text polèmic que posa de manifest les dificultats d'encaix entre la doctrina oficial de l'Església catòlica i la filosofia del dret.

NEGRA LUZ. ENSAYO SOBRE CATOLICISMO Y APOFATISMO

LUIGI LOMBARDI VALLAURI

COL·LECCIÓ «DIÀSPORA»

336 PÀGINES

EDITORIAL TIRANT LO BLANCH, VALÈNCIA, 2006

Què haurà escrit l'autor per a que l'hagen fet fora de la Universitat Catòlica de Milano després d'exercir com a professor durant més de vint anys? Deu ser alguna cosa ben grossa, perquè d'altra manera costa d'entendre. El cert, però, és que el que s'explica a les seues pàgines no suposa cap novetat. El que sorprén més és que les paraules, en ocasions devastadores, provenen d'una persona amb unes profundes conviccions espirituals. Prenem, per exemple, el dogma constitutiu del pecat original: tots els homes i les dones són culpables pel fet d'haver nascut. L'afirmació genera molts dubtes si apliquem els principis generals del dret i de la justícia. És just ser castigat pel que ha fet un altre? No és delirant inculpar a tot el gènere humà? Més encara, és justa la imposició d'una condemna eterna i sense funció rehabilitadora als culpables del pecat original o d'un dels altres pecats considerats «greus», com l'adulteri o

l'homosexualitat? Des d'este punt de vista, l'autor considera que l'infern i el limb són anticonstitucionals, antipedagògics i antijurídics. En primer lloc, perquè la pena capital (la mort eterna), legitimada per tots els teòlegs cristians inclosos els papes, ha estat abolida per la major part dels Estats democràtics. Segonament, per la natura del càstic. De fet, les condemnes modernes no poden consistir en tractaments oposats al sentit d'humanitat i deuen atendre a la reeducació del condemnat. I finalment, perquè es viola el principi de proporcionalitat. Igualment insostenible és que la condemna dels pecats se subste en el baptisme, en la penitència administrada exclusivament per sacerdots o en la fe en Crist.

D'altra banda, l'autor es mostra molt crític amb els abusos de poder que ha mostrat el cristianisme durant segles, fins el punt de considerar-lo un dels subjectes col·lectius més violents de la història. La posada en marxa de la Inquisició; les guerres de religió, també entre Estats cristians; o el mutisme envers l'esclavisme o l'imperialisme, en són una bona mostra. Atrocitats que s'acompanyen d'una condemna formal a la llibertat de cultes, de consciència i de premsa, així com a la igualtat entre homes i dones.

Una trajectòria que, hui en dia, provocaria la repulsa més ferma de les organitzacions en favor dels drets humans i de la comunitat internacional. No deixa de ser simptomàtic que l'actual doctrina social catòlica es fonamente en la preservació del matrimoni heterosexual i indisoluble, les restriccions imposades a la manipulació genètica o la condemna de l'avortament, l'eutanàsia o el suïcidi. Qüestions, totes elles, que han provocat un allunyament progressiu de la societat, a pesar que, en els darrers temps, la jerarquia catòlica i nous fonamentalismes com l'Opus Dei s'hagen llançat al carrer per recuperar parcel·les de poder.

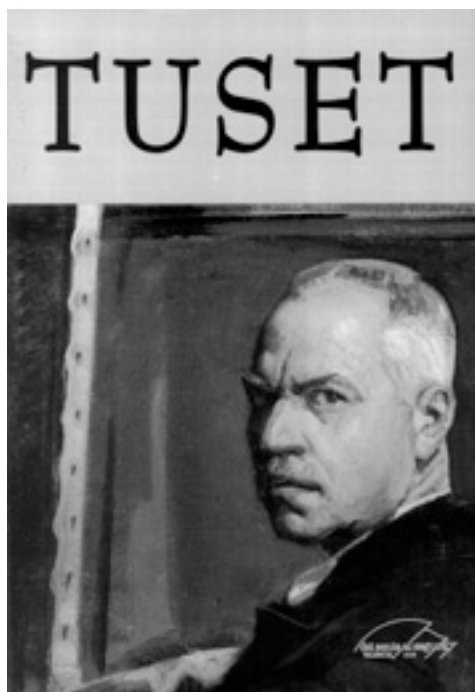
En contraposició, l'autor proposa una ètica i una mística laiques, basades en el respecte de les persones i dels drets civils i humans. Tot i les intencions, no acaba de desenvolupar els conceptes, que resten a expenses d'un futur treball. Fins el moment, ens quedem amb estes reflexions capaces de sacsejar les consciències.

Àlvar Peris

Vida y obra de Salvador Tuset

Tuset. Pintor de silencios es la segunda biografía del pintor valenciano Salvador Tuset, discípulo de Sorolla que se formó en Madrid y luego en Roma para vivir el resto de sus días en Valencia, dedicado a pintar en su estudio de Benicalap. Su autora, Mª Ángeles González Gudino, ha ordenado también parte de su obra en un amplio apartado gráfico.

TUSET

M^o ÁNGELES GONZÁLEZ GUDINO

256 PÁGINES

DEL SÉNIA AL SEGURA, VALÈNCIA, 2006

Esta de Mª Ángeles González Gudino es la segunda biografía del artista valenciano Salvador Tuset, después de *El pintor Salvador Tuset (1883-1951). Arte, vida, pensamiento*, del profesor Juan Alberto Kurz Muñoz, publicada en 1977, a los veinte años del fallecimiento del pintor.

Este libro de González Gudino cuenta con un exordio de Nassio Bayarri, notable escultor valenciano amigo de la familia Tuset, una breve bibliografía y un amplio apartado gráfico donde se muestran fotografías pertenecientes al archivo de Amparo Tuset Rafecas, hija del pintor, y se reproducen, tanto en blanco y negro como en color, un buen número de dibujos, pinturas y esculturas del autor.

El subtítulo de la obra, «Pintor de silencios», puede servir de hilo conductor a los dos grandes apartados del volumen, que son el biográfico y el artís-

tico. Pues el silencio y el apartamiento impregnan por igual uno y otro. Para empezar, Salvador Tuset sólo abandonó su Valencia natal el tiempo imprescindible para formarse como pintor, durante los cuatro años que pasó en Madrid como discípulo de Joaquín Sorolla e, inmediatamente después, los cuatro años y medio que permaneció en Roma como pensionado de la Real Academia Española de Bellas Artes (1911-1915), en los que convivió con José Capuz, Peppino Benlliure o Tomás Murillo. Aun cuando en aquellos años formativos recorrió las principales ciudades europeas en busca de escuelas y museos de arte (Roma, Venecia, Florencia, Siena, Nápoles, Rotterdam, Amsterdam, Brujas y París), terminó desoyendo los consejos de su maestro Sorolla para que se trasladara a Madrid. A los treinta y dos años, ya conocido y valorado, prefirió al brillo promocional que la capital de España le ofrecía la luz en penumbra de su estudio, primero en la calle Salvador Giner, luego en su villa de Benicalap, la cual le permitía hacer lo único que le gustaba, pintar interiores al margen del mundo exterior. Pues también el silencio y la quietud de los espacios interiores constituyeron, junto a la luz tamizada, el eje de su obra: «Un rato de lectura», «Tomando el té»,

«Al contraluz», «Leyendo» o «Frente al espejo, corpiño negro» son títulos que dejan entrever los límites autoimpuestos del mundo creativo que para sí trazó Tuset, los mismos que siglos antes se trazaron los maestros holandeses.

Aunque la producción de Tuset se encuentra repartida sobre todo en colecciones particulares, el lector encontrará obra suya en los Museos de Arte Moderno de Madrid y Barcelona, así como el Pío V de Valencia. Hoy también recuerda a Tuset, nombrado hace años Hijo Predilecto de Valencia, un grupo escolar, una calle y un busto en las Alameditas de Serranos a cuyo pedestal se asoman lo viandantes curiosos y desocupados. El *vivere absconditus* de Epicuro tiene de vez en vez estas inesperadas recompensas.

Miguel Catalán

La cultura literària valenciana durant la postguerra

Temps de quarantena és un estudi sobre la implantació i la repressió del franquisme al País Valencià, així com sobre els primers intents de normalització i modernització de les nostres lletres durant la postguerra. Una aproximació històrica i literària molt ben documentada.

TEMPS DE QUARENTENA

JOSEP BALLESTER

COL·LECCIÓ «HISTÒRIA I MEMÒRIA DEL FRANQUISME»

208 PÀGINES

PUV, VALÈNCIA, 2006

Este estudi de Josep Ballester va ser publicat per primera vegada el 1992 per l'editorial Tres i Quatre. Ara n'ha aparegut la segona edició, revisada i ampliada, en la col·lecció «Història i Memòria del Franquisme» de les Publicacions de la Universitat de València.

Temps de quarantena s'estructura en dos grans blocs. El primer, «La implantació del franquisme i de la repressió», és un repàs detallat de la gran purga que es va iniciar al País Valencià l'endemà mateix de la victòria de les tropes feixistes. El nou règim va emprendre una liquidació sistemàtica de l'enemic per assegurar-se el domini polític, social i econòmic. Igual que a la resta de l'Estat, al País Valencià s'hi va produir un trencament total amb la realitat social i política anterior. Ballester il·lustra tot este procés amb nombroses citacions de la literatura delirant que van produir les noves autoritats amb tot el seu seguit d'edictes, prohibicions i disposicions.

El segon bloc del llibre, molt més extens, està dedicat a la situació de la llengua i la cultura catalanes al País Valencià durant la postguerra. A diferència de Catalunya, al País Valencià no hi va haver prohibicions tallants en contra de la llengua. Així, mentre que a Catalunya es van prohibir, fins i tot, les representacions dels pastorets, a València es van continuar representant sense cap problema els miracles de sant Vicent. Al País Valencià els escassos intents d'expandir la llengua fora de l'àmbit col·loquial a penes havien tingut repercussió social i les noves autoritats van poder assumir les «peculiaritats» valencianes dins de la ideologia de l'Espanya imperial. Ballester denuncia esta folclorització i manipulació de la nostra cultura. Cal assenyalar, però, que la ideologia folclòrica i subsidiària ja hi era, entre els valencians, abans del 39. I era la ideologia dominant. És cert que les autoritats feixistes van utilitzar per als seus interessos Lo Rat Penat, però també ho és que esta venerable institució va rebre el nou règim amb els braços oberts. Ni tan sols calia qüestionar la unitat de la llengua. El mateix ajuntament de València podia participar tranquil·lament en l'exposició del DCVB, perquè no hi havia encara un projecte clar i visible de normalització lingüística i cultural.

Quan este projecte comence a definir-se d'una manera clara, a l'entorn de Fuster i de sectors universitaris, i a expandir-se fora de l'àmbit estrictament literari, començarà l'anticatalanisme. El trencament de Fuster respecte a la tradició anterior és un dels factors que expliquen la virulència de la reacció.

Temps de quarentena porta com a subtítol *Cultura i societat durant la postguerra al País Valencià (1939-1959)*. Les referències a l'estructura social valenciana d'esta època són, però, molt escasses. Encara que el llibre és útil com a catàleg de fets i d'activitats —els cursos que Carles Salvador va promoure des de Lo Rat Penat, les plataformes editorials de què es disposava en aquella època, el paper que hi van jugar algunes institucions, com l'Alfons el Magnànim i la mateixa Universitat, les publicacions periòdiques, etc.—, s'hi troba a faltar un aprofundiment en el context social del període estudiat.

Enric Iborra

Corsaris a la Mediterrània

La pràctica del cors al litoral mediterrani en l'època del papa Luna i la pugna per dominar-lo entre les naus nord-africanes i les del pontífex de Peníscola, són la matèria d'un estudi rigorós, documentat i de lectura amena que ha publicat l'historiador Vicent Gil.

GALERES I CORSARIS AL SERVEI DEL PAPA LUNA

VICENT GIL VICENT

235 PÀGINES

**BIBLIOTECA VALENCIANA/GENERALITAT VALENCIANA,
VALÈNCIA, 2006**

A finals de l'agost de l'any 1429, acabat el Cisma d'Occident, el legat del papa romà decidix realitzar un inventari dels béns que encara restaven al castell de Peníscola. Entre ells, a les drassanes de la fortalesa, els encarregats del recompte hi trobaren una galera i dues galiotes, així com tota mena d'aparells, instruments i útils relacionats amb la construcció de vaixells i amb la navegació. A partir d'esta relació, i després de consultar documentació provinent d'arxius tan diferents com el Nacional de Catalunya, el de la Corona d'Aragó, el Municipal de València, l'Arxiu Secret Vaticà o la Biblioteca Riccardiana de Florència, l'historiador Vicent Gil ha enllestit un estudi que tracta, amb rigor i amenitat, la pràctica del cors a la Mediterrània en el temps d'un dels personatges clau de la història valenciana: Benet XIII. Este llibre resulta oportú, no sols per desvelar-nos els detalls d'una pràctica —la navegació en cors— freqüent a la Mediterrània, sinó també perquè reivindica el paper del papa disident en la història valenciana.

D'entrada, l'obra se centra a descriure la galera que ressenya l'inventari del 1429, una nau que, segons reporta Vicent Gil, estava dotada d'alguns avanços tècnics que augmentaven la seua potència bèl·lica i li permetien d'encarar, amb les millors garanties, qualsevol enfrontament amb els vaixells que, provinents del nord d'Àfrica, saquejaven el litoral me-

diterrani valencià. Esta part, potser la més esquerra del llibre, està generosament sembrada d'il·lustracions que faciliten la comprensió d'uns termes que no sempre són de domini general. Vicent Gil estudia també l'aparell simbòlic que dotava d'identitat la galera, així com la mena de vida que duïen a bord els seus tripulants, la gestió econòmica que feia possible les travessies i els diferents mecanismes —com ara els préstecs o les butlles— que es feien servir. La figura de Roderic de Luna, nebot del papa i capità de la nau, és retratada —a causa de l'escassa documentació que se'n conserva al respecte— a partir d'un estudi de major abast que comprén l'àmbit familiar i social a què pertanyia. La pràctica del cors centra l'interés de la última part del llibre, que conclou amb referències als corsaris musulmans que atacaven la costa valenciana i al paper que jugà la galera de Benet XIII en la defensa del litoral. Destaca sobretot un interessantíssim apèndix documental que reünix testimonis de capitans de vaixell, mercaders, mariners i fins i tot del legat papal que s'encarregà de l'inventari. L'obra, en conjunt, reünix dues característiques molt destacables: sense traïr el rigor imprescindible en tota mena d'estudi històric, està escrita amb propòsit de no desdenyar l'amenitat. Que no és poca cosa.

Vicent Usó

No és fer riure tan fàcil com sembla...

...Quan hom s'ho proposa. Bromera treu a la llum una selecció dels millors guions dels esquetxos televisius emesos en *Autoindefinites*, una programa d'humor que pretén amb rigor, professionalitat i esforç, molt d'esforç, fer-nos riure amb la nostra llengua i en ella.

AUTOINDEFINITS

DDAA.

COL·LECCIÓ «BROMERA ACTUAL», 4

248 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

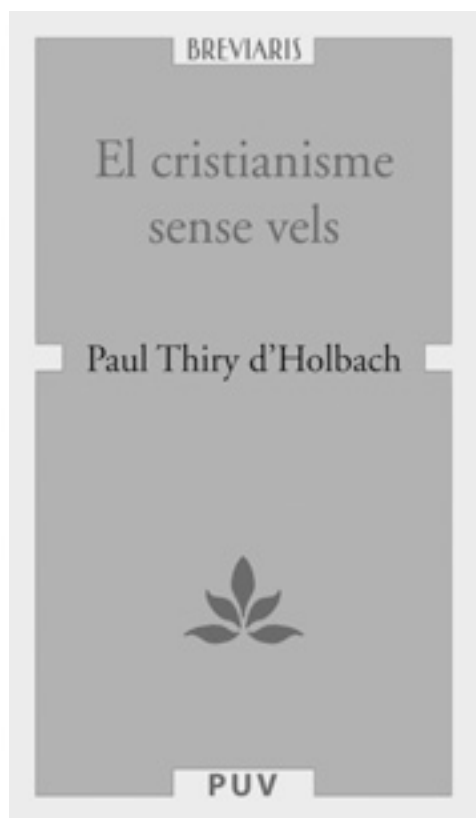
Quan un programa televisiu d'humor com este d'*Indefïnits* arriba a les nostres pupil·les –si és que no es troben ja en estat de consumpció i socarrades per la femta que s'hi dóna a tort i a dret– i pretén somoure'ns les neurones que ens resten tant si som addictes al mitjà o passavolants de la caixa boja, veiem no les facècies de quatre ocurrents com la minvant redacció d'*El Mole*, sinó l'esforç i el rigor, el resultat d'un autèntic *tour de force* professional on molts cervells han treballat en línia. Ni tot són rampells de genialitat ni l'humor creix als arbres, i menys encara en arbres que donen el seu fruit en l'hort on ha pesat com una plaga el tòpic exasperant de l'humor dels valencians –almenys el dels valencians entre el Xúquer i el Palància, si més no. Ens trobem davant d'una proposta moderna, àgil, allunyada de la barroera fama de poble i terra «de poca substància» amb la qual el veïnat peninsular de ponent ens aigualia. Res de tot això, doncs, sinó una alenada fresca i rejuvenidora. *Autoindefïnits*, doncs, suposa el resultat de la col·laboració entre Albena Teatre i Conta Conta Produccions. Al capdavant de la primera s'hi troba Carles Alberola, junt amb un nodrit grup de guionistes, tant del món del teatre com de la televisió, a més de col·laboradors externs la nòmina dels quals recull del bo i millor del mercat. Amb *Autoindefïnits*, l'editorial Bromera ens ho posa tot plegat a l'abast com

a lectors, en una mena de sublimació literària que recorre en contrasentit l'habitual camí entre la literatura i el cinema, que oscil·la sovint entre la via del martiri i la via de la conversió fulminant. Veiem ací, doncs, com ens trobem a les mans una selecció dels millors guions de quatre temporades del programa emés a un parell de les televisions autonòmiques (TV3 i Canal 9). Després de mil quatre-centes maquinacions televisives amb traïdoria, nocturnitat i premeditació amb l'honesta intenció de fer riure el veïnat, que al seu torn són la selecció darwiniana de més de sis mil guions escrits, no hi ha cap dubte que si bé no proporcionen la impagable frescor dels actors implicats en el programa televisiu (Sergi Caballero, Albert Forner, Alfred Picó, Cristina García, Vanesa Cano, Noèlia Pérez i el propi Carles Alberola) sí que poden proporcionar-nos una idea clara del que és un humor rigorós i treballat, de la mà d'alguns dels millors professionals que podem trobar per les presents latituds. L'humor que presenta és d'una vida quotidiana que es veu de sobte descentrada per un fet inesperat, irreal o desconcertant i que posa de manifest les contradiccions entre allò que hauria de ser i allò que realment és. Tot un plaer, doncs.

Alexandre Navarro

Un vell anticlerical

La Universitat de València recupera, per a la seua col·lecció «Breviaris», un vell clàssic divuitesc de la literatura anticlerical, obra d'un enciclopedista contumaç, al·lèrgic a l'aigua beneïda i aficionat a emascarar l'autoria dels seus llibres.

EL CRISTIANISME SENSE VELS

PAUL THIRY D'HOLBACH

TRADUCCIÓ DE JOSEP LLUÍS TEODORO

COL·LECCIÓ «BREVIARIS», 10

186 PÀGINES

PUV, VALÈNCIA, 2006

Le Christianisme dévoilée, ou examen des principes et des effets de la religion chrétienne (1761), és un pamflet agradable que exposa molt bé el pensament materialista de la Il·lustració. Caldria preguntar-se, d'entrada, què ha fet l'Església al llarg de la seua dilatada història per a fer-se mereixedora d'atacs tan radicals. Sens dubte, la sola propugnació d'un Déu totpoderós que ens ha creat i ens vigila no és una causa suficient. Són els excessos de la religió –tots els crims comesos en nom d'este Déu– els que cristal·litzen, en l'època il·lustrada, en un rebuig argumentat i perfectament simptomàtic. Paul Thiry d'Holbach és un autor més d'una nòmina brillant –encapçalada pel singular Voltaire (qui, per cert, no era gens amic de l'estil d'Holbach)– dedicada en cos i ànima a impugnar les males pràctiques del cristianisme. El poder eclesial, naturalment, va respondre més amb duresa que amb eficàcia: *Le Christianisme*

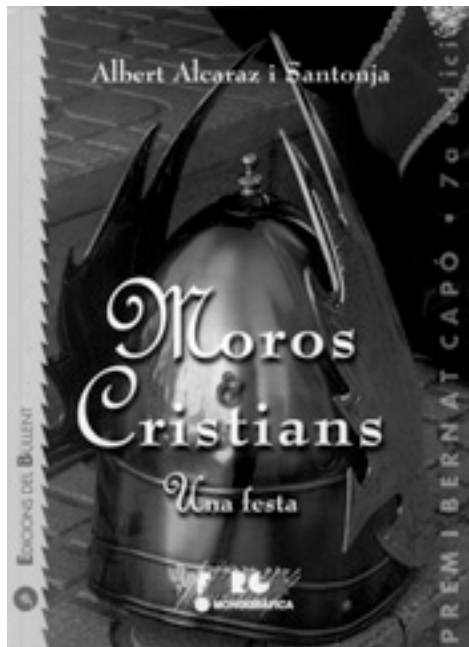
devoilée i altres llibres d'Holbach van ser esquinçats i cremats en públic gràcies a un decret del parlament francès del 18 d'agost de 1770. Més de dos segles després, este opuscle ressuscita de les seues cendres per a fer les delícies dels descreguts, que són els seus lectors naturals. Holbach, que era ateu però no era estúpid, va decidir en un primer moment publicar la seua obra tot atribuint-la a un altre autor, Nicolas Antoine Boulanger. Era una mesura profilàctica per evitar-se problemes. En realitat, el llibre és prou taxatiu en la defensa dels seus principis, però tampoc resulta res de l'altre món. Els seus arguments són fills d'una època i fins i tot quan invadixen parcel·les que ara ens resulten xocants no deixen de manifestar corrents ideològics presents a la cultura europea des d'antic. És el cas, per exemple, de l'antisemitisme larvat. Holbach, com molts en el seu temps, identifica el judaisme amb l'origen del cristianisme, i amb això es fa eco d'un pensament que ja prové dels romans. Roma va ser la primera a fomentar una visió antijueva en considerar inacceptable que este poble no volguera sotmetre's al seu imperi legal i cultural. Fet i fet, els arguments d'Holbach contra els cristians són simplement lògics. «¿Per quina mena de capgirament —escriu—

una religió que només respira concòrdia, dolçor, perdó de les injúries i submissió als sobirans s'ha convertit una i mil vegades en motiu de discòrdia, de furor, de revolta, de guerra i dels crims més negres?». I encara: «Quan ens queixem dels desordres dels capellans, ens tanquen la boca dient-nos “cal fer el que diuen, no el que fan”. ¿Quina confiança podríem tenir en uns metges que, quan patixen els mateixos mals que nosaltres, no es volen servir mai dels remeis que ells mateixos prescriuen?». Sí, és el problema amb el cristianisme (amb qualsevol religió, però especialment amb esta): naix massa pur, massa elevat, amb paraules certament màgiques, per a després arrossegar-se de seguida en la infàmia de la hipocresia i la malvestat. Holbach simplement verbalitza el que hui molta gent pensa o assumix tàcitament. Fins i tot resulta una mica ingenu en la seua simplicitat doctrinal. Però qui li negarà raó quan afirma, com qui no fa, que «són els fanàtics, els capellans i els ignorants els que fan les revolucions; les persones il·lustrades són sempre amigues del repòs». Potser Déu existix i ens mira ara amb ulls suaument admonitoris. En cas contrari, aplique's la doctrina Holbach.

Victor Cotlliure

Una festa valenciana moderna

La festa de Moros i Cristians constituïx un veritable festí antropològic, atesa la diversitat ideològica dels elements que la conformen, i un aparador més que notable per a polsar els trets més pregons de la idiosincràsia valenciana contemporània.

MOROS & CRISTIANS. UNA FESTA

ALBERT ALCARAZ I SANTONJA

«VII PREMI BERNAT CAPÓ DE DIFUSIÓ DE
LA CULTURA POPULAR»

COL·LECCIÓ «LA FARGA MONOGRAFÍAS», 25

206 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2006

Albert Alcaraz, estudiós del fenomen i bon coneixedor del particular univers festiu valencià, s'apropa a esta celebració singular per analitzar-la des de dos vessants: l'antropològic i el sociològic. Primerament, situa la festa en el context històric i geogràfic que li pertoca: n'escorcolla els antecedents i els orígens, en resseguix l'evolució i es deté en l'anàlisi minuciosa de la seua «modernització», el moment en què la festa adquireix una sintaxi i una semàntica diferents a les manifestades històricament com a conseqüència dels processos d'urbanització i, com l'autor mateix subratlla, de «l'entrada en escena de la burgesia com a classe social motora d'un nou model de societat, liberal i participativa».

Després, desglossa i inventaria els components simbòlics de la festa: els seus aspectes mítics i religiosos i la seua transcendència en la construcció identitària del col·lectiu.

Els següents capítols es consagren a examinar el calendari festiu –«colonitzat», en paraules del mateix Alcaraz, per la festa de Moros i Cristians en bona part dels pobles on se celebra– i la seqüència ritual de la festa, vertebrada per la trilogia entrades-processos-ambaixades i ben bé exempta d'actes paral·lels aliens a la litúrgia mo-

rocristiana, fet insòlit en qualsevol altra celebració festiva del territori valencià. Seguidament, Alcaraz centra l'atenció en l'organització civil de la festa: la distribució del col·lectiu fester en *filaes*, la seua gènesi, la seua onomàstica i el seu funcionament intern. Potser és esta la part més feble del treball –feble per l'escàs espai que es dedica a l'anàlisi més per l'utilitat analític emprat. En tot cas, ja s'entén que en una obra amb voluntat generalista és difícil aprofundir en tots els nivells estudiats.

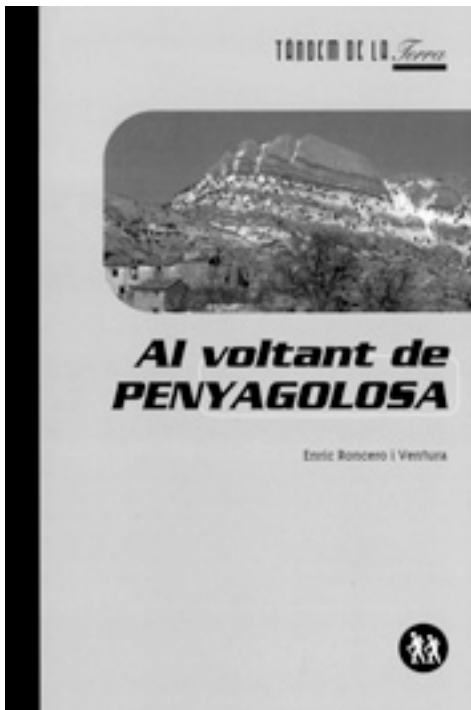
L'estudi conclou amb un recorregut per alguns dels elements imprescindibles del protocol festiu: les ambaixades que tanquen la seqüència ritual –una mostra ben interessant de teatre popular decimonònic–, la música que hi ha adquirit categoria de gènere, la pólvora i la gastronomia.

Un completíssim i documentat apèndix amb cartografia de la festa i un cens selectiu de les celebracions de festes valencians de moros i cristians més importants, enllestixen un treball que s'erigix, des del moment de la publicació, en una obra de referència ineludible per conèixer la que ja és hui, possiblement, la festa valenciana més popular.

Josep Vicent Frechina

Noves caminades vora el sostre del país

«De tant trepitjar camins, alguns hem acabat tocats pel mal de muntany», reconeix Enric Roncero en una guia excursionista atapeïda de fotos i mapes. Vuit itineraris al voltant de Penyagolosa, la muntanya simbòlica dels valencians, que complementen la seua obra anterior:

AL VOLTANT DE PENYAGOLOSA
ENRIC RONCERO I VENTURA
COL·LECCIÓ «TÀNDEM DE LA TERRA», 4
168 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Roncero ha demostrat en altres treballs els seus coneixements sobre el massís de Penyagolosa. A *Paisatges del sostre d'un País* (1999), dins de la mateixa col·lecció, enllestia uns recorreguts des de l'ermitori de Sant Joan on ja manifestava la seua capacitat per a encisar els caminants –més que no els turistes–, que no busquen un catàleg d'hotels, pobles, restaurants i paratges, ni un repertori inabastable de llocs «con encanto», com l'autor s'encarrega d'advertir. Insistent en idèntics plantejaments, *Al voltant de Penyagolosa* completa l'anterior lliurament amb rutes i paisatges de què es pot gaudir amb un viatge circular pel massís.

Qui s'acosta a una obra d'estes característiques sol buscar bàsicament una informació elemental i pràctica per a fer excursions. En la guia, tanmateix, es troba, a més, una bona dosi de literatura. La informació exhaustiva s'hi presenta en dosis concentrades, descripcions

minucioses i retrats multicolors de tot allò que es pot veure en l'itinerari: pobles, rius, paisatges, barrancs, masos, serres, tossals, casetes, valls, colls, camins, fonts, ventes, molins...

La volta a Penyagolosa que Roncero ens suggerix en cinc etapes no pot durar menys de cinc dies, llevat que les presses o la forma física del caminant li permeten un ritme més accelerat. El nucli central de la proposta està integrat per vuit itineraris, acotats per les poblacions on cal descansar: de Llucena a Xodos; de Xodos a Vistabella; de Vistabella a El Puerto; d'El Puerto a Villahermosa; de Villahermosa a Llucena; d'El Puerto a Sant Joan; del coll de la Xaparra i Vistabella a Sant Joan i de Sant Joan a Llucena. Cada itinerari va acompanyat d'un mapa a escala 1:50.000, suficient per a preveure els trams més costeruts i difícils i per a identificar tots els masos de la contrada. Més que dignes són també les abundants i excel·lents fotografies, originals de l'autor, amb varietat d'enquadraments, formats i temàtiques, que ajuden a endinsar-se en els paisatges. Cal destacar les excel·lents sèries fotogràfiques sobre masos, bolets, flors i fruits.

El volum conté, a més, alguns blocs singulars, com la referència historicogeogràfica als enfrontaments que carlins i

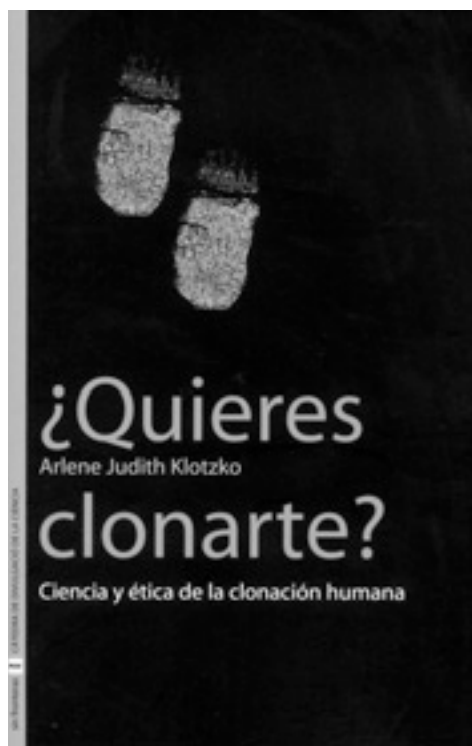
liberals hi van protagonitzar, la vindicació dels masos —«són el paisatge d'aquestes terres, tant o més que els boscos i els cingles»—, les llegendes de Penyagolosa o la defensa ecològica del territori, així com una acurada tria de texts d'autors clàssics sobre Penyagolosa: Antoni Josep Cavanilles, Carles Salvador, Teodor Llorente o Vicent Andrés Estellés. Per acabar, a més de les referències obligades sobre fondes, hostals i menjars, sempre amb el segell inconfusible de l'autor, s'hi inclouen un estudi sobre topònims, un vocabulari de Penyagolosa i un glossari florístic.

Rafael Miralles Lucena

La clonació: un debat per a tots els públics

Arlene Judith Klotzo analitza en este llibre de manera clara i amena algunes de les principals claus de la polèmica al voltant de la clonació.

¿QUIERES CLONARTE?

ARLENE JUDITH KLOTZO

TRADUCCIÓ DE GWEN NAVARRO

PRÒLEG D'ANNA VEIGA

COL·LECCIÓ «SIN FRONTERAS», 3

180 PÀGINES

PUV, VALÈNCIA, 2006

La clonació d'éssers humans és, potser, una de les polèmiques científiques més mediàtiques dels últims temps. En particular, la clonació de l'ovella *Dolly* cap a finals dels noranta va disparar una encesa polèmica on s'han barrejat argumentacions de tota mena. A través d'este llibre, Arlene Judith Klotzko, especialista en bioètica, advocada i professora de la University College de Londres, dóna algunes claus importants per entendre els termes de la controvèrsia.

L'autora exposa i contrargumenta amb gran loquacitat les principals tesis defensades pels més encesos detractors de la clonació, aquells que han vingut a incloure's en l'autoanomenat *moviment provida*. El llibre, d'altra banda, exposa les limitacions encara hui existents en l'aplicació d'esta tècnica. Així, Klotzko sembla delimitar de manera prou correcta el que ha de ser el futur immediat de la clonació.

Les crítiques de caire moral efectuades des de posicions religioses extremistes no han estat, però, les úniques que s'han donat des del salt de la controvèrsia al terreny mediàtic. Hi ha també una crítica de caire més social que es planteja l'interés real que pot tenir esta tècnica en el desenvolupament de l'àmbit sanitari i alimentari; el valor dels esforços econòmics i intel·lectuals invertits en el desenvolupament de la clonació, i les línies de treball alternatives on es podrien invertir estos es-

forços. Així, esta línia de pensament planteja que els paràmetres de la ciència capitalista actual, on prevalen interessos de caire econòmic i personalista, potser no són els més interessants per al benestar de la societat en el seu conjunt. Malauradament, però, l'autora no té present en este llibre esta última línia discursiva. Al llarg del llibre es plantegen diferents usos que podria tenir la clonació reproductiva i terapèutica, però en cap cas es plantegen les alternatives existents per donar solució a les mateixes problemàtiques que la clonació pretén resoldre.

En tot cas, el llibre pot resultar una bona eina per introduir-se en el món de la clonació i de les disciplines que hi tenen relació. Al llarg del text s'exposen de manera clara i sintètica alguns conceptes bàsics que hui inunden les pàgines de les seccions de ciència o societat dels principals periòdics. Termes com els de les cèl·lules mare, els xentransplantaments o la transgènesi són explicats per a un públic llec en la matèria.

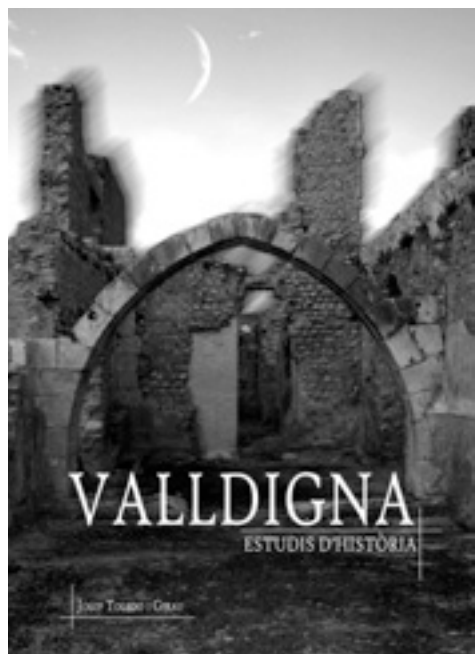
El llibre ens familiaritza, d'altra banda, amb els principals personatges i escenaris que han protagonitzat el desenvolupament d'esta tècnica. I tot això ho fa a través d'un text de lectura especialment amena per la continua referència al cinema i la literatura i, sobretot, pel continu recurs al relat de vivències personals de l'autora.

Ximo Guillem-Llobat

Valldigna. Estudis d'història

La segona reedició de l'obra de Josep Toledo i Girau ens permet tenir en un sol volum tots els treballs d'este historiador de Simat. De formació autodidacta, els seus treballs tenen una gran rigorositat científica, cosa que el fa un representant il·lustre de la llista de cronistes i erudits que es dedicaren a recuperar la història valenciana fins a la primera meitat del segle XX.

VALLDIGNA. ESTUDIS D'HISTÒRIA

JOSEP TOLEDO I GIRAU

TRADUCCIÓ DE VÍCTOR PERIS I GRAU

PRÒLEG D'EVARIST DONET DONET

286 PÀGINES

LA XARA, SIMAT DE LA VALLDIGNA, 2006

Valldigna. Estudis d'història, que acaba de publicar l'editorial La Xara, és l'obra completa del primer historiador contemporani de la Valldigna, Josep Toledo i Girau (1903-1976), precedida d'un pròleg d'Evarist Donet Donet. Com es diu en la dedicatòria, es tracta d'un homenatge a la figura d'este historiador. Ens trobem, doncs, davant la recopilació dels treballs d'història sobre la Valldigna de Josep Toledo i Girau. Són en total set treballs, de diferent extensió i temàtica, però que tots tracten sobre la Valldigna i el seu monestir. Títols com ara: *El castell i la Vall d'Alfandech de Marinyén des de sa reconquesta per Jaume I fins a la fundació del Monestir de Valldigna per Jaume II* (1936); *El Monestirio de Valldigna. Contribución al estudio de su historia durante el gobierno de sus abades perpétuos* (1944); *El archivo-biblioteca del Real Monasterio de Valldigna*

(1944); *El Monasterio de Valldigna y sus abades comendatarios* (1946); *La iglesia del Monasterio de Valldigna. Apuntes para su estudio* (1948); *Las aguas de riego en la historia de Valldigna* (1957); i *Compendio histórico de Simat de Valldigna* (1957). Quatre d'ells foren publicats en el *Butlletí de la Societat Castellonenca de Cultura* i els altres tres en els *Anales* del Centre de Cultura Valenciana.

Josep Toledo i Girau, oficial de correus, forma part dels nombrosos cronistes i erudits que durant l'època contemporània han volgut recuperar la història local valenciana. Però cal destacar que, tot i ser un historiador autodidacte, la seua obra té una rigorositat científica que no trobem a la majoria dels historiadors locals. Per això hom el considera el pioner de la historiografia contemporània valldinenca.

Així, a les seues obres, trobem nombroses referències a les fonts documentals consultades en l'Arxiu de la Corona d'Aragó (va viure a Barcelona des de 1922 fins al 1934), en l'Arxiu del Regne de València o en l'Arxiu Històric Nacional. Fet i fet, la columna vertebral de la seua obra, com es destaca a la introducció, fou la *Historia Cronológica de los Abades de el Real Monasterio de Nuestra Señora de Valldigna*, escrita entre 1750 i 1752 per fra Esteve Gil, que es conser-

vava al monestir de la Saïdia, i que fou copiada pel nostre autor en 1932, abans de ser cremada en 1936.

L'obra, ben impresa, porta algunes fotografies antigues de la Valldigna i el seu monestir. L'orde dels treballs no és el cronològic de la seua publicació, sinó que primer trobem els tres estudis referits al monestir de Valldigna, que arriben fins el segle XVI. En segon lloc, trobem altres tres treballs que fan referència a diversos aspectes de la Valldigna: l'església del Monestir; les aigües de rec, un excel·lent treball sobre este tema tan important des del punt de vista geogràfic i històric; i per últim un resum de la història del seu poble, Simat de la Valldigna. En darrer lloc trobem el primer dels seus estudis, publicat en valencià en 1936 i que tracta sobre la Valldigna en el segle XIII, abans de la fundació del monestir en 1298.

Francesc Torres

Microhistòria de l'aigua i el seu ús

El llibre ens oferix un repàs de tots aquells mecanismes i infraestructures dissenyades per tal de dominar i aprofitar l'aigua que trobem al terme de Pego. Pous, séquies, sènies i motors de reg, són noms que recuperen usos que en l'actualitat quasi han desaparegut.

ELS POUS DE REG DE PEGO I LES SEUES AIGÜES

FERNANDO SENDRA I JOAN-MIQUEL ALMENA

COL·LECCIÓ «LA FARGA MONOGRÀFICA», 23

70 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2006

D'un temps ençà assistim al naixement d'una mena de subgènere de llibres de temàtica i pretensions històriques. Es tracta d'obres dedicades a recuperar la història d'una manera més localitzada o modesta. Castells, monestirs, esglésies, llocs, pobles i usos i costums populars, són els protagonistes de llibres d'història que podríem ben bé anomenar local i monogràfica. N'hi ha que s'han referit a este tipus de fer història amb el nom de microhistòria.

En el cas que ens ocupa, el llibre que ressenyem pretén assolir un doble objectiu. D'una banda, els autors es proposen recuperar el passat de tots aquells artefactes o mecanismes, hui quasi en desús, destinats a l'extracció i l'aprofitament de l'aigua per a ús humà, ja siga agrícola o de consum. I de l'altra, plantejar i qüestionar el present de les reserves hidrològiques de les conques del terme de Pego.

El de l'aigua és un tema que, tot i que els autors l'estudien des d'una perspectiva històrica, podem considerar de plena actualitat, de debat quasi diari, sobretot als mesos d'estiu, quan la sequera ens recorda que l'aigua és un bé escàs i que cal gertionar-la aplicant mesures d'estalvi i de consum conscient. Els autors del llibre ens introduïxen en matèria fent una descripció del terme de Pego, la seua vall i la marjal, descriuint-ne l'orografia i delimitant-ne la superfície. Un poble de la Marina Alta eminentment agrícola, els pobladors del qual abans conreaven vinya i morera, i ara planten arròs i taronja. El conreu de regadiu, segons sembla, és més descansat i rendible que no el de secà, cosa que justificaria l'evolució del sector agrícola valencià iniciada a mitjan del segle XIX, quan s'aposta, com encara ara, per l'ampliació de l'horta, amb la consegüent i progressiva substitució del secà pel regadiu. Es tracta de dades històriques que es recullen en este petit llibre de microhistòria. El paisatge del passat es completa amb la reproducció de les descripcions que alguns viatgers i cronistes han deixat escrites sobre les seues impressions en visitar el poble de Pego i el seu terme, com ara Cavanilles, Pascual Madoz, Francisco Figueras Pacheco i Rafael Colo-

ma. Tot seguit, es fa un breu recorregut històric per les diferents partides en les quals es dividia el terme de Pego a partir de diferents documents que els autors han consultat a l'Arxiu Històric Municipal. Per acabar, podem trobar inventariats la major part de motors de reg que funcionaren des de finals del segle XIX. Els autors assenyalen algunes de les característiques dels motors que ha estat possible localitzar, en ocasions, amb l'ajut de documentació oral. I també adjunten un altre inventari, este sobre les característiques químiques de les aigües dels principals pous de reg. Una tasca que han realitzat a partir dels valors analítics de les aigües amb la finalitat d'establir un estudi comparatiu de les variacions al llarg del temps. Les conclusions a què arriben ens mostren un futur no tan prometedor com alguns prediquen.

Sergi Verger

Este volumen coordinado por Josep Lluís Sirera y su equipo de trabajo, recoge el conjunto de piezas que el mismo Max Aub bautizó con el título de *Teatro Mayor* y entre las cuales se encuentran algunas de las piezas maestras del teatro español del siglo XX, escritas o acabadas de escribir y publicadas todas ellas en la primera etapa del exilio mejicano. Completa el volumen una interesante pieza posterior, que Max no incluyó en su *Teatro Mayor*. Y por último las piezas de su *Teatro último* a las que se añade una pieza, hasta hoy, inédita.

Este es el segundo volumen de relatos de Max Abub. Corresponde a *Los relatos del Laberinto Mágico* y suponen una extensión del universo novelesco de *El laberinto* en formas breves, y se asocian temáticamente a la guerra civil, a las experiencias, concentracionarias y al exilio.

Biblioteca Valenciana
Un focus cultural de la nostra
Comunitat Autònoma

La totalitat impossible ens plantetja una reflexió sobre un dels aspectes que emmarca la quotidianitat dels nostres dies: la fragmentació. Les pàgines del llibre són producte dels múltiples interrogants que suscita el tema: A què es deu la fragmentació? Quines manifestacions adopta? Com podem combatre la fragmentació?

El libro es un conjunto de ensayos breves que relacionan la literatura de un escritor con su lugar de origen o con su tierra elegida. Se trata de concebir la literatura como un amplio mundo abierto en el espacio, en el idioma utilizado y en la diferencia de pensamientos que caracteriza cualquier sociedad rica y plural.

Encara estem a temps de redescobrir l'obra de Paulo Freire

Malgrat la importància d'este filòsof crític amb el sistema, o potser per això, pocs anys després de la seua mort es va apaivagar la seua veu. Ara tenim l'oportunitat de recuperar-lo i en valencià, en uns moments tan necessaris.

LLEGINT PAULO FREIRE

MOACIR GADOTTI

151 PÀGINES

EDICIONS DEL CREC | EDITORIAL DENES, PAIPORTA, 2005

CARTES A GUINEA BISSAU

PAULO FREIRE

ESTUDI PRELIMINAR D'ÀNGEL MARZO

192 PÀGINES

EDICIONS DEL CREC | EDITORIAL DENES, PAIPORTA, 2005

Estos dos llibres formen part de la «Biblioteca Paulo Freire» que, un bon dia, van inaugurar la sempre dinàmica Denes i Edicions del CREC, en una decisió que serà històrica. I és que feia falta. En un món dominat per la societat de consum i el pensament únic, amb els valors econòmics com a prioritaris, una societat desorientada, despersonalitzada i atemorida, el fet de sentir de nou la veu de Freire dóna ànims a la lògica i al seny. I és que este autor no deixa indiferent, i resulta refrescant i engrescador sentir de nou paraules carregades de significat com ara *utopia*, *conscientització*, *esperança* o *alliberament*.

Cartes a Guinea Bissau recull les misives que va enviar Freire als africans, però que també podrien servir per a la gent de Brasil i per a tot el món sencer. Són lletres d'esperança que no pretenen salvar ningú, sinó fer-los conscients que són ells els qui han de controlar el seu futur, perquè són ells els qui estan vivint la realitat dia a dia. I els porta a l'acció a través de la reflexió i posteriorment a l'emancipació, tot deixant-los clar que ell sempre està al seu costat perquè l'adversari és sempre la injustícia socialment organitzada. I una segona idea principal que ens vol transmetre és que el treball educatiu implica una opció política compromesa.

El volum consta de tres parts. La primera la conformen unes aclaridores reflexions d'Àngel Marzo, director de la revista *Diálogos* i treballador de l'educació de persones adultes, que secciona i analitza el contingut posterior, així com una llarga introducció del mateix Freire; a continuació, es reproduïx la

correspondència que dóna títol al llibre i que conforma la seua part central, i, per últim, un detallat *postscriptum* i una última pàgina arrodonixen el missatge en farcir-lo de crua realitat i de darrers pensaments que embolcallen el treball.

En un número més de l'esmentada col·lecció, tenim *Llegint Paulo Freire*: un llibre amb diferent metodologia i estructura però amb el mateix ideari. En esta ocasió, el professor Gadotti ens convida a visitar el pensament més original i genuí del filòsof a través d'una anàlisi rigorosa i amena de la concordança històrica i biogràfica que va protagonitzar, i les seues propostes teòriques i metodològiques. En primer lloc, ens informa de la trajectòria personal, professional i política del filòsof, així com de la relació entre el personatge, el seu entorn i les seues circumstàncies, amb la crida a un nou tipus d'educació. Un tema d'enorme vigència que trenca l'estereotip que tot està acabat i no hi ha res a fer-hi. Pel contrari, l'autor ens du a un Freire sempre viu i amb noves idees i vivències, alhora que el complementa didàcticament. Per exemple, quan descriu els mètodes d'alfabetització, Gadotti ens assenyalava progressivament els elements conceptuals que el definixen.

Es tracta, per tant, d'un llibre bàsic per a entendre el seu pensament i conèixer la seua persona, amb un llenguatge divulgador i estructurat en apartats breus. Unes conclusions més una entrevista entre autor i filòsof, i una extensa bibliografia, completen el volum i obrin un ampli ventall per a interessats i investigadors.

Enric Ramiro Roca

Lectura de lectures

Alfred Mondria demostra en este recull de textos literaris que posseïx un sentit crític viu i exigent. L'autor –que mai no se solidaritza amb ningú, ni per plaure ni per complaure– reconeix amb agraïment i admiració quan una novel·la li toca la fibra i l'apropa a la vida.

NABOKOV & CO

ALFRED MONDRIA

COL·LECCIÓ «GLOSSARI», 5

262 PÀGINES

BROSQUIL EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Intrigant, desafiant, i corprenedora, així resulta la lectura dels articles d'Alfred Mondria, escrits entre l'any 2000 i 2003, i aplegats ara per l'editorial Brosquil.

Intrigant perquè ens descobrix el que una altra persona ha experimentat i ha escrit sobre els llibres que un dia nosaltres també vam llegir; desafiant –en especial per a aquells lectors companys de vocació crítica–, perquè els planteja una mirada culta, treballada, sincera i coratjosa que jutja; corprenedora, perquè ens posa en alerta sobre els llibres encara pendents, o sobre aquells que ni tan sols en teníem notícia i que no voldríem deixar escapar per res del món, després d'haver-los sentit a través d'este crític.

Coincidències a banda sobre predileccions, manies i vicis, val a dir que Mondria inspira confiança intel·lectual i encomana passions literàries.

Sens dubte, hi juga a favor la devoció i la subtileza amb què parla de les seues lectures i el temps que els hi dedica:

analitzar-les, comparar-les, contar anècdotes dels autors i parlar d'unes altres obres d'ells. Tot plegat, busca i troba en els lectors una complicitat.

Poques maneres millors de començar el mil·lenni que l'elegida per Mondria: lectures escollides i una solitud dolçament dosificada.

Figues d'un altre paner són la decisió humana, l'honradesa intel·lectual, l'humor fi i mordaç, l'atac directe i la percepció literària que demostra en escriure sense pausa sobre lectures, literatura i escriptors. Recomane, entre altres, els articles: «Joseph Roth o el fugitiu nostàlgic», «Tedi entre les flors», «Literatura i fantasma», «L'ofici de viure (i escriure)», «L'escriptura com antídote de la crueltat» i, *last but not least*, «Qui critica el crític?»

En este darrer, l'autor proposa una visió ajustada sobre l'ofici: «el difícil equilibri del crític consistix a fer-se entendre —i no sols pels literats—, a provocar opinions, a formar o orientar lectors, sense descurar la qualitat d'un escrit». No sense ironia compara (i en especial a casa nostra) la situació del crític que es troba indefens, incòmode i tens en el moment de dir quatre veritats, amb la del futbolista: «A l'hora d'elaborar una ressenya tens la sensació de llançar un penal. Si falles, no t'ho han de perdonar».

Exquisit en les lectures, selecte en la prosa, erudit en les idees, exigent i precís en els adjectius, ferm i mesurat en els elogis. Este és el retrat minimalista que jo en faig, d'Àfred Mondria, autor d'uns textos que atien la fam de llegir i ens fan la boca aigua-lletres d'estones llargues i silencis de lectura.

Esta línia traçada per Mondria durant anys de predileccions, manies i febleses és la que vostés poden resseguir ara. Una guia de lectures per orientar-se al bell mig de l'abundància editorial, escrita per fer-se entendre i compartir petits-grans plaers.

Combatiu amb els críptics i els acadèmics adeptes a terminologies insofribles i d'esperit (re)creatiu, Mondria és un (re)lector que fa (re)accionar els altres a partir de la seua tria personal. Benvinguda siga la (re)crítica literària!

Lourdes Toledo

Agenda per a un Estat plurinacional

Al bell mig de l'acalorat debat sobre les reformes estatutàries, entre interpretacions contraposades de la Constitució i de la naturalesa de l'Estat, Joan Romero reclama una lectura en positiu del problema vertebral espanyol i proposa una agenda per facilitar l'acoblament d'institucions, de polítiques i de concepcions d'Espanya.

ESPANYA INACABADA

JOAN ROMERO

COL·LECCIÓ «ASSAIG»

243 PÀGINES

PUV, VALÈNCIA, 2006

«*Llevamos muchos siglos juntos los unos con los otros, dolidamente, no lo discuto; pero eso, el conllevarnos dolidamente, es nuestro común destino*». Esta sentència d'Ortega i Gasset, idea resignada, pragmàtica i premonitòria del que havia de ser Espanya, és l'expressió d'una percepció pessimista de l'enfrontament plurisecular entre dues concepcions de l'articulació del nostre Estat, de l'anomenat «problema» espanyol, que Joan Romero pretén desdramatitzar amb esta obra.

La proposta del professor de Geografia partix d'una premissa: l'actual estat autonòmic necessita un nou impuls polític, encaminat a reconèixer el fet plurinacional espanyol, a resoldre les tensions territorials i a corregir les disfuncions de l'actual entramat institucional. És per això que es parla d'una *Espanya inacabada*, en la qual més que un «problema» s'ha de tractar una realitat complexa, que requereix, al seu pa-

rer, molta democràcia, diàleg, negociació i psicologia.

La primera part de l'obra repassa la nostra història recent, com a narració d'un desencontre. S'inicia amb una lectura crítica i desapassionada dels fonaments històrics i geogràfics dels diferents sentiments nacionals peninsulars, per motius d'espai forçosament sintètica. Es clou amb una reflexió sobre els darrers anys d'experiència democràtica, per descriure l'evolució del model marcadament asimètric nascut de la Constitució del 1978 cap a la relativa uniformització competencial de les autonomies actuals.

En una segona part, la més interessant de l'obra, es reflexiona sobre l'eficàcia de l'Estat i les seues institucions en el funcionament quotidià. És una anàlisi dels èxits i dels fracassos del model autonòmic, principalment referit a la construcció de l'anomenat «estat del benestar» i de les polítiques territorials, que revela un Estat «menys eficaç del que sembla» i «menys del que podria ser», amb un greu problema de coordinació institucional.

Finalment, s'elabora una agenda «(im)possible», amb l'objectiu de dotar d'una major coherència l'articulació de l'Estat, tot explorant la concepció plurinacional que pot inferir-se de la Constitució del 1978. En conseqüència, se suggerixen iniciatives com la reforma

del Senat, la institucionalització de la Conferència de Presidents, la revisió de les distribucions competencials i els models de finançament de les distintes administracions. En total, una catorzena de propostes per millorar l'eficiència de l'Estat i avançar cap al reconeixement de la seua essència plural.

Lògicament, on l'autor veu una necessitat de trobar l'encaix d'una Espanya plurinacional, uns demanaran el blindatge del model autonomista del 1978 i altres buscaran la secessió. Però des de qualsevol punt de vista (o de fuga), l'obra aporta una visió suficientment crítica i coherent per deixar en evidència la inconsistència i la ineficàcia d'alguns elements de l'articulació de l'Estat, que haurien de ser resolts, d'una manera o altra, en el nostre futur immediat.

Carles Sanchis Ibor

Passeig pel quart món

Exclusió, desigualtat i pobresa configuren tres nuclis clau en allò que en les societats desenvolupades s'ha convingut a qualificar com a *quart món*. Amb les tècniques qualitatives més suggeridores de les ciències socials, el llibre revela el rerefons dels serveis socials a la ciutat de València.

DESCENSO A PERIFERIA. ASISTENCIA Y CONDICIÓN
HUMANA EN EL TERRITORIO DE LO SOCIAL

RAFAEL ALIENA

COL·LECCIÓ «TRABAJO SOCIAL», 4

239 PÀGINES

PUV I NAU LLIBRES, VALÈNCIA, 2005

«Els serveis socials no interessen a ningú». L'afirmació, matisada, correspon a l'investigador que ha escrit este treball després de submergir-se durant uns mesos en *Periferia*, metàfora amb què s'identifica un territori vast i desconegut que connota un espai marginal on les treballadores i els treballadors socials coincidixen amb pobres, gent major, persones desocupades o amb treball precari, malalts mentals, immigrants o joves en situació de risc.

El text té la virtut de presentar-se amb una estructura narrativa híbrida, on la successió d'històries personals dels actors de *Periferia*, relats versemblants i reconstruccions de diàlegs, no sembla menysprear els paradigmes empírics de la sociologia. Al contrari, l'amalgama de recursos expressius hi conferix un atractiu afegit que acostia l'obra al lector més profà. D'escriptura fresca, senzilla i directa, el text alterna sense brusque-

dats l'observació externa sobre determinades situacions i conflictes socials amb els punts de vista dels diversos actors, juntament amb les anàlisis més rigoroses del científic social. En el procés de confecció, l'autor va haver de recórrer les instal·lacions municipals, es va entrevistar amb moltes fonts informants i va ser testimoni de múltiples sessions de treball.

Què són els serveis socials? En què consistix el treball social? Amb quines situacions s'enfronten cada dia els treballadors socials? Com s'aprén a conviure amb el dolor i el patiment humà? Quines són les possibilitats reals d'incidència dels professionals? Les explicacions a estes i altres qüestions no són unívocues i es troben presents en tot el text. Hi ha testimonis que reconeixen que van triar la professió convençuts que podrien canviar el món, però, al cap de poc, es van topar amb la impotència per a resoldre els problemes més immediats de la gent. Però junt amb este escepticisme també hi ha el treballador social que destaca l'altra part de la història, la de poder ajudar a algunes persones, amb noms i cognoms, que en algun moment trauen el cap del túnel vital on es troben recloses.

Coneixedor del funcionament dels serveis socials, Aliena –que ací és *el visi-*

tante, la tercera persona que ens diu allò que observa– pretén situar-se a cavall entre el liberalisme i el socialisme: «*El liberal que hay en mí se encuentra con el socialista que aún no me ha abandonado, y de ahí sale un liberal social, al que tengo por aquel que postula algunos de los grandes principios liberales, pero acepta la necesidad de las inversiones sociales que aseguren que todo el mundo disfruta realmente de las mismas oportunidades*». Ell s'esforça a explicar esta síntesi impossible, però ací no convenç. I no per manca d'eloqüència, sinó perquè la realitat és tossuda i ens mostra que són precisament les pràctiques econòmiques de les societats opulentes més «liberals» les que estan en la base de l'exclusió social tan ben retratada en estes pàgines.

Rafael Miralles Lucena

Per la igualtat. Una lluita amb els homes, no contra

La història política i social del feminisme a València entre 1969 i 1981 que en este llibre es conta, sorgix d'un contrast entre cultures i mentalitats. És el salt des de l'exili francès a la nostra societat dels seixanta, on les dones encara eren ciutadanes de segona.

LUCHANDO POR LA LIBERACIÓN DE LA MUJER.
VALENCIA, 1969-1981

ROSALÍA SENDER BEGUÉ
196 PÀGINES

PUV, VALÈNCIA, 2006

Quan Rosalía Sender va arribar a València el 1967 no hi quedava ni ombra dels avenços aconseguits durant la Segona República per a l'emancipació de la dona, i la societat que l'esperava era ben distinta de la de França, on havia viscut els anys d'exili amb la seua família. Va ser este xoc el que li va fer prendre consciència de la necessitat d'una lluita feminista organitzada, paral·lela a les reivindicacions polítiques antifranquistes, que havia de concebre's, no contra els homes, sinó fent-los còmplices de les nostres demandes: llibertat, igualtat, respecte, participació en l'esfera pública...

Crònica d'un preàmbul de molts canvis, l'experiència de l'autora se centra en els últims anys del franquisme i les alenades sociopolítiques encara clandestines del Moviment Democràtic de Dones del País Valencià (MDD). Per això, en este segon llibre –l'anterior va ser *Nos quitaton la miel. Memorias de*

una luchadora antifranquista (PUV)—, hi trobem de nou el relat d'una dona compromesa amb l'antifranquisme i les idees marxistes, però el protagonisme el pren l'anàlisi detallada d'uns anys d'intensa activitat feminista a casa nostra. Sota la mirada d'una dona decidia a obrir els ulls a moltes altres dones, este volum de memòries i records (són molt interessants els documents gràfics), recull l'esforç de moltes companyes dones que van prendre consciència de la injustícia envers elles per part d'un món dominat pels homes i que van començar a organitzar-se, a reunir-se, a viatjar, a llegir i a escoltar a unes altres dones. En definitiva, a dir no a la desigualtat.

Rosalía ens diu que aquelles dones que va trobar a València —moltes d'elles companyes dels seus camarades de partit i sindicat— «no podían elegir libremente sus patrones de actuación y su destino estaba fijado socialmente antes de su nacimiento, por lo que no tenían más remedio que intentar realizarse dentro del único papel que se les admitía y al no poseer otro, lo defendían, puesto que así se sentían útiles». Així de cru ho pinta l'autora, si bé no era per menys, perquè «sin que fueran conscientes resultaban ser las conservadoras de esas costumbres y de la so-

ciudad que las oprimía y anulaba como individuos de primera clase».

Com ella mateixa ens conta, Rosalía Sender «había llegado a una posición feminista gracias a las vivencias propias, y al observar de forma crítica la situación que me rodeaba». En canvi, anà molt més lluny de l'observació, ja que durant uns temps l'autora va buscar, investigar i es va (in)formar sense treva en llibres d'història, economia, sociologia i filosofia relacionats amb la dona. Fins a tal punt, que en pocs anys va arribar a reunir una biblioteca especialitzada de referència, insòlita en aquells dies de censura i repressió.

Ara bé, calia fer el salt dels llibres a un camp d'acció més directe: les fàbriques, els tallers, el camp, les oficines, els centres de treball, els barris, els centres culturals, les escoles universitàries. L'activisme i la dinamització feminista i política havien d'arribar a tots els racons. I va ser aquella combativitat el que la va animar a «concienciar a las mujeres sobre luchar juntos (amb els homes) para transformar la sociedad que nos discriminaba».

Lourdes Toledo

ALGÚ D'ALGUN LLOC

CHARO PITA

IL·LUSTRACIONS DE CARMELA MAJOR. TRAD. DE MANEL ALONSO
COL·LECCIÓ «ESTRELLA POLAR», 28 PÀGINES

BROSQUIL EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Un libro para ver y pensar

Algú d'algún lloc es un libro donde cada página está llena de poesía y repleta de imágenes para ver y pensar. Cuenta la historia de un reino cuyo rey, antes de morir, comunica a sus subditos su último deseo: deberá sucederle aquel que consiga inventar una danza para su bella melodía. La noticia va corriendo de boca en boca por todas partes del reino hasta que llega a oídos del maestro de baile que inventa una danza que seduce a todos los habitantes. Y así, todos sin excepción empiezan a bailar al son de la música, los niños, los hombres, las mujeres, los animales y lo hacen en todo tipo de lugares, entre espigas, al sol.

De esta sencilla manera «alguien de algún lugar» había conseguido aquello que el rey deseaba, un heredero que lo sucediera. No importa de quien se trate, lo importante es que ocupó el lugar del rey en aquel lejano reino.

Un libro al que acompañan unas excelentes ilustraciones que, sin duda alguna, son una parte muy importante del texto. Las ilustraciones interpretan el texto y son un ejercicio de imaginación y buen hacer. Todo ello hace que *Algú d'algún lloc* sea un libro realmente hermoso.

Beatriz Lopez

LA VACA I LA MOSCA

LUÏELLA GRONDONA

TRADUCCIÓ DE BEGOÑA POZO

COL·LECCIÓ «EL TRICICLE», 24 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2005

La vaca i la mosca

Entre nosaltres és més coneguda la història amb uns altres personatges –la tortuga i la llebre–, on un ésser presumit, amb actituds prepotents, repta un altre amb qualitats diferents a mesurar les seues capacitats en un concurs desigual. En este cas es basa en una llegenda eritrea que aplega esta faula conegudíssima de la qual pot traurer's com a ensenyament o moralitat allò de «qui riu l'últim, riu millor», encara que amb personatges diferents. Infravalorar l'adversari, excés de confiança ratllant la presumpció, i final sorprenentment feliç per al personatge amb els trets de feblesa, el text és d'una simplicitat que aboca de ple a les imatges. De tan concís, es perd gran part de la substància de la faula o la llegenda primitiva. Ara bé, si no hi ha originalitat en la part escrita, la il·lustració és ben simpàtica. Els dibuixos, de colors sobris, busquen l'empatia dels lectors infantils sobretot per la incorporació, a manera de *collage*, d'onomatopeies o expressions que, sens dubte, cap lector menut deixarà passar de llarg.

Dit això, i considerant que va dirigit als lectors més joves o fins i tot a bebès prelectors, potser serà bo matisar que la simplicitat del text pot ser completada pels adults en acompanyar els menuts pels recorreguts de les planes d'un llibret com este.

Isabel Marín

TE REGALO MI CUMPLEAÑOS

SEVE CALLEJA

IL·LUSTRACIONS DE PEP MONTSERRAT
COL·LECCIÓ «CALCETÍN», 18, 72 PÀGINES

ALGAR EDITORIAL, VALÈNCIA, 2006

Esperando a Tusitala

La editorial Algar en su Colección Calcetín, pensada para niños, nos entrega en esta ocasión un cuento lleno de ternura e ingenuidad que lleva por título *Te regalo mi cumpleaños*. La narración trata de dar cumplimiento a los deseos de una niña, *Jaione*, a quien no le gusta el día de su cumpleaños porque al coincidir con la Nochebuena nadie le dedica el debido tiempo.

Con una trama sencilla el autor busca dar un enfoque novedoso sobre lo complejo y profundo que pueden ser los pensamientos de los niños, más aún cuando se sienten desposeídos de aquello que les corresponde por derecho propio.

Nadie se da cuenta del sufrimiento de la protagonista, solamente el pequeño duende del paraguas que la visita a medianoche para hacerle un regalo muy especial –un día de cumpleaños sólo para ella–.

Jaione, después de celebrar su nuevo cumpleaños se da cuenta de que continúa sin sentirse satisfecha. El duende del paraguas la visita de nuevo para revelarle un secreto íntimamente guardado por todos los cuentacuentos del mundo, y a partir de aquel momento la pequeña se convertirá en el *Tusitala* o cuentacuentos de la comunidad. Ya nunca necesitará un nuevo cumpleaños, su única ambición será hacer felices a otros niños contándole los cuentos de *Tusitala*.

Mª Teresa Espasa

ELS GUERRERS DE LES ILLES GINÈSIES

ANTONI OLIVER

IL·LUSTRACIONS DE JUAN CARLOS SAN ROMÁN
COL·LECCIÓ «LELEFANT», 11, 126 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

Un Jàson adolescent

La novel·la finalista del Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre 2005, convocat per Bromera, és una adaptació àgil, entretinguda i recomanable de les aventures del mític guerrer Jàson a la recerca del velló d'or. Els paral·lelismes amb la llegenda mitològica van des del nom del protagonista –Ansó, en esta novel·la– fins a alguns dels episodis més coneguts de l'aventura nàutica, com la trampa *femenina* que es troben els argonautes a l'illa de Lemnos –en la narració d'Oliver les dones que habiten l'illa es convertixen en afamades dones llop–. Els blaunautes, és a dir els guerrers que s'embarquen al vaixell *Blau*, són una colla d'adolescents amb habilitats diverses, que han d'aconseguir alliberar el déu Bou del seu captiveri, per salvar les illes Ginèsies de la maledicció de la deessa de les Tres Formes. Entre serps marines i moscards gegants, tempestes i proves de tot tipus, els guerrers aconsegueixen el seu objectiu. La novel·la, que pertany a una col·lecció creada amb la intenció de donar a conèixer al públic més jove la diversitat dialectal de la nostra llengua, conserva alguns trets lingüístics propis de la varietat mallorquina, i així trobem *berenar* (per *esmorzar*), *n'Ansó* (per *Ansó*) o *tocat del boll* (per *tocat del perol*).

Isabel Moll

LAS VACACIONES DE SAÍDA

EVA PEYDRÓ

IL·LUSTRACIONS D'HORACIO ELENA

COL·LECCIÓ «EL CALCETÍN ROJO», 19, 88 PÀGINES

ALGAR EDITORIAL, ALZIRA, 2006

Vacaciones solidarias

La solidaridad es siempre una experiencia enriquecedora que todos los niños y niñas deberían aprender desde pequeños ya que sin duda les ayudará a entender de otra manera el mundo que les rodea y que no sólo es lo que conocen. Pero para ser solidario se debe aprender a serlo. Este sencillo y ameno texto de Eva Peydró, *Las Vacaciones de Saída* nos ayudará a conseguirlo.

Saída es una niña que vive en el Sáhara y viene a pasar un verano con Ferran y sus padres, Lluïsa y Tomàs. Ferran, acostumbrado a vivir solo en casa, espera con inquietud la llegada de su nueva amiga que viene de un lejano lugar situado en la región desértica de Tinduf en Argelia.

A partir del mismo momento de la llegada, entre los dos niños, se establece una corriente de simpatía que les enriquecerá mutuamente. Así tendrán ocasión de conocer nuevas costumbres y también a valorar aquello que ambos poseen. El libro cuenta con una útil guía didáctica que ayudará a sacar mejor provecho de la lectura.

Jorge Delgado

CONTE CONTAT TORNA A COMENÇAR

MANEL ALONSO

IL·LUSTRACIONS D'ALBERTO URCARAY

COL·LECCIÓ «SALTAMARTÍ», 20, 80 PÀGINES

BROSQUIL EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Un drac a Pouet?

Bernat i Arnau viuen a València amb els seus pares, però passen molts caps de setmana a Pouet, un poble a uns 20 quilòmetres de la capital. Allí encara hi viuen els seus avis en una casa molt gran, i allí Bernat i Arnau també hi tenen molts amics amb els quals passen el temps lliure fent tot tipus d'activitats. El temps a Pouet passa de pressa, i els dos germans juguen, van d'excursió i observen tot tipus d'animals, ja que els agraden molt.

Però aquell dissabte, quan s'alçaren, veren que el cel estava ennuvolat i tot fosc. De sobte començà a pedregar molt fort i se'n anà la llum.

Tenien tot el dia lliure i demanaren al seu avi que els contara una rondalla per passar el temps. L'avi començà a contar-los una antiga història de Pouet quan el lloc sols era un petit llogaret i on va aparèixer per les marjals i pel barranc, un drac. Però no tots estan d'acord amb la història i començaran a proposar unes altres solucions.

Beatriz López

SÍ, SÓC GROSSA

CARLES ARBAT

IL·LUSTRACIONS DE CARLES ARBAT

COL·LECCIÓ «ESTRELLA POLAR», 40 PÀGINES

BROSQUIL EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

ESTIU A L'ALBUFERA

ALBERT HERNÁNDEZ I XULVI

IL·LUSTRACIONS D'ALBERT HERNÁNDEZ

40 PÀGINES

EDITORIAL DENES, VALÈNCIA, 2005

Marina ja és feliç

Brosquil Edicions ens presenta un nou títol de la seua col·lecció «Estrella Polar». Esta vegada es tracta del llibre *Sí, sóc grossa*.

El llibre ens conta les aventures de Marina, una xica alegre i divertida que no té complexos. Encara que és molt grossa, té vestits de mil colors i és feliç. Però un dia decidix que necessita canviar el seu aspecte físic perquè la gent l'estime, i el primer pas és deixar de ser grossa. Comença un règim d'aprimament que la farà terriblement infeliç i que, a més, li causarà molta tristesa. Un bon dia fuig de la terra en un coet per cantar en un gran teatre; perquè Marina també té una bonica veu que agrada a tots els que l'escolten. Però eixe tampoc és el seu lloc i decidix tornar a la terra on estan els seus amics. Al final Marina aconsegueix ser feliç de l'única manera que és possible: acceptant-se com un és. Acompanyen el text unes belles i acolorides il·lustracions de Carles Arbat que ens ajuden a «llegir» millor el text.

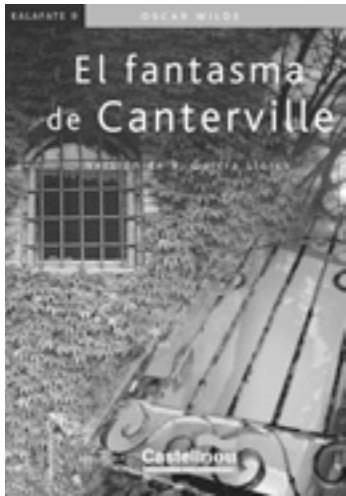
Beatriz López

Un passeig per l'Albufera

«Quiquet era un xiquet molt despert, d'ulls verds, com si els canyars li hagueren deixat el seu color, i bru com li recordaven que havia sigut la mare». Així ens presenta l'autor el protagonista d'este conte que ens parla de les aventures i els descobriments pels canals del llac, entre el Quiquet i el seu nou amic Ivan, vingut de la gran ciutat per passar les vacances. Una xicoteta aproximació a la vida ancestral dels pescadors de l'Albufera, com la del iaio Tenqueta, que hui en dia es troba a punt de desaparèixer.

Després d'una dècada, es torna a reeditar esta entrançable història sobre l'amistat i la natura, ideal per als lectors més menuts (entre els 8 i els 12 anys). Un llibre, a més a més, il·lustrat, i acompanyat d'un vocabulari i una proposta didàctica per als mestres.

J. Ricart

EL FANTASMA DE CANTERVILLE

OSCAR WILDE

ADAPTACIÓ D'A. GARCIA LLORCA

COL·LECCIÓ «KALAFATE», 9, 72 PÀGINES

CASTELLNOU. EDITORA VALENCIANA, VALÈNCIA, 2006

Un clàssic adaptat

El fantasma de Canterville és una de les més conegudes novel·les de l'excel·lent escriptor irlandès Oscar Wilde. Este llibre és una nova versió realitzada per A. García Llorca, publicada en el número 9 de la col·lecció «Kalafate» de l'editorial Castellnou, Editora Valenciana.

En esta ocasió Wilde ens narra la història d'un fantasma instal·lat en una casa de Canterville que, amb les seues accions, atemorix tots els habitants. La situació es capgira quan la casa canvia de habitants, uns nord-americans que no creuen en els fantasmes i, per tant, no creuen en el seu poder. La vida del fantasma a partir d'eixe moment es veurà transformada.

Esta obra, amb un pretext aparentment senzill, amaga una dura crítica a la conservadora societat anglesa d'aquella època.

El fantasma de Canterville és un llibre adreçat a un públic escolar, i és per això que té una breu explicació del vocabulari més difícil que hi podem trobar. Al final també té una extensa guia didàctica.

Beatriz López

BAR DE ANARQUISTAS

JOSÉ MARÍA CONGET

COL·LECCIÓ «NARRATIVA», 760

150 PÀGINES

PRE-TEXTOS, VALÈNCIA, 2005

Entre el humor y la nostalgia

Un amor truncado en el momento de esplendor, o incluso antes, cuando fue deseo no consumado, ¿es preferible al desgaste cotidiano, al deterioro que el tiempo y la convivencia infligen a una relación de pareja? Algunos de los ocho cuentos que José María Conget (Zaragoza, 1948) ha reunido en *Bar de anarquistas* plantean, sin resolver, esta cuestión: en *Gracias por el café*, un catedrático rememora el paseo nocturno, la conversación, el beso vaporoso en los labios de la joven —entonces, hace más de 27 años— que nunca llegó a convertirse en historia de amor; una infidelidad deviene relación estable en *Clandestinos*: recordando la emoción del principio, el narrador quiere huir de esa «niebla que desde hace tanto tiempo nos rodea». Amores, frustraciones, veleidades de antaño... Con un tono irónico y sentimental, Conget constata cómo cambiamos con la edad y las desilusiones, siempre en un espacio estrecho, provinciano. Los mejores: *Una investigación literaria*, que retrata vanidades y miserias del entorno universitario y literario, y *El sol brilla algunos días hacia junio*, una hilarante caricatura de la estancia en Glasgow de un joven profesor *assistant* y de su compañera.

Arantxa Bea

LOS CAMPOS ELÍSEOS

 PABLO GARCÍA BAENA

 COL·LECCIÓ «LA CRUZ DEL SUR»

 71 PÀGINES

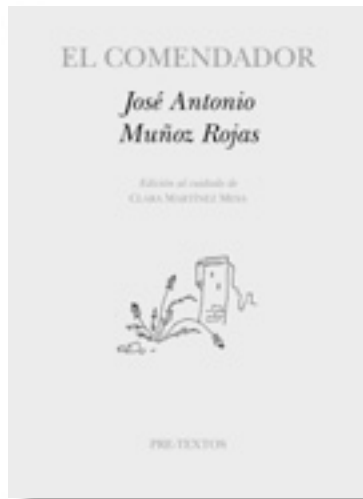
 PRE-TEXTOS, VALÈNCIA, 2006

Com sobreviure als anys i a les mirades

Hi ha llibres que no caben en cap ressenya, així com hi ha trajectòries –veus poètiques– que se'ns des-pistien entre la voràgine de les novetats i les tradicions fabricades. I ací en teniu un cas: Pablo García Baena no és un poeta ocult o invisible (Premi Príncep d'Astúries del 84, per exemple), però tampoc apareix dins del cànion *fabricat*.

Així doncs, és un plaer trobar-se un llibre com *Los Campos Eliseos*. Perquè s'hi veu tota la tradició des de la poesia de postguerra (el primer llibre és del 46) fins a l'actualitat (on un *prerrafaelista clarear de la luz* conviu tranquil·lament amb un *accidental huésped de semana, de «bed and breakfast»*), perquè és un consol constatar que hi ha persones per a les quals ser cristià és una moral i no una hipocresia de dic-tadura i poder. Perquè hi ha poetes nascuts, per exemple, el 1923, que encara senten necessitat d'es-criure i de dialogar amb la poesia que s'escriu ara. I per molt més.

Josep Lluís Roig

EL COMENDADOR

 JOSÉ ANTONIO MUÑOZ ROJAS

 EDICIÓ A CÀRREC DE CLARA MARTÍNEZ MESA

 57 PÀGINES

 PRE-TEXTOS, VALENCIA, 2006

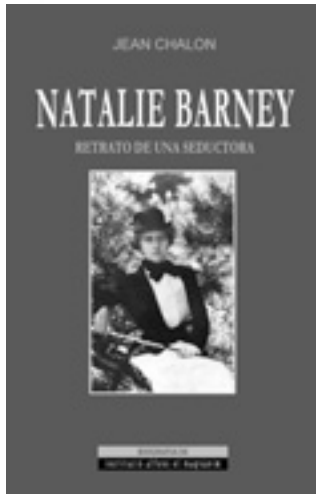
La historia como pretexto

José Antonio Muñoz Rojas, el poeta que trató a la Generación del 27, a Juan Ramón Jiménez o a Leopoldo Panero, es también un gran narrador. Lo ha demostrado a lo largo de estos años con sus libros de memorias (*Amigos y maestros, La gran musaraña, Dejado ir e Historias de una familia*), ensayo (*Ensayos anglo-andaluces*) o su libro más célebre, *Las cosas del campo*, un hito en la historia de la literatura española del siglo xx.

El comendador es una novela que mezcla ficción con realidad, un relato que tiene en cuenta diversos acontecimientos en la historia de España. Es, también, un libro que rescata ahora su autor para su publicación después de tres décadas inédito y que viene al cuidado de Clara Martínez Mesa.

Muñoz Rojas nació en Antequera (Málaga) en 1909. De joven marchó a Cambridge, en cuya universidad trabajó como lector. Allí tuvo la ocasión de profundizar en los grandes líricos ingleses –Donne, Wordsworth, Hopkins; también T. S. Eliot– que tanto ha admirado y que, con frecuencia, ha volcado al castellano.

Rafael Martínez

NATALIE CLIFFORD BARNEY. RETRATO D'UNA SEDUCTORA

JEAN CHALON

COL·LECCIÓ «BIOGRAFIA», 36

430 PÀGINES

INSTITUCIÓ ALFONS EL MAGNÀNIM, VALÈNCIA, 2006

Amiga y musa

En el catàleg de la Institució Alfons el Magnànim trobem una col·lecció dedicada a biografies dirigida per Antonio Mestre. Es tracta, òbviament, de llibres que relaten la vida de personatges amb rellevància en el món cultural i social, i en diferents èpoques històriques. Entre els darrers títols publicats trobem les biografies de Vicente Blasco Ibáñez, Julio Cortázar, Vicente Martín y Soler, el pare Eximeno, Juan Gil-Albert, Calixt III, fins a arribar a este nou títol dedicat a Natalie Clifford Barney. Es tracta d'una biografia publicada l'any 1976 per Jean Chalon, un escriptor especialista en biografies femenines i autors d'uns altres llibres com ara *Diario de Navajas*, *Un analfabeto de sentimientos...*, i que enguay ha reeditat la Institució Alfons el Magnànim amb el títol *Natalie Clifford Barney. Retrato d'una seductora*.

Natalie Clifford Barney va nàixer a Dayton (Ohio) l'any 1876, i va morir a París a l'any 1972, després d'una llarga vida. Des de jove es va convertir en amiga i musa d'alguns dels personatges més destacats de l'època que van des de Marcel Proust fins a Truman Capote. El llibre, en la part final, reproduïx la correspondència mantinguda amb el propi autor del llibre.

Jorge Delgado

VESPRES DE MORT A GANDIA
(1500-1550)

FRANCESC PONS FUSTER

318 PÀGINES

CEIC ALFONS EL VELL DE GANDIA, GANDIA, 2006

La història a través dels protocols notarials

L'autor reconstruïx la vida social i cultural de Gandia en la primera meitat del segle XVI a partir dels protocols notarials de Gandia, una documentació cada cop més utilitzada pels investigadors. Però a més de l'estudi de la documentació notarial, bàsicament els testaments, l'autor aporta notícies d'alguns personatges històrics, com el tercer duc de Gandia, Joan de Borja; l'erasmista Bernardo Pérez de Chinchón, cabiscol de Gandia; o el secretari imperial Juan González de Villasimpliz, enviat per Carles V per a negociar amb els agermanats i acabar amb la revolta. La segona part de l'obra la dedica a estudiar l'organització municipal de la vila de Gandia en esta època, fent un estudi de les magistratures municipals: consell, justícia, jurats, mostassaf, etc; i després fa una relació dels altres càrrecs i oficis municipals menors, com els sequiers, mestres, guardes de l'horta, administrador de l'hospital, etc. Per a concloure, ens dóna unes notícies sobre dues institucions eclesiàstiques, com la Colegiata i les Monges de Santa Clara, i fa una relació dels veïns de Gandia entre 1530-1550.

Francesc Torres

LAS FALLAS

FRANCESC ALMELA I VIVES

PRÒLEG I EDICIÓ DE GIL-MANUEL HERNÁNDEZ MARTÍ
COL·LECCIÓ «CALABRIA MONOGRAFÍAS», 19, 121 PÀGINES

EDITORIAL DENES, PAIPORTA, 2006

Un estudi pioner

Francesc Almela i Vives (Vinaròs, 1903-València, 1967) és un dels intel·lectuals valencians més importants del segle xx. Almela ha estat un poeta lúcid i mordaç, un erudit més que notable, un activista cultural de primer ordre –fou director de l'última etapa de la revista *Taula de Lletres Valencianes* i, des del 1945 fins al 1967, de la revista de promoció turística *València Atracció*– i un gran divulgador de la cultura popular valenciana.

Las Fallas, estudi pioner de la festa fallera publicat originalment a Barcelona l'any 1949, exhibix generosament totes les seues nombroses virtuts: rigor analític, erudició gens ampul·losa, to subtilment irònic, estalvi de llocs comuns, prosa elegant i atractiva...

Cal felicitar-nos, doncs, per l'oportuníssima reedició d'este llibret deliciós que constituïx, encara avui, la millor aproximació a l'univers faller realitzada mai des d'un punt de vista periodístic i divulgador i una aconsellable porta d'entrada per a tots aquells que vulguen iniciar-se en la comprensió d'esta festa tan singular.

Josep Vicent Frechina

THEODOR W. ADORNO

DETLEV CLAUSSEN

TRADUCCIÓ DE VICENTE GÓMEZ IBÁÑEZ
COL·LECCIÓ «BIOGRAFÍAS», 450 PÀGINES

PUV, VALÈNCIA, 2006

La biografia d'un mestre

Tothom creu conèixer Theodor W. Adorno si més no per una famosa frase que se sol repetir mal escrita. La sentència a què faig referència és «escriure poemes després d'Auschwitz és un acte barbàric», i cristal·litza perfectament l'estat mental d'una generació sencera que, després del trauma de la Segona Guerra Mundial i de l'holocaust, es va veure en la necessitat de replantejar els seus fonaments intel·lectuals i emocionals per adaptar-se a la gran ferida d'Europa.

Però Adorno és més que una frase. La biografia de Detlev Claussen ens aproxima precisament a la figura d'un gegant intel·lectual que va influir de manera decisiva en diverses generacions d'estudiants a l'Alemanya occidental. La seua mort a l'agost de 1969 va tenir lloc precisament en uns moments en què esta influència confluïa amb els moviments revolucionaris que estaven canviant la política i la vida en mig món.

Adorno pertany a l'última generació d'escriptors de cartes. La biografia de Claussen és, d'alguna manera, una epístola pòstuma i putativa.

Victor Cotlliure

LAS MÚSICAS DE CORTÁZAR

JOSÉ VICENTE PEIRÓ

COL·LECCIÓ «DEBATS», 20

109 PÀGINES

INSTITUCIÓ ALFONS EL MAGNÀNIM, VALÈNCIA, 2006

Notación musical

Este estudio sobre el papel de la música en la obra de Julio Cortázar nació de una conferencia pronunciada por el autor en 2004 para el ciclo *Artes en paralelo* que dirige la compositora y soprano Ángeles López Artiga en el Palau de la Música de Valencia. Ampliada ahora, representa un interesante análisis sobre el tratamiento que Cortázar da a los tres géneros que más le interesaron: el jazz, el tango y la música clásica, pero también un intento de desentrañar el significado de la música para un escritor que hizo girar sobre ella parte de sus relatos.

José Vicente Peiró (Valencia, 1961), especialista en literatura latinoamericana, en concreto la que se desenvuelve en el Cono Sur, nos había ya dispensado ediciones críticas y antologías de autores como Elvio Romero o Carlos Villagra, así como el estudio *La narrativa paraguaya actual*. El libro que hoy publica analiza en clave musical cuentos como «El perseguidor» (protagonizada por Johnny Carter, trasunto del saxofonista Charlie Parker), «Lugar llamado Kindberg», «Tango de vuelta», «Las puertas del cielo» o el incompleto «Bix Baederbecke». Al final, Peiró nos hace entender mejor la naturaleza absorbente que la música tenía para Cortázar (así declaró en cierta ocasión que «no se puede leer escuchando música») y su concepción de la escritura como una forma de composición musical («Para mí la escritura es una operación musical»).

Miguel Catalán

LUIS ROSALES DESPUÉS DE LUIS ROSALES. JORNADAS DE POESÍA EN TORNO A LUIS ROSALES

XELO CANDELL (ED.)

COL·LECCIÓ «CALABRIA MONOGRAFÍAS», 126 PÀGINES

EDITORIAL DENES, PAIPORTA, 2005

Perviure és ser llegit

Luis Rosales és un poeta en temps difícils, per circumstàncies i censures que, tanmateix, va sobreviure a tot amb versos lluminosos de claredat vertiginosa. Així, ens trobem davant d'un llibre en homenatge a Rosales, que recull una sèrie de taules redones. Però taules redones de poetes. No d'estudiosos. No taules redones d'anàlisis feixucs i pesats, sinó de records, anècdotes, travades entre si pel fil de l'admiració i el respecte.

Cal remarcar que la selecció de participants és força representativa de les diferents generacions (de Francisco Brines a Carlos Marzal, tot passant per García Montero, per exemple). Val a dir que el llibre és entranyable perquè explica les maneres amb què els diferents poetes han arribat –i han assimilat– l'obra de Rosales, encara que cal advertir que només amb comptades excepcions va una mica més enllà. Tanmateix, és força interessant per a conèixer els mecanismes de lectures –i algunes filies– dels autors que parlen. I per recordar i llegir el poeta parlat.

Josep Lluís Roig

EL LIBRO IMPRESO Y EL LIBRO DIGITAL: ESTUDIO SOBRE LOS
MODOS DE PRODUCCIÓN EDITORIAL EN EL CAMBIO DE MILENIO

ALESSANDRO CAVALIERE

COL·LECCIÓ «MONOGRAFÍAS», 84 PÀGINES

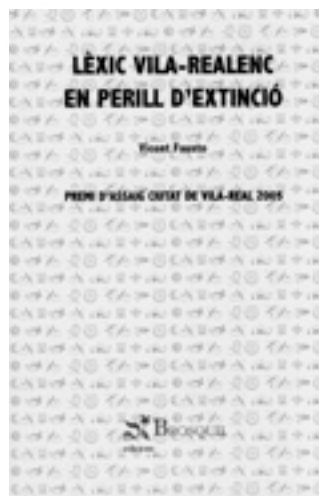
P. UNIVERSITAT D'ALACANT, ALACANT, 2005

Nous reptes

En este llibre Alessandro Cavaliere, professor en la Universitat d'Alacant en l'Àrea de Comunicació Audiovisual i Publicitat, fa un estudi que analitza les maneres de producció en el camp editorial durant els darrers anys. És un assaig que se circumscriu a l'àmbit europeu però sense perdre de vista el mercat espanyol, que aporta a l'autor un punt de referència per tal de comprendre el fenomen en un sentit més ampli. El llibre està estructurat en vuit capítols, entre els quals podem destacar els següents: «Últimas tendencias de la producción editorial electrónica», «La digitalización de lo impreso», «La conservación del libro», «El consumo de papel», «El modo de escritura digital y la cultura de lo impreso», o «El futuro del libro»; el volum finalitza amb unes conclusions.

El libro impreso y el libro digital és una bona anàlisi del sector editorial i dels canvis que està experimentant, o, per millor dir, que hauria d'experimentar en els pròxims anys si vol trobar solucions a molts dels problemes que actualment té plantejats.

Beatriz López

LÈXIC VILA-REALENC EN PERILL D'EXTINCIÓ

VICENT FAUSTO

«PREMI D'ASSAIG CIUTAT DE VILA-REAL», 2005

COL·LECCIÓ «LLENGUA VIVA», 2, 198 PÀGINES

BROSQUIL EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Perill d'extinció

El llibre *Lèxic vila-realenc en perill d'extinció*, guanyador del «Premi d'Assaig Ciutat de Vila-real» 2005, és una recopilació de vocabulari, locucions, frases fetes i refrany propis de Vila-real. Un lèxic utilitzat, en moltes ocasions, no sols en esta ciutat, sinó també arreu del nostre país. És tracta d'un llibre curiós i entretingut, on apareix el lèxic acompanyat d'una breu però clara explicació i, en la part de vocabulari, una frase explicativa. En l'apartat de vocabulari hi trobem paraules com ara rocam («ple de roques»), *furga* («cuc de color terrós que viu per davall de terra»), *gànguil* («persona alta i prima, de cames llargues»). En l'apartat de locucions i frases fetes trobem expressions com ara *menjar més que una revolta de riu* («menjar molt»), *sentir campanades i no saber on* («saber una cosa a mitges, tenir-ne una notícia vaga»). I també refranys com ara *cada perolet té la seua tapadoretta, en el pecat va la penitència, la millor paraula és la que està per dir, no faces el burro, que la pal·la va cara, d'allò que es menja es cria...*

Jorge Delgado

**EL CASTELL DE LA REINA MORA I LA VALLDIGNA
DEL SEGLE XV AL SEGLE XVI**

JOSEP CISCAR VERCHER I CARMEN ESCRIBUELA
96 PÀGINES

LA XARA EDICIONS, SIMAT DE LA VALLDIGNA, 2006

Viure la història

El castell de La Reina Mora i la Valldigna del segle xv al segle xvi és un llibre publicat per l'editorial La Xara, adreçat a l'ensenyament de la història a partir de l'estudi de la Valldigna de finals del xv i principis del xvi. Un material especialment adreçat a l'optativa Taller de l'Historiador i el Geògraf i, en general, per a l'alumnat dels darrers cursos d'ESO.

És tracta d'un material nou i interessant que ens proposa estudiar la història a través d'allò més proper. En este cas mitjançant un dels monuments més simbòlics de la comarca: el castell de la Reina Mora.

A més, el llibre pot ser utilitzat de guia per a visitar el castell i el seu entorn més pròxim: el poblat de Ràfol.

Beatriz López

ENTRE MUROS Y SOMBRAS

ISIDRO GUARDIA

COL·LECCIÓ «CALABRIA/NARRATIVA», 21
184 PÀGINES

EDITORIAL DENES, PAIPORTA, 2006

Recordant

Isidro Guardiola, l'autor del text, és un excombatent de la Guerra Civil espanyola. Va lluitar en la 82 Brigada Mixta, i en perdre la guerra va passar pel camp de concentració d'Utiel fins que al juny de l'any 1940 va ser detingut i condemnat per pertànyer al Comitè Regional de la CNT. I és a partir d'això moment que va començar el seu calvari en la presó. En l'any 1941 el van condemnar a mort, però li van commutar la pena l'any 1942. Encara que no va ser fins a l'any 1950 quan va poder eixir lliure.

Entre muros y sombras és un llibre d'articles escrits durant la seua estada a la presó del monestir de Sant Miquel dels Reis. En ell, ens parla dels seus pensaments i també dels fets ocorreguts durant els 10 anys que hi va durar la seua estada.

Un testimoni colpidor que ell, afortunadament, ens ha pogut contar.

Jorge Delgado

<http://www.cult.gva.es/dglb/>

Fes *click* i

accediràs a:

Consulta de base de dades de les associacions, editorials, distribuïdors i llibreries de la Comunitat Valenciana

Consulta dels premis literaris més importants de la Comunitat Valenciana

Guia del Llibre valencià

Legislació sobre el Llibre

Propietat intel·lectual i depòsit legal
Legislació i informació d'interés

Registre Territorial de la Propietat Intel·lectual de la Comunitat Valenciana

Revista *Lletres Valencianes*
Cercador de continguts

Notícies d'interés

XML **RSS** Nou servici de notícies RSS

Informes i estadístiques

Convocatòries d'ajudes

Magenta
de propósitos fútiles

Bari Margari
LA CREACIÓN
Ilustraciones de Wolf Erlbruch

Eric Carle
Diez patitos de goma

Cuéntame
un cuento

El secreto
de Mozart

LOS DEFECTOS
DEL FUTURO

Pablo
y los malos

secreto del
bruja Isobán

Crispín

Viaje a la Luna

Tú grande y yo pequeño

LAS TRES HIJAS
FILIBERTO
Y EL SASTRE DE SONSERAS

Un lio
de cordones

¿QUE HACE
UN COCODRILO
POR LA NOCHE?

Literatura per a l'oci des d'Ibi

«La meua llibreria és d'àmbit generalista i en ella es pot trobar bona literatura, i especialment infantil», diu Luis Casado, de la Llibreria Plumier, d'Ibi (la Foia de Castalla). El centre està obert des del 1987, i durant este temps s'ha consolidat en el mercat i ha fet una aposta per participar en el món cultural de les terres d'Alacant.

Pel seu aspecte extern, no es diria que estem en una llibreria. Si ens hi fixem un poc més, n'endevinem l'aparador, i al fons, el taulell dels llibres. Un bon nombre de propostes per a l'oci i l'entreteniment, com diu el seu gestor, Luis Casado. La Llibreria Plumier d'Ibi ha anat consolidant-se al llarg de quasi vint anys amb una aposta per la qualitat, però, sobretot, per «l'honradesa cara al client» que es mostra en el fet que, com diu: «Més que un psicòleg a l'hora de recomanar llibres, em considere un lector. En un poble menut, de poc més de 20.000 habitants, com Ibi, en què hi ha diverses llibreries més, has de conèixer la teua clientela i ha d'haver-hi una estreta relació entre el client i el llibreter». La confiança, per la seua banda, queda palesa en el fet que, com també indica Luis Casado: «Hi ha molta gent que et demana consell i tu, segons les teues lectures i el que coneixes, intentes que s'enduga el millor llibre.

L'any 2003 la llibreria va obtenir el V Premio Librero Cultural, dotat amb 6.000 euros, per la seua tasca de dinamització cultural i de difusió del llibre i de la lectura.

I estic content: quan recomanes una obra, normalment a la gent li agrada». Casado afirma: «La millor fidelització és tenir una ètica a l'hora de vendre. Respectar el client i oferir-li el millor que tu creus». Aplica

este cas quan té la mateixa obra en un format de llibre de butxaca i en tapa dura. «M'agrada ensenyar els dos [...] i que el lector trie. Estem venent un contingut».

Ibi és un poble industrial, situat entre Alacant i Alcoi, a uns 10 quilòmetres d'esta segona ciutat. La seua característica més definitòria és la de la tradició en la fabricació de joguets. Un detall: entre mitjans dels anys 30 i finals dels 80, esta localitat va triplicar la població i va passar d'uns sis mil habitants a més de vint mil. Esta situació ajuda a comprendre les paraules del llibreter: «El poble industrial té una idiosincràsia peculiar. Ací queda poc de temps per a la lectura com a oci, que és el que nosaltres intentem oferir». És per això que Casado definix Plumier com «una llibreria subvencionada». Com? «Molt fácil. Tinc una llibreria-papereria on la papereria i el regal em subvenciona la llibreria», afegix.

Per fer-se un lloc en el mercat, Luis Casado ha anat consolidant des dels inicis de Plumier una sèrie d'activitats que han ajudat la llibreria a tenir viabilitat, a més de ser «un espai cultural més de la localitat amb vocació de difondre el llibre, no només de vendre». L'inici de Plumier el situem el 4 d'abril de 1987; poc després es va unir a l'Associació Provincial de Llibreters d'Alacant, i, per mitjà d'esta, a CEGAL (Confederació Espanyola de Gremis de Llibreters). Juntament amb unes altres llibrerries de

El premi també va destacar la permanent relació amb les institucions locals, com ara col·legis, ajuntaments i mitjans de comunicació a favor de la lectura i del llibre.

la Foia de Castalla i de l'Alcoià «hem intentat desenrotllar activitats com contacontes i altres». «També col·laborem en programes de ràdio per a difondre el llibre, hem participat en alguna fira, ací a Ibi també, i hem fet presentacions». Com a botó de mostra, enguany s'ha fet tres presentacions de llibre en col·laboració amb unes altres institucions com l'ajuntament de la localitat o en seus d'associacions. L'espai condiciona que a l'indret físic de la llibreria només s'hi solen fer contacontes, on deu o quinze xiquets sí que caben.

Mode de venda

El mode de venda de la Llibreria Plumier d'Ibi està íntimament relacionat amb el seu origen. «No tinc tradició familiar de llibreter. El naixement de la llibreria és un acte d'amor entre la meua dona i jo. Quan festejàvem, recorriem el poble i sempre acabàvem en la única llibreria que hi havia. Ens agradava la lectura i volíem fer un projecte empresarial. Començarem el 87, però el detonant de posar-nos en temes culturals de difusió va ser el 95, en un congrés en Alacant», diu Luis Casado.

Fruit de tota esta tasca, actualment Plumier forma part de Kiriko, un grup de llibreries d'àmbit estatal amb el suport de CEGAL, que treballa la literatura infantil de qualitat. La qualitat és, precisament, el principal criteri a l'hora de fomentar la lectura «fent activitats», com diu Luis. Açò implica al mateix temps un procés de formació contínua. «Hi ha gent que et busca per demanar-te consell,

Plumier forma part del grup Kiriko, un grup de llibreries d'àmbit estatal amb el suport de la Confederació Espanyola de Gremis de Llibreters (CEGAL), que treballa la literatura infantil de qualitat.

i això t'obliga a formar-te i estar al dia». «També estem transmetent consells per a triar un llibre, seleccionar un conte...».

Com a punts febles de Plumier –i per extensió de totes les llibreries menudes–, cal citar les noves tecnologies, l'accés a llibres que estan fora de les xarxes normals de distribució, o la competència de les grans superfícies comercials. Internet, a Casado, li sembla un bon sistema de difusió de la cultura, encara que Plumier no ven per esta via. «No descarte tenir web algun dia, però en una estructura tan xicoteta com la nostra, és complicat. Hem anat donant passets a poc a poc per consolidar les coses, i ara estem en el moment que estem». Sobre les comandes, diu el següent: «Tenim una base de dades amb tot el que ix al mercat. Moltes vegades ens trobem amb limitacions. A vegades, quan ens fan una comanda en concret, estàs condicionat perquè tarda prou. Si se n'ix un poc del canal habitual dels nostres proveïdors, tens el problema dels costos». Amb estes limitacions, sempre s'informa el ciutadà i lector, fins al punt que moltes vegades s'intenta, quan es demana un llibre descatalogat, que el lector tinga l'adreça a través de la qual el puga demanar o localitzar pels seus propis mitjans».

Respecte de la competència amb les grans superfícies, opina el següent: «Tenim la sort que ací [a Ibi] no hi ha la competència de grans superfícies que facen el 15% de descompte». Ara bé, hi ha altres aspectes, com el llibre de text i l'esborrany de la nova llei del llibre, que Casado no sap com els afectarà. «Nosaltres no podem entrar en descomptes exagerats. Per a donar servici hem d'apurar menys. A nosaltres la campanya se'ns va fins al novembre. A vegades comprem descomptes del 18%, del 22%; si analitzes els desplaçaments i altres aspectes, el 25% no ens ix a compte. I això pen-

sen la majoria de llibreters». Davant d'esta situació: «Ser llibreter és una professió molt personal. He de donar servici al client, però no ho puc fer perdent diners. Hem d'existir, continuar lluitant perquè hi haja un aparador de llibres al poble».

Mitjans de comunicació

Esta filosofia d'empresa, per dir-ho d'alguna forma, fa que el lector prototípic que acudix a Plumier no siga molt diferent del consumidor habitual de llibres de qualsevol altra llibreria. *Best-sellers* i literatura infantil copen la demanda, amb el suport dels mitjans de comunicació. És innegable que les obres més venudes són les que ixen en els mitjans de comunicació. «Quan vas a una gran superfície, no hi trobes Càtedra, Alianza..., però sí els *best-sellers* al costat de les verdures. Jo considere que he de tenir més coses. Ací tens llibres d'autors locals o de la comarca, una obra que s'ha presentat a la comarca sobre sis industrials del poble que s'ha presentat perquè ho hem sol·licitat nosaltres... De literatura infantil, per descomptat, en tenim de tot. Com a criteri, quan em pregunten, han de ser llibres en què hi haja concordança entre imatge i paraula, que treballen molt bé el disseny. Estan fent literatura, però també art mitjançant la imatge».

Ací, a més, és on destaca la presència de la llengua pròpia dels valencians. «La literatura en valencià està en auge, encara que hi ha una realitat: i és que ací es ven

L'inici de Plumier el situem el 4 d'abril de 1987. La llibreria vol ser "un espai cultural més de la localitat amb vocació de difondre el llibre, no només de vendre».

sobretot en valencià el que recomanen els col·legis, i per una persona que et demana en valencià, te'n demanen deu en castellà». No obstant això, hi ha grans narradors en valencià que tenen el seu públic també a Ibi: Ferran Torrent, Silvestre Vilaplana... Casado creu que el consum de literatura en valencià a Ibi és relativament minoritari pels condicionants de l'augment de població dels anys 60 i 70. «Jo mateix vaig nàixer a Porcuna [Jaén], i vaig venir ací

amb sis anys. I parle en valencià perquè és el meu compromís, però no tota la gent de l'emigració ha fet la mateixa assimilació».

Tots estos condicionants fan que el lector prototípic d'Ibi siga el consumidor de novel·la. «La novel·la històrica és ven molt, estan de moda llibres del tipus *Código da Vinci*», diu Casado. Este perfil queda reflectit en un llibre que «isca en els mitjans de comunicació, que entretinga i que faça passar una bona estona». Encara que de lectors i clients, n'hi ha dos grans tipus: el que està molt definit, amb un bagatge molt ampli i que toca temes molt diversos (assaig, filosofia...), i el representat per aquella persona, l'anomenat *lector mitjà*, que més que formar-se, vol entretenir-se. Entre les personalitats del món de la cultura que han acudit a la Llibreria Plumier

durant els seus vint anys, s'hi pot citar Antonio Ventura, director d'Anaya infantil; Vicente Muñoz Puelles; Lorenzo Silva, o autors locals com Lloris Picó.

V Premio Librero Cultural

L'any 2003 la llibreria va obtenir el V Premio Librero Cultural, concedit per la Confederació Espanyola de Gremis d'Associacions de Llibrers, dotat amb 6.000 euros. El premi es va concedir a Plumier per la seua tasca continuada de dinamització cultural i de difusió del llibre i de la lectura. També es va destacar la permanent relació amb les institucions locals, com ara els col·legis, els ajuntaments o els mitjans de comunicació a favor de la lectura i del llibre. «Jo –diu Luis Casado– sempre he cregut en el moviment associatiu i que la unió fa la força». «Quan ens donaren el premi, no ens ho creiem, i concedir-nos-el va ser molt entranyable. Ens el va donar el director general i també va venir el director general del Llibre, Vicente Navarro de Luján, ací, a la llibreria».

Per a Plumier, el guardó va significar un reconeixement no sols del client, sinó també de les institucions a la seua tasca, encara que, segons Casado: «És un premi no només a la nostra llibreria, sinó a les moltes llibreries xicotetes que estan en el dia a dia difonent el món de la cultura. Estem orgullosos i, per a nosaltres, açò va ser un abans i un després». Ara les coses han canviat: des del 2003 les activitats tenen molta més publicitat. S'envien notes de premsa i les activitats ixen en els *media*. A Ibi s'hi ha passat d'una notícia anual que parlara de llibres, a tenir-ne tots els anys quaranta o cinquanta, distribuïdes entre Internet, televisió, ràdio i periòdics locals.

El nom Plumier va sorgir d'una realitat evocadora: la caixeta de fusta on guardar llapis. A més, sonava bé i era un objecte que s'anava a vendre a la llibreria.

Esta llibreria va prendre el seu nom, Plumier, d'una realitat ben evocadora: la caixeta de fusta que tothom identifica com un dels seus records d'infantesa. Era el lloc on guardar no sols llapis i gomes d'esborrar, sinó també altres objectes de valor. «Ens agradava com sonava, el que representava i que, a més, era un objecte que s'anava a vendre, perquè al principi érem una papeteria amb venda de regals». En l'aspecte personal, a Luis Casado els llibres que més li han agradat o impactat no són, òbviament, els més venuts al seu centre. «Jo faig les lectures per a mi i intente que m'agraden. I després en faig unes altres per a poder aconsellar al lector». Les segones, tothom les pot imaginar; però no les primeres. «M'ha marcat especialment *Los miserables*, que el vaig llegir a edat molt jove; o *El principito*, que m'encanta i considere que és per a totes les edats i té múltiples lectures». Qui s'acoste a Plumier i a conèixer Luis Casado, pot aprofitar per visitar Ibi, i en ella, l'antiga fàbrica de joguets Payà, l'arxiu municipal o el centre històric en general. El coneixement d'estos espais és una proposta complementària de la llibreria.

Agustí Hernández Dolz

editorials valencianes

AITANA EDITORIAL
CARRER COMTE D'ALTEA, 10
ALTEA 03590 ALICANTE
TEL.: 96 584 19 46
FAX: 96 688 08 47

ALBATROS
CARRER LA OLIVERETA, 28
VALÈNCIA 46018 VALÈNCIA
TEL.: 96 370 22 50
FAX: 96 370 22 46
graficasoler@terra.es

ALETA EDICIONES
CARRER L'ALTER, 2
MARENY DE BARRAQUETES
46419 VALÈNCIA
TEL.: 659 733 679
FAX: 96 176 20 96
info@aletaediciones.com
www.aletaediciones.com

ALFANÍ
CARRER LA FAROLA, 8
ALDAIA 46960 VALÈNCIA
TEL.: 96 150 47 48
FAX: 96 150 47 48
edicionsalfanic@yahoo.es

ALGAR EDITORIAL
RONDA TINTORERS, 117
POLÍGONO INDUSTRIAL I
ALZIRA 46600 VALÈNCIA
TEL.: 96 245 90 91
FAX: 96 240 31 91
algar@algareditorial.com
www.algareditorial.com

AMÓS BELINCHÓN
CARRER RAFEL RIVELLES, 39
PAIPORTA 46200 VALÈNCIA
TEL.: 96 397 08 22
FAX: 96 397 08 22
amosbelinchon@terra.es

ANDANA EDICIONS
CARRER VALÈNCIA, 56-BAIX
ALGEMESÍ 46680 VALÈNCIA
TEL.: 96 248 43 82
FAX: 96 248 43 82
andana@andana.net
www.andana.net

ARAÑA EDITORIAL
PLAÇA DE LAS FACULTADES, 10 B
VALÈNCIA 46021 VALÈNCIA
TEL.: 96 369 93 85

FAX: 96 339 27 39
aeditorial@juliadelarua.com

ARTICS
PASSEIG COLOM, 39
TAVERNES DE LA VALLDIGNA
46760 VALÈNCIA
TEL.: 606706943
artics@artics.org
www.artics.org

AVANTPRESS EDICIONS
CARRER PINTOR SALVADOR
ABRIL, 26
VALÈNCIA 46005 VALÈNCIA
TELS.: 636955838 - 963220026
FAX: 96 333 86 91
edicion@avantpress.es
www.avantpress.es

BESTSELLER EDICIONES
CARRER ALMORIDA, 10
ELX 03203 ALACANT
TEL.: 96 542 52 31

BROSQUIL EDICIONS S.L.
PLAÇA PINTOR SEGRELLES, 1,
ESC. B, PTA 25
VALÈNCIA 46007 VALÈNCIA
TEL.: 96 310 70 45
FAX: 96 341 83 41
alejandrobrosquilediciones.e.
telefonica.net
www.brosquilediciones.com

CAMACUC
CARRER ARZOBISPO OLAECHEA,
18-ESC.B
VALÈNCIA 46017 VALÈNCIA
TEL.: 96 357 28 56
FAX: 96 357 28 56
edicionscamacuc@hotmail.com

CAMPGRÀFIC
CARRER MATIAS PERELLÓ, 17-6ª
VALÈNCIA 46005 VALÈNCIA
TEL.: 96 374 92 57
FAX: 96 374 92 57
campgrafic@campgrafic.com
www.campgrafic.com

CARENA, EDITORS
CARRER CHIVA 21-3º-11º
VALÈNCIA 46018 VALÈNCIA
TEL.: 96 333 33 09
FAX: 96 316 26 98

carenaeditors@inicia.es
www.carenaeditors.com

**CASTELLNOU EDITORA
VALENCIANA**
CARRER SALABERT, 36
VALÈNCIA 46018 VALÈNCIA
TEL.: 96 317 00 38
FAX: 96 357 12 50
editora@castellnouedival.com
www.castellnouedival.com

CEIC ALFONS EL VELL
PLAÇA REI EN JAUME I, 10
GANDIA 46700 VALÈNCIA
TEL.: 96 295 95 62
FAX: 96 295 95 66
ceialfonsell@gandia.org
http://perso.wanadoo.es/ceicgan-
dia/menu.htm

CISS, S.A.
CARRER COLÓN, 1-5ª
VALÈNCIA 46004 VALÈNCIA
TEL.: 902 250 500
FAX: 902 250 502
clientes@ciss.es
www.ciss.es

**CONSULTA DE DIFUSIÓ
VETERINARIA, S.L**
AVINGUDA GODOFREDO
BUENOSAIRE, 22,
CASTELLÓ DE LA PLANA
12005 CASTELLÓ DE LA PLANA
TEL.: 96 472 44 66
FAX: 964 23 65 22
consulta@consultavet.net
www.consultavet.net

DEL SENIA AL SEGURA
CARRER CRONISTA CARRERES,
9-7º F
VALÈNCIA 46003 VALÈNCIA
TEL.: 96 351 73 55
FAX: 96 351 73 55
editorial@delseniaalsegura.com

DYLAR EDICIONES
CARRER SANT BLAI, 62-APTDO 20
BURRIANA 12530 CASTELLÓ
TEL.: 902 444 413
FAX: 964 59 11 14
dylar@dylar.es
www.dylar.es

ECIR, S.A.
CARRER VILA DE MADRID, 60
POLÍGONO INDUSTRIAL
FUENTE DEL JARRO
PATERNA 46988 VALÈNCIA
TEL.: 96 132 36 25
FAX: 96 132 36 05
ecir@ecir.com
www.ecir.com

EDICEP, C.B.
CARRER ALMIRANTE CADARSO, 11
VALÈNCIA 46005 VALÈNCIA
TEL.: 96 395 20 45
FAX: 96 395 22 97
edicep@edicep.com
www.edicep.com

EDICIONES I
CARRER LUIS OLIAG, 69
VALÈNCIA 46006 VALÈNCIA
TELS.: 96 374 15 20 - 96 395 19 59
FAX: 96 374 15 20
integralia@edicionesi.com
amparo@revistadharmacom.com

EDICIONES BRIEF
CARRER DANIEL BALACIART, 5
VALÈNCIA 46020 VALÈNCIA
TEL.: 96 310 60 37
FAX: 96 362 00 77
info@edibrief.com
www.edibrief.com

EDICIONES DHARMA
CARRER ELIAS ABAD, 3
NOVELDA 03660 ALACANT
TEL.: 96 560 32 00
dharma@edicionesdharma.com
www.edicionesdharma.com

EDICIONS BROMERA
RONDA TINTORERS, 117.
POLÍGON INDUSTRIAL I
ALZIRA 46600 VALÈNCIA
TEL.: 96 240 22 54
FAX: 96 240 31 91
bromera@bromera.com
www.bromera.com

EDICIONS DE PONENT
CALLE ANCHA 4
CASTALLA 0420 ALICANTE
TEL.: 96 526 98 68
FAX: 96 526 98 68

info@edicionsdeponent.com
www.edicionsdeponent.com

EDICIONS DEL BULLENT
CARRER DE LA TARONJA, 16
PICANYA 46210 VALÈNCIA
TEL.: 96 159 08 83
FAX: 96 159 08 45
info@bullet.net
www.bullet.net

EDICIONS LA XARA
AVINGUDA DE LA VALLDIGNA, 25
SIMAT DE LA VALLDIGNA
46750 VALÈNCIA
TEL.: 96 281 13 67
FAX: 96 281 13 67
laxara1@wanadoo.es
www.laxara.tk/

EDICIONS LOCALS
CARRER EMILIO CASTELAR, 11
NOVELDA 03660 ALACANT
TEL.: 96 560 10 33
FAX: 96 560 10 33
libreriafaranadula@hotmail.com

EDICIONS VORAMAR-
VORAMAR/SANTILLANA
CARRER VALÈNCIA, 44
PICANYA 46210 VALÈNCIA
TEL.: 96 159 44 10
FAX: 96 159 19 24
voramar@santillana.es

EDICIONS 96
CARRER SANT CRISTÒFOL, 22
CARCAIXENT 46740 VALÈNCIA
TEL.: 96 246 11 04
FAX: 96 246 14 90
edicions96@edicions96.com
www.edicions96.com

EDITILDE
CARRER GENERAL URRUTIA,
12-1, VALÈNCIA 46006 VALÈNCIA
TEL.: 96 316 30 14
FAX: 96 316 30 14
dialogo@ctv.es
dialogoinfantil@ctv.es
www.tilde.es
www.editorialdiago.es

EDITORIAL AFERS
AVINGUDA DR. GÓMEZ FERRER, 55
CATARROJA 46470 VALÈNCIA
TEL.: 96 126 93 94

afers@editorialafers.com
www.editorialafers.com

EDITORIAL AGUACLARA
CARRER ROSELLÓ, 55
ALACANT 03010 ALACANT
TEL.: 96 524 00 64
FAX: 96 525 93 02
edit.aguacalara@natural.es

EDITORIAL ALETHEIA
PLAÇA MARGARITA VALLDAURA,
1-B
VALÈNCIA 46003 VALÈNCIA
TEL.: 96 395 57 74
FAX: 96 316 13 01
aletheia@aletheiaeditorial.com
www.aletheiaeditorial.com

EDITORIAL ALFREDO ORTELLS
CARRER SAGUNTO, 5-1ª
VALÈNCIA 46009 VALÈNCIA
TEL.: 96 347 10 00
FAX: 96 347 39 10
editorial@ortells.com
www.ortells.com/

EDITORIAL ANTINEA
CARRER DOCTOR FLEMING, 6
VINARÒS 12500 CASTELLÓ
TEL.: 964 45 20 12
FAX: 964 45 20 12
antinea@editorialantinea.com

EDITORIAL CLUB UNIVERSITARIO
CARRER COTTOLENGO, 25
ALACANT 03690 ALACANT
TEL.: 96 567 61 33
FAX: 96 566 39 36
ecu@ecu.fm
www.ecu.fm

EDITORIAL DE LA UNIVERSIDAD
POLITÉCNICA DE VALÈNCIA
CAMINO DE VERA, S/N
VALÈNCIA 46021 VALÈNCIA
TEL.: 96 387 70 12
FAX: 96 387 79 12
public@upvnet.upv.es
www.editorial.upv.es

EDITORIAL DENES
POLÍGON INDUSTRIAL ALQUERÍA
DE MINA
CARRER ARTS GRÀFIQUES, 58
PAIPORTA 46200 VALÈNCIA
TEL.: 96 397 44 66

FAX: 96 397 48 42
denes@editorialdenes.com
www.editorialdenes.com

EDITORIAL INSTITUTO DE ESTUDIOS MODERNISTAS S.L
AVINGUDA PÉREZ GALDOS, 118-27
VALÈNCIA 46008 VALÈNCIA
TEL.: 96 385 09 02
FAX: 96 385 09 02
edinesmo@infonegocio.com

EDITORIAL MARFIL SA
CARRER SAN ELOY, 17
ALCOI 03804 ALACANT
TEL.: 96 552 33 11
FAX: 96 552 34 96
editorialmarfil@editorialmarfil.com
www.editorialmarfil.com

EDITORIAL PARTÉNOPE
CARRER MICER MASCÓ 6
VALENCIA 46010 VALENCIA
TEL.: 96 362 89 14
FAX: 96 362 48 73
info@partenope.es
www.partenope.es

EDITORIAL PRE-TEXTOS
CARRER LUIS SANTÁNGEL, 10
VALÈNCIA 46005 VALÈNCIA
TEL.: 96 333 32 26
FAX: 96 395 54 77
info@pre-textos.com
www.pre-textos.com

EDITORIAL PROMOLIBRO
PASSEIG DE LAS FACULTADES, 10
VALÈNCIA 46010 VALÈNCIA
TEL.: 96 361 20 29
FAX: 96 393 31 38
promolibro@arrakis.es
www.promolibro.com

EDITORIAL PENCIL
CARRER REY DON JAIME, 5
ALBORAYA 46120 VALÈNCIA
TEL.: 96 133 81 68
FAX: 96 133 65 71
correo@editorialpencil.es
www.editorialpencil.es

EDITORIAL TIRANT LO BLANCH
CARRER ARTES GRÁFICAS, 14
VALÈNCIA 46010 VALÈNCIA
TEL.: 96 361 00 48
FAX: 96 369 41 51

tlb@tirant.es
www.tirant.net

EDITORIAL TRES I QUATRE
CARRER PÉREZ BAYER, 11
VALÈNCIA 46002 VALÈNCIA
TEL.: 96 351 64 92
FAX: 96 352 98 72
tresiquatre@tresiquatre.com
www.tresiquatre.com

EL NADIR EDICIONES, S.L.
PASSATGE VENTURA FELIÚ, 12-8ª
VALÈNCIA 46007 VALÈNCIA
TEL.: 96 317 21 72
FAX: 96 380 95 12
info@editorialelnadir.com
www.editorialelnadir.com

ELLAGO EDICIONES, S.L.
CARRER VERA, 20
CASTELLÓ DE LA PLANA
12001 CASTELLÓ DE LA PLANA
TEL.: 96 422 70 51
FAX: 964 227 562
ellagoediciones@ellagoediciones.com
www.ellagoediciones.com

ENGLIBA
GRUPO DE COMUNICACIÓN
CARRER GOBERNADOR VIEJO, 31
VALÈNCIA 46003 VALÈNCIA
TEL.: 96 315 89 00
FAX: 96 391 59 04
ribera@engloba.net
www.engloba.net

FAXIMIL EDICIONS DIGITALS
CARRER SANTA CRUZ DE LA ZARZA,
5, 62 VALÈNCIA 46021 VALÈNCIA
TEL.: 96 393 25 51
FAX: 96 382 87 46
info@faximil.com
www.faximil.com

FEDERICO DOMÉNECH
CARRER GREMIOS, 1
VALÈNCIA 46014 VALÈNCIA
TEL.: 96 350 22 11
FAX: 96 359 75 20
editorial@federicodomenech.com
www.lasprovincias.es/editorial/in-
dex.htm

FORPAX
CARRER TENOR GARCÍA ROMERO, 2
VALÈNCIA 46015 VALÈNCIA

TEL.: 96 394 43 85
FAX: 96 340 11 14
formacion@forpax.es
www.forpax.es

GERMANIA
CARRER DOCTOR JOSÉ GONZÁLEZ,
99, ALZIRA 46600 VALÈNCIA
TEL.: 96 241 98 54
FAX: 96 240 60 70
germania@germania.es
www.germania.es

INSTITUCIÓ ALFONS
EL MAGNÀNIM
CARRER CORONA, 36
VALÈNCIA 46003 VALÈNCIA
TEL.: 96 388 31 69
FAX: 96 388 31 70
iam@alfonselmagnanim.com
www.alfonselmagnanim.com

INSTITUT VALÈNCIÀ DE
CINEMATOGRAFIA RICARDO
MUÑOZ SUAY
PLAÇA AYUNTAMIENTO, 17
VALÈNCIA 46002 VALÈNCIA
TEL.: 96 353 93 21
FAX: 96 353 93 30
lopez_niemen@gva.es
www.ivaclafilmoteca.es/val/filmo/
filmo.htm

INSTITUTO DE ESTUDIOS DE
MODA Y COMUNICACIÓN
CARRER CABILLERS, 3
VALÈNCIA 46003 VALÈNCIA
TEL.: 96 303 04 78
FAX: 96 391 59 04
edicion@engloba.net

L'EIXAM EDICIONS
AVINGUDA D'AUSIÀS MARCH, 36
TAVERNES BLANQUES
46016 VALÈNCIA
TEL.: 96 185 43 14
Fax: 96 186 28 11
eixam@ono.com

LLAMBERT PALMART
CARRER CARCAIXENT, 10
VALÈNCIA 46007 VALÈNCIA
TEL.: 96 380 37 76
llambert_palmart@yahoo.com

L'ORONELLA
CARRER GASCÓ OLIAG, 10-5ª
VALÈNCIA 46010 VALÈNCIA

TEL.: 96 361 92 08
oronella@cjav.org

MARJAL-GRUP EDEBÉ
CARRER ALT PALÀNCIA, 6
MISLATA 46920 VALÈNCIA
TEL.: 96 313 59 70
FAX: 96 313 47 55
valència@edebe.net
www.edebedigital.com

MEDIA VACA
CARRER SALAMANCA, 49-13ª
VALÈNCIA 46005 VALÈNCIA
TEL.: 96 395 69 27 FAX: 96 395 69 27
mediavaca@eresmas.net
www.mediavaca.com

MISÈRIA I COMPANYIA
Llibreters, Editors i Paperaires
CARRER SAN NICOLÁS, 40
ALCOI 03801 ALACANT
TEL.: 96 544 973
buzon@libroantiguo.com
www.libroantiguo.com

NAU LLIBRES
CARRER PERIODISTA BADÍA, 10
VALÈNCIA 46010 VALÈNCIA
TEL.: 96 360 33 36
FAX: 96 332 55 82
nau@naullibres.com
www.naullibres.com

NUMA EDITORIAL
CARRER GENERAL URRUTIA, 10-15
VALÈNCIA 46006 VALÈNCIA
TEL.: 96 329 01 94
FAX: 96 329 01 94
numa@numa.es
www.numa.es

ONADA EDICIONS
PLAZA DE L'AJUNTAMENT,
LOCAL 3 BENICARLÓ
12580 CASTELLÓ
TEL.: 964474641

PAGINACERO EDICIONES
CARRER ALBERIQUE, 4-8ª
VALÈNCIA 46008 VALÈNCIA
TEL.: 96 385 99 40
FAX: 96 322 85 87
pag.cero@teleline.es

PERIFÈRIC EDICIONS
CARRER SÈQUIA DE MONTCADA,
13, CATARROJA 46470 VALÈNCIA

TEL.: 609 426 131
periferic@hotmail.com

PHD ÀRISTOS EDITOR
APARTAT POSTAL 100
TORREVIEJA 03180 ALACANT
TEL.: 96 678 49 39
FAX: 96 571 12 99
phdaristos@phdaristos.com

PILES, EDITORIAL DE MÚSICA
CARRER ARCHENA, 33
VALÈNCIA 46014 VALÈNCIA
TEL.: 96 370 40 27
FAX: 96 370 49 64
info@pilesmusic.com
www.pilesmusic.com

PRODIDACTA ABRIL EDICIONS
CARRER JAUME I, 48
ALAUQUÀS 46970 VALÈNCIA
TEL.: 96 150 60 52
FAX: 96 150 60 52
prodidacta@wanadoo.es
www.prodidacta.com

**PUBLICACIONES DE
LA GENERALITAT VALENCIANA**
PLAÇA BAILÍA, 1
VALÈNCIA 46071 VALÈNCIA
TEL.: 96 386 77 30
FAX: 96 386 60 91
llog@gva.es
www.pre.gva.es/llog

RIALLA
CARRER SAN PANCRACIO,
12-BAJO
VALÈNCIA 46009 VALÈNCIA
TEL.: 96 340 19 03
rialla@octaedro.com

SAÓ EDICIONS
CARRER ANGEL DEL ALCAZAR,
14-12ª
VALÈNCIA 46018 VALÈNCIA
TEL.: 96 370 58 41
FAX: 96 370 57 55
sao@arrakis.es

TABARCA LLIBRES
AVENIDA AUSIÀS MARCH, 184
VALÈNCIA 46026 VALÈNCIA
TEL.: 96 318 60 07
FAX: 96 318 64 32
tabarca@futurnet.es
www.tabarcallibres.com

TÀNDEM EDICIONS
CARRER SAN VICENTE, 93-1ª
VALÈNCIA 46007 VALÈNCIA
TEL.: 96 317 20 47
FAX: 96 317 22 01
tandem@tandemedicions.net

THE MAGIC RIDER
AVINGUDA MIRIAM BLASCO, 7
ALACANT 03540 ALACANT
TEL.: 660 153 056
themagicrider@hotmail.com

**UNED CENTRO ASOCIADO
ALZIRA - VALÈNCIA «FRANCISCO
TOMÁS Y VALIENTE»**
CARRER CASA DE LA
MISERICORDIA, 34, VALÈNCIA
46014 VALÈNCIA
TEL.: 96 313 26 21
FAX: 96 350 27 11
fihs@valència.uned.es
www.uned.es/ca-alzira-valència

UNIVERSITAT D'ALACANT
Servei de Publicacions
CAMPUS DE SANT VICENT DEL
RASPEIG.
APARTAT DE CORREUS, 99
ALACANT 03080 ALACANT
TEL.: 96 590 34 80
FAX: 96 590 94 45
publicaciones@ua.es
http://publicaciones.ua.es

**UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
PUBLICACIONES**
CARRER ARTES GRÁFICAS, 13
VALÈNCIA 46010 VALÈNCIA
TEL.: 96 386 41 15
FAX: 96 386 40 67
publicacions@uv.es
www.uv.es/publicacions

**UNIVERSITAT JAUME I
PUBLICACIONES**
EDIFICIO RECTORAT CAMPUS RIU
SEC S/N, CASTELLÓ DE LA PLANA
12071 CASTELLÓ DE LA PLANA
TEL.: 96 472 88 21
FAX: 96 472 88 32
publicacions@uji.es
www.uji.es/publ

